

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:

Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magy. Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:

Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-írtkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1902. okt. 22-én d. u. 4 órákor. Építési bizottság ülése.

„ okt. 23-án d. u. 4 órákor. Számvizsgáló bizottság ülése.

Az új polgári perrendtartás.

Az új polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslatot az igazságügyi miniszter a képviselőház elé terjesztette és az igazságügyi bizottság nemsokára tárgyalni fogja. Az új törvénytől várható jó hatás közgazdaságunk terén egyszerűen kiszámíthatatlan. Hisz arról van szó, hogy az igazságszolgáltatás törvényszékek elé tartozó részének teljesen megrekedt és elült szekere a kátyuból egyszerre kijusson és akadálytalan sima pályán haladhasson célja felé. A szóbeliség és közvetlenség meg nem becsülhető előnyeit nyerjük az eddigi eljárás mellett vigan burjánzó formalizmus, írásbeliség, homályban bujkálás és tapogatódzás, a bírakat terhelő fölösleges és meddő munka és ósdi prókatori fogások helyett. Az írásbeli eljárás mellett a felek képviselői és a bírák egyaránt lealázó módon rabjai voltak a holt betűnek és az igazság kiszolgáltatását egyenesen megakadályozta igen sok esetben az eljárás módja és a közvetlenség hiánya számtalan esetben tette lehetlenné a legegyszerűbb és legmeggyőzőbb bizonyítékok alkalmazását.

Az 1893-i sommás törvény nyolcz éves multja a legjobb bizonyíték a mellett, hogy a szóbeliség és közvetlenség elvére alapított eljárás nálunk elég hálás talajra lel

és hogy az átmenet nem jár semmi különös nehézséggel.

Hisz már a javaslat egyszerű említésénél úgy érzi magát a jogászember, a ki az írásbeliség bilincseit hordozta és az ugynevezett rendes eljárás ezernyi rögein volt kénytelen bukácsolni, mint aki a dohos és fülledt börtönlevegő után először jut ismét friss levegőhöz és teli tüdővel élvezi azt.

Nem volna csuda, ha azon öröm, amelyet a reform küszöbön léte fölött általánosan érzünk és a türelmetlenség, amelylyel a törvény életbeléptetését várjuk, elnézővé és kritikátlanná tenne annak netáni fogatkozásai iránt. Hogy azonban ilyen fogatkozások legalább lényeges mértékben nem csökkenthetik a javaslat értékét, aziránt kellő biztosítékot nyújt magában az a körülmény, hogy lényegileg a javaslat nem tartalmaz mást, mint a sommás törvény már kipróbált elveinek és intézkedéseinek az egész igazságszolgáltatás terére való kiterjesztését.

Köz- és mezőgazdasági szempontból első és fő vívmány és nyereség mindenestre az, hogy igazságszolgáltatásunk az új rendtartás mellett hasonlíthatatlanul pontosabb, gyorsabb és alaposabb lesz és sokkal jobban meg fogja közelíteni az életet, sokkal több érzéket fog tanusítani annak társadalmi, gazdasági, szociális és üzleti követelményei iránt, semmint eddigi elzárkózott helyzetében tehette. Ezen nagyfontosságú vívmánynyal szemközt minden részletkérdés eltörpül és kizárólag a jogi szakferfiak érdeklődésének körébe tartozik.

Hogy a törvényjavaslat vezéreszméi nemcsak a törvényben, hanem az életben is csakugyan meg fognak valósulni, azt erősen hisszük és bizonyosnak tekintjük, mert erre nézve bírói, karunk magas színvonala és érintetlen tekintélye nyújtja a legerősebb biztosítékot. Nem merülhet föl semmi tekintetben számbavehető aggodalom aziránt, hogy bíróságainkat az új törvény készen fogja találni és végrehajtásában az igazságszolgáltatásnak minden faktora készséges örömmel működik közre.

A javaslat egyes részleteire vonatkozólag az OMGE. külön kodifikációs bizottsága beható tanulmányokat tett és kimerítő tárgyalásai alapján javaslatokat terjesztett az illetékes miniszteriumokhoz, ezek közül talán a bírói illetékességre és a kivételes bíróságokra vonatkozó intézkedések érdeklík legközelebről olvasóközönségünket.

A bejegyzett cégeknek eddig fönlállott azon előjogát, hogy könyvkivonatra alapított kereseteiket jogukban állott azon hely bírósága előtt indítani, amelynek területén könyveiket vezették, a javaslat pusztán a kereskedők egymásközti pereire korlátozza és ezáltal tagadhatatlanul elejét veszi azon iparszerű szédelgésnek, a melyet különösen némely budapesti cégek tapasztalatlan vidékieknek kizsákmányolására rendszeresen üztek, másrészt azonban némi jogos érdekeket is sért, jobban mondva a hitelezést bizonyos esetekre nézve megnehezíti és az üzleti forgalomra némileg hénító hatást gyakorolhat. Valóban nehéz megállapítani ezen intézkedés előnyei és hátrányos hatásai kö-

MEGJELENT

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (Budapest, V., Alkotmány-u. 31.)

ŐSZI és TÉLI, valamint SZÜRETI árjegyzéke.

== Kívánatra azonnal bérmentve megküldetik. ==

Mai számunk 24 oldal.

zött az arányt s ezen az alapon biztos ítéletet mondani a javaslatban foglalt rendelkezés értéke felől. A vidéknek és a gazdaközönségnek mindenestre előny jelent az, ha ellene csak saját lakhelyének bírósága előtt lehet pert indítani.

Lényeges hiánya a javaslatnak az, hogy a tőzsde- és a gabonacsarnokok választott bíróságainak illetékességére nézve nem tartalmaz megszakító intézkedéseket és így, ha a törvényhozás sem változtatna e részben a javaslaton, fönmaradna továbbra is az a képtelen állapot, hogy különösen a tőzsdei bíróság egyszerű írásbeli kikötés alapján juriszdikciót gyakoroljon olyan egyének fölött, akiknek tőzsdei ügyekről halvány sejtelmök sincs, s akik a tőzsdei szokások labirintjában az öntudatos és felkészült ellenfélnek kész áldozatai. Reméljük erősen, hogy a képviselőház agráriusai mindent el fognak követni, hogy a tőzsdei bíróság hatáskörének megszorítása a törvényben helyet találjon. Ami annál is indokoltabb, mert bíróságaink az új eljárás által a pontosság és gyors eljárás oly magaslatára fognak emelkedni, a melyet a budapesti tőzsdebíróság soha még csak megközelíteni sem volt képes és mert bíróságaink a közvetlen szóbeli eljárás mellett a legszorosabb szakkérdésekben is annyira hozzáférhetőek lesznek, hogy a külön szakbíróságok szükségé tulajdonképen el fog esni s legfőbb osztályérdekekre való hivatkozással lesz föntartható.

A javaslat egy új boldogabb kornak látképét nyitja meg előttük és a legbuzgóbb agráriusnak csak az lehet a fő kívánsága, hogy ami ma még csak javaslat, az minél előbb törvényvényé is legyen!

Dr. Szilárd Ferencz.

TARCA.

Őszszel.

Irtá: Bársony István.

Itt az ősz és hervadozik már az erdei falevél is. Kezdődik az a esudálatos, gyönyörű tarkaság, ami akkor ékesíti a szabad természetet, amikor a nagy elernyedésnek az ideje közeledik. A nyárfa aranyszínűvé válik ilyenkor; a vén bükkök pedig mintha bronzból volnának: vörösesbarnává sötétednek. A vadszőlő levele ebben az időben játszik szivárványszíneket. Az egyik tiszta vörös, a másik sötétlila, a harmadik naranessárga, a negyedik citromsárga, az ötödik, hatodik, hetedik az eleven zöldnek a hanyatlóba átmenetét mutatja fokokint. Ez a sok szín, ez a nagy keveredés mind azt jelenti az ősz előrehaladott heteiben, hogy jön a halál, a természet csöndes halála, amiből a tavasz támasztja majd új életre a földet.

Ilyenkor kerekedik fel az öreg Rafay bácsi is, hogy régi emlékeit még egyszer megújítsa s áldozzon Diana istenasszonynak, akibe egész életén át szerelmes volt.

Legalább is tiz esztendeje annak, hogy az öreg ur minden őszszel örökre bucsuzik az

II. országos mezőgazdasági kiállítás Pozsonyban.

A gyapjúkiállítás díjai.

A gyapjúkiállítás a pozsonyi mezőgazdasági országos kiállításnak egyik legsikerültebb része volt, a mihez nemcsak a kiállított anyag gazdagsága és tetszetős elrendezése, hanem azon mélyreható tanulmány is nagyban hozzájárult, a melyet a beküldött bundák és gyapjúminták minden részletre kiterjedő megvizsgálása által, a m. kir. gyapjuminősítő intézet végzett.

Lesz még alkalmunk a gyapjúkiállítás részletes ismertetése kapcsán nevezett intézet vizsgálataival is behatóbban foglalkozni, de már ezuttal is ki kell emelni, hogy ép e vizsgálatok tették a kiállítási anyag olyan elrendezését lehetővé, a mely — magasán kiemelkedve a megszokott sablonokból — méltán föltűnést és elismerést keltett.

A gyapjúkiállítást nem csak hazai tenyésztőink és szakembereink tanulmányozták nagy érdeklődéssel, hanem a Pozsonyban megfordult külföldiek is, sőt pl. a közös hadügyminiszterium intendansi szaktanfolyamának hallgatói — Seipka főintendáns vezetése alatt — tanulmányi kirándulást rendeztek a gyapjúkiállítás megtekintésére.

A gyapjúkiállítás jury-je osztatlan elismeréssel fogadta el a m. kir. gyapjuminősítő intézet vizsgálatainak eredményeit a bírálattal alapjául, s a következő díjazást állapította meg.

Versenyen kívül:

M. kir. gyapjuminősítő intézet Budapest.

Diszoklevél:

1. Gróf Károly Lajos tótmegyeri uradalma.
2. Gróf Hunyady Imre úrményi uradalma.
3. Orgróf Pallavicini Sándor mindszent-algyői uradalma.
4. Budapesti gyapjúárverési vállalat, Heller M. és Társa.
5. Első m. gyapjúmosó és bizományi részvénytársaság Budapest.

Arany-érem:

1. Meller Rudolf és testvérei homok-szentgyörgyi uradalma.
2. Gróf Wenckheim Frigyes lébeny-szentmiklósi uradalma.
3. Herzfelder Manó pa-poói uradalma.

Ezüst-érem:

1. Deutsch Zsigmond nosztáni uradalma.
2. Báró Wodianer Alber komjáthi uradalma.
3. Skublics örökösök zala-szent-mihályi uradalma.

4. Gróf Wenckheim Géza pa-mágori uradalma.

Bronz-érem:

1. Veszprémi püspöki uradalom.
2. Gróf Széchenyi Ferencz somogy-tarnóczai uradalma.
3. Gróf Festetics Jenő esáktornyai uradalma.
4. Gróf Széchenyi Géza csokonyai uradalma.
5. Gróf Pálffy József szomolányi uradalma.
6. Gróf Wenckheim Antal főrökösei vésztői uradalma.
7. Báró Baratta Dragono Alajos poltári uradalma.
8. Dr. Szontagh Antal horpács-tereskei uradalma.
9. Metternich Sándor Paulina hercegnő bajna-biai uradalma.
10. Gróf Széchenyi Andor Pál marczali uradalma.

Elismerő oklevél:

1. Dreher Antal vaáli uradalma.
2. Gróf Széchenyi Bé a baki uradalma.
3. Jaross Vilmos kolthai uradalma.
4. Scitovszky János nőtinesi uradalma.

Gyümölcskiállítás.

A pozsonyi II. országos mezőgazdasági kiállítás keretében szeptember hó 18-án nyílt meg a gyümölcskiállítás. Mindannyian tudjuk, érezzük az ideit nem rendes időjárást, s a tavaszi fagyokat mindezek megsínylették. De legtöbbet szenvedett a gyümölcs, amely még ott, ahol termelt is valamelyes, idejére kifejlődni, elkészülni nem tudott. Innen van, hogy az ideit gyümölcskiállítás is szokatlan gyenge volt. Gyenge, hogy ne mondjam szegény volt biz az országos kiállításnak, kiállítóknak, gyümölcsben egyaránt. Pedig kár, igen nagy kár, hogy éppen ott a nyugati határszélen, egyedüli számottevő piacunk küszöbén e téren is jobban ki nem tehetünk magunkért, s hogy igazabb képét nem adhattuk a gyümölcstermesztés terén való fejlettségünk és gazdaságunknak. Volt ugyan néhány igen érdemes csoport is mint például a budapesti m. kir. kertészeti tanintézeté, amely e gyümölcsszűk esztendőben is igen tartalmas és tanulságos gyűjteménnyel emelte és tette mégis élvezetessé e kiállítást, de nagy általánosságban még sem az a kép volt ez, amilyent nekünk gyümölcstermelő népnek országos tárlaton felmutatnunk kellene. Nemzetgazdasági országos érdek, s így az OMGE. feladata, hogy jövőre a gazdálkodás eme hovatovább mindszükségesebbé váló fontos természeti ágát, a gyümölcstermesztést is nagyobb buzgalommal karolja fel, több gondnal, figyelemmel és szeretettel ölelje magához, nem kimélvén némi áll-

ő kedves erdejétől, ahova élete legholdogabb emlékei kötik. Meg-megsimogatja, meg is szólítja a vén fákat, a melyek közt a hűvös szél busongva bujdosik: „téged sem igen látlak már többet, apó, — pedig be' sokszor pihenem árnyékodban! Lásd, magam is öreg legény vagyok s most tél lesz, hosszú tél; kitudja, kibirom-e? Süt-e még én rám a tavasz napja?”

Az ilyen magánbeszédnek úgy elkeserítik, hogy megered a könnye s végigesordul barázdas ábrázatán. Ha véletlenül látja valaki, megöröstel a gyöngeségét s azt füllenti magyarázatképen, hogy náthás, attól „könyvedzik“ egyre a szeme.

Rafay bácsi világéletében nagy vadász volt, de nem olyan, a milyenek mostanság vannak, hogy inkább ki sem mozdulnak a házból, hacsak arra nincs reménységök, hogy legalább száz lövést tehetnek. Biz' ezek a jó urak a legszebb hajnalokat mindig átalusszák. Alig lehet őket nyolcz óra előtt kipiszkálni az ágyból s csak ugy tiz óra tájban indulnak ki a vadászterületre, a honnan alkonyat előtt rendesen hazakiváncoloznak a terített asztal mellé. Sem a kora reggel gyönyörűségét, sem az esthangulat báját nem ismerik, nem kívánják, nem szeretik. S egyszerűen lenézik, sőt megvetik magokban az olyan „vadvaszt“, aki nem átalja akár egymagában is hajnaltól késő

estig, sőt éjszaka is bujni az erdőt, gyakran csak azért, hogy messziről lásson valamit, am felizgatja a véré.

Rafay bácsi telivér erdei vadász vala s biz' ő soha életében sem tett egy nap alatt több lövést féltuczatnál. Elszörnyedve hallgatta néhanapján, hogy van olyan határ is a világon, ahol száz foglyot lönek az emberek rövid pár óra alatt. A fejét csóválta s azt gondolta: jönnének csak velem, a hegyek közé, ahol éjjel két óraker már indulni kell, hogy eljussunk szürkület idejére a dürgő fajdkakas otthonáig! — jönnének csak velem, a rengetegbe, ahol, ha egy jó özbakot felvernek a kopóim: hallgathajjuk óraszámra a csengő visszhangos hajtást s még akkor is nagy szerencsének és nagy ügyességnek a kérdése, ha lövéshez jut a vadász! jönnének csak velem az „erdei“ (a vadász) nyomán s esuszátok hasmant a bokrok közt száz meg száz lépést, hogy végre még meg se pillantsátok az üldözött vadat! majd meglátnám akkor, ki a legény a gáton!”

Biz' ez így volt vagy negyven esztendőn át a Rafay bácsi életében. S a mikor ez a negyven év eltelt, jól tul volt már az öreg ur a hatvanan, az pedig olyan magas kor, amelyben a ferasztó hegyi vadászatról le szokás mondani.

Nem volt már az öreg ur a régi. De

dozatot sem. M igaz és szüksége az apró háziállatokban támogatásra, segélyre v séggel küzdő ke nek. S amint r politikai ország dédelgetése, épe szükséges fenti tésnek legmessz

No de err gazdasági kiáll bővebben; mo részletes ismert

A gyümölc m. kir. kertésze Ez volt a kiállít szép edényes szilva, őszibarac gyűjtemény nem gével emelked sen a gyümölcs vel, csinos, ügy hető csoportosít Ez a kiállítás követésre méltó fajtái közül ki a 40 almafajta arany parmen, renetek, az óri mundí, Bedfors czár és a böter

50 körtefa bergi király, Pit Clairgean-Tong Poiteau, Van s arenberg v Idaho, Congres közül különöse romi duránc Lindley és az Gazdag k tészeti egyletne fajtákban s a voltak.

129 körte esperes, Jodo Totleben tábo ki, Széll Kálm szete, továbbá nevelt szőlőkol mivélésügyi mi

Tömegére csoportosított, volt a kistapol

azért a szép ó vágyakozás és jával, a sánta l lan legény vol is annyira vad ujra elbucsuzz

Most is i moszatolt a es adott volna. R gondolkozzék, időt. Ott volt langos szikla, meghuzódott, s menyecskét is. Már annak val most is felesil barlang láttára sohasem tetsze Mintha egy Rafay bácsi n ben s ijedten ténik valami.

— Nyif- kutya; — mé igyekvéséből, Mire Rafay bá ból, a nagy n előtte a keske gyen!“ — sóf

dozatot sem. Mert ha igaz az, amint hogy igaz és szükséges, hogy a közép- és kiscgazdát az apró háziállat tenyésztésének fokozása érdekében támogatni kell, annál inkább támogatásra, segélyre van szüksége az ezeregy nehézséggel küzdő kertgazda és gyümölcsstermesztőnek. S amint nemzetgazdasági és szociális politikai országos érdek az állattenyésztés dédelgetése, épen olyan sőt hatványozottabban szükséges fenti okok miatt a gyümölcsstermesztésnek legmesszebb menő ösztökélése.

No de erről majd a jövő országos mezőgazdasági kiállítás előkészítése idején szölok bővebben; most áttérek a gyümölcskiállítás részletes ismertetésére.

A gyümölcskiállítás fénypontját a budapesti m. kir. kertészeti tanintézet kiállítása képezte. Ez volt a kiállítás központja, magva. Azok a szép edényes gyümölcsfácskák, alma, körte, szilva, őszibarack, mandola,ogyoró és szőlőgyűjtemény nemcsak gazdagságával és tömegével emelkedett ki magasan, hanem különösen a gyümölcsfajtáknak helyes megnevezésével, csinos, ügyes, izléses és könnyen áttekinthető csoportosításával vált ki valamennyi közül. Ez a kiállítás élvezetesen szép, tanulságos és követésre méltó mintacsoport volt. Gyümölcsfajtái közül különösen megemlítsük méltók: a 40 almafajta közül; a Téli fehér kalvil, Téli arany parmen, Canadai, Landsbergi és Orleansi renetek, az óriási gyümölcsűek közül a Gloria mundi, Bedfordshirei, St.-Sauveuri kalvil, Sándor császár és a bőtermő Bismarck-almák.

50 körtefajtája közül: Károly Württembergi király, Pittmstoni hercegnő, Lepin jegyző, Clairgean-Tongrei, vajkörte, nemes Cratan, Uj Poiteau, Van Marum és Bose kobakja, Diel és Arenberg vajkörteje, Dr. Lucius miniszter, Idaho, Congressus emléke stb. Őszi barackjai közül különösen szépek voltak a Mezökömáromi duránczi, Gyümölcskertek királynéja, Lindley és az amerikai eredetű Champion.

Gazdag kiállítása volt a nagy-körösi kertészeti egyletnek, körte, alma, szilva és szőlőfajtákban s a megnevezések is elég helyesek voltak.

129 körtefajtát, közülük igen szép Merode esperes, Jodoigne diadala, Angevinei szép, Totleben tábornok, Diel vajkörte stb. állított ki, Széll Kálmán miniszterelnök rátóti kertészete, továbbá szép alma, körte és cserépből nevelt szőlőkollekciói Dr. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter dunáörsi uradalma.

Tömegére leggazdagabb és igen csinosan csoportosított, nagyrészt jól fejlett kiállítása volt a kistapolcsányi főhercegi uradalomnak,

fajtái azonban — sajnos — részben helytelenül voltak megnevezve, amin segíteni nagyon kívánatos.

Kevés, de igen szép és helyesen megnevezett gyümölcsöt hozott fel Bács-Almásról Teleki József grófné és Forster Géza Ujvidékről, ki mint jury-tag versenyen kívül állott, a kiknél a legszebb Ananász renet, Téli fehérkalvil, Londoni pepin, Parker pepin és Sikulai almák, Vienne diadala, Napoleon és Sterckman vajkörtek, Lord Palmerston és Elberta őszibarackok voltak gyönyörű példányokban bemutatva.

Szép alma-, körte- és szilva-kiállítása volt Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye gazdasági egyesületének. Csárics Adolf Győrből szép, válogatott gyümölcsöt, köztük igen szép Erdei vajkörte, Le Lectier és dr. Lucius miniszter körtét, Batul, szabadkai nagy szeresika, Sárga Bellefleur, Ananász és Coulon renet, Téli arany és Adam parmen almát.

Szép Sándor császár, Jersey király, Bismarck, Langton páratlana, Canadai renet, Arany parmen és Pontowisi szép almát hozott Polgár József Bács-Almásról, szépen fejlett gyümölcsöt Vari Szabó István Kiskun-Halásról. Nagy gyűjteménye volt még Czullik Agost oroszári kertészetenek is, de sok volt a fejletlen és még több a hibás megnevezésű gyümölcs; falkolánál ez erős hiba. Szép gyümölcsöt hozott még fel Szilassy Zoltánné Kis-Marosról, gróf Zichy Meskó Jakab kertészete Fülesről, Póka Kálmán Nagy-Körösről, Gyérey Richard Tolna-Ozaráról, Halas város kertészete, Ador Sándor, Vass Elek, Zseny István szép Egressy duránczi őszibarackot, szép körtéket és szilvát, Karay János halasi birtokosok, Filep Jánosné, Pozsonyból a pozsonyi áll. tanítónő-képző érdekes és szépen fejlett teljes kis kollekciót mutattak. Kiténtetve lettek:

Diszoklevéllel.

József főherceg ö. cs. és kir. fenségének kertészete Kistapolcsány. Széll Kálmán miniszterelnök ur rátóti kertészete. A nagy-körösi kertészeti egyesület.

Elismerő oklevéllel.

Pest-Pilis-Solt-Kis-kunmegye gazd. egyesülete. Csárics Adolf Győr.

Aranyéremmel.

Gelsei Polgár József Bácsalmás, Czullik Agost Oroszvár, Vári Szabó István Kis-Kun-Halás.

Ezüstéremmel.

Szilassy Zoltánné Kis-Maros, gr. Teleki Józsefné Bács-Almás, gróf Zichy Meskó Jakab kertészete Füles, Póka Kálmán Nagy-Körös, Gyérey Richard Tolna-Ozora, Halas város kertészete Halas, Ador Sándor Halas, Vass Elek Halas, Zseny István Halas, Karay János Halas, Fülöp Jánosné Pozsony, a pozsonyi állami tanítónő-képző intézet.

Bronzéremmel.

Michl István Tata-Tóváros, Heidler Károly Tarkócz, Tallián Béla Török-Kanizsa, Bednárz Károly O-Kanizsa, Schleiffer Károly Kisérd, Kiss László Halas, Fagygyas Sándor Halas, Adamszky József Nagy-Láng, Bravics Vilmos Halas, Sors Károly Marosvásárhely.

Jegyzőkönyvi köszönet és elismeréssel.

A budapesti m. kir. kertészeti tanintézetnek, Forster Géza városi tanácsosnak Uj-Vidék. Végül Krupitska József főkertész Kistapolcsány, utóbbi közreműködésért.

Lhuillier István.

TAKARMÁNYOZÁS.

Rovatvezető: **Cselkó István.**

A melasszeetetés jövője.

A cukoripar válságos helyzete kívánatosá teszi azt, hogy a gazdák minél több nyers cukrot s melasszet etessenek. A nyerscukor azonban még nem elég olcsó s a répatermesztőknek nincs is érdekükben, hogy annyira lemenjen az ára, hogy általánosan etethető legyen. Ellenben a melassze jelenleg kétségtelenül a legolcsóbb kereskedelmi takarmány, mert táphatása oly előnyösnek bizonyult, hogy nemcsak a cukor-és szeszipar, de a gazdák is sokat nyernék azzal, ha az összes melasszét az istállóba lehetne juttatni. Sajnos azonban, hogy mi még nagyon messze vagyunk ettől, s Németországban is, — ahol pedig a melasszeetetés a legmélyebb gyökereket verte — messze vannak tőle, mert Németországban csak mintegy negyedrészt kerül a körülbelül 400 cukorgyár által évenként termelt 4 millió q. melasszéból etetésre. Hogy a melassze ily nehezen vivja ki magának azt az előkelő helyet, melyet táphatása s áránál fogva az állattartás körül méltán megérdemel, annak egyedüli oka abban rejlik, hogy a melasszeetetés sok kényelmetlenséggel jár akkor, ha abban a ragadós természetű formában vásá-

azért a szép őszi napokon felbuzdult benne a vágyakozás és híres kopóinak egyik úkunokájával, a sánta Bokrásszal, amely maga is fogatlan legény volt: kijárogatott az erdőre, nem is annyira vadászni, mint inkább azért, hogy újra elbucsuzzék „utoljára“ a kedves fától.

Most is így volt s Bokrász már jó ideje moszatolt a cserjésben, anélkül, hogy hangot adott volna. Rafay bácsi ráért, hogy tünődjék, gondolkozzék, esőndes busongással töltse az időt. Ott volt előtte az ut mentén az a barlangos szikla, amelyben egyszer, rossz időben, meghuzódott, s uramfia, egy gombaszédó oláh menyecskét is oda kergetett be a nagy eső! Már annak vagy huszonöt esztendeje, de azért most is felcsillámszik az öreg vadász szeme a barlang láttára. A bolond barlang nyílása még sohasem tetszett előtte ilyen furcsa formájának. Mintha egy nagy száj hangosan kacagana. Rafay bácsi még a hangot is hallja képzeletében s ijedten fordul másfelé. Szerencsére történik valami.

— Nyif-nyaf-nyaf! nyaf-nyaf! . . . hajt a kutya; — még pedig szemre. Hallani nagy igyekvéséből, mivel csakhamar alább hagy. Mire Rafay bácsi lekapkodja a puskát a nyakából, a nagy mennykő hegyi nyul már át is vált előtte a keskeny erdei uton. „Szented né legyen!“ — sóhajt az öreg ur s visszaereszti a

puskát a nyakába. Jól tudja, hogy Bokrász még egy óra múlva sem „fordít“ az ő biczegő futásával, lassu hajtásával.

De legalább hajt. Szép csengő szóval hajt. S ez éppen elég, hogy ujult erővel támadjanak fel a mult emlékei, hogy elterelődjék a méléző öreg-esont esze attól a menyecskés barlangtól, amely az imént kikaczagta.

A sánta kopó esaholása végig esendül a esőndes, hallgatag erdőn. Ugy tetszik, mintha egyformán, ütemesen harangoznának valahol. Rafay bácsi valamikor neki indult volna erre a hangra az erdőnek s úgy elállotta volna a vad utját, amit annyiszor kitapasztalt, hogy a szegény tapsifüles bátran megcsinálhatta volna a végredeletét. Hajh, most más világ van. Most meg kell várni, amíg a vadnak megint arra tetszik fordulnia, ahol az aránylag kényelmes erdei uton sétálgat az álmodozó vadász.

E mellett a szép kopóhang mellett, őszi verőfény idején, a sárguló lombokat nézde-gélve, olyan igazi nagy gyönyörűség az ilyesmi. Az égbolt tiszta kék, alig van rajta egy-két felhőlebbenes, de azért el nem osztható szomorúság van a levegőben. Nem olyan, hogy szenvedés volna, de mégis fájdalmas, lelket sajgató. Minden él még és mégis minden azt juttatja eszünkbe, hogy meg kell egyszer halni. Talán nem is sokára.

Az öreg ember hogyan gondolna eféléket? S ettől Rafay bácsi is fázik egy kicsit, mint mindenki, aki az életet szereti.

Ha legalább itt lehetne pihenni, a jó öreg barátok közt; az évezredek fák alatt, ahol olyan sok édes pihenője volt valaha! . . . De mi lesz akkor, ha kivágják a fákat? ha egyszerre csak alacsony, arnyéktalan, bozótos vágás lesz itt?

Ohó, mégsem lenne jó itt mindörökre.

Vagy tán mégis igen. Hisz' annak aki az utolsó itéletig pihen, nagyon mindegy.

S a vén vadász észre se veszi, hogy bus gondolatai sorakozása közben a sánta kopó csengő esaholása megint közeledik, hogy a nagy szürke nyul megint átszökik előtte az uton.

Jön a nyomán Bokrász is nemsokára. Meglátja, hogy ott ácsorog az öreg vadász s még csak a puskát sem vette le a nyakáról, úgy elmerengett. No, ha így van, gondolja magában a vén kutya, én sem töröm magamat tovább; úgy is nehezemre esik.

Abban hagyja a hajtást s odakullog a gazdájához, aki csak akkor veszi észre, amikor a sánta kopó nyelvét lecsüngő kezén érzi.

— Hazamenjünk, öreg? kérdi a hízlekedő kutyát. Hát jól van, gyerünk haza.

S mennek.

roljuk, aminőben a cukorgyárak nyerik, mert ebben az esetben vízben kell a melasszét feloldani, ami — tekintve azt, hogy a hígított melassze igen romlékony anyag — napról-napra eszközlendő s miután a melassze-oldatot a takarmányra locsolva adjuk az állatoknak, az adagok egyenlő kiosztása is nagyon meg van nehezítve. Németországban némileg segítettek ugyan már ezen a bajon és pedig azért, hogy úgy a cukorgyárak, valamint önálló vállalatok ugynevezett melasszekeverékeket készítenek, melyekben tözeggel, korpával, olajpogácsalissal stb. van a melassze fölítatva, miáltal oly takarmánnyá változik át, mely száraz s daraszerű természeténél fogva könnyen szállítható, kezelhető s adagolható s mely, ha 20% víznél kevesebbet tartalmaz, alig képes megromlani s száraz helyen évekig is eltartható, úgy, hogy

mondhatjuk, hogy sem a nyers melassze, sem a melasszekeverékek nem bírnak azon kellekekkel, hogy közkedveltekké váljanak.

Németországban azonban dacára ennek, mégsem hagytak föl azzal a reménnyel, hogy kieroszakolják a melassze iránti közkedveltséget, s ezt kétféleképp vélik elérhetőnek.

Ugyanis Schulze nézete az, hogy a német cukorgyárak ne csak szeletet, de megfelelő mennyiségű melasszét is adjanak vissza a répatermelőnek, ami nem jár nehézséggel, mert a német cukorgyárak ugyanis hordókban szokták a melasszét tartogatni. De miután a melasszét csak akkor célszerű a répatermelőre ráerőszakolni, ha egyszersmind lehetőségessé tesszük neki, hogy ő maga készítsen magának melasszekeveréket, annál fogva ezt a kérdést is meg kell oldani, sőt Schulze félig-meddig meg is

olyan olcsó, hogy a valamirevaló gazdaságban csakhamar kifizeti magát.

Igy tehát hideg uton végtelenül tartós és nagyon olcsó melasszekeveréket lehetne előállítani, melyet egyszerre készítve, akár egész évben etethetnénk. De Schulze szükségesnek tartja, hogy csakugyan a répatermelő vagy a gazda készítse a szeckamelasszét, mert ha a takarmánykereskedő veszi a gyártását a kezébe, akkor ott maradunk, ahol vagyunk, vagyis akkor megint nagyon drágán fizetjük meg a melasszét.

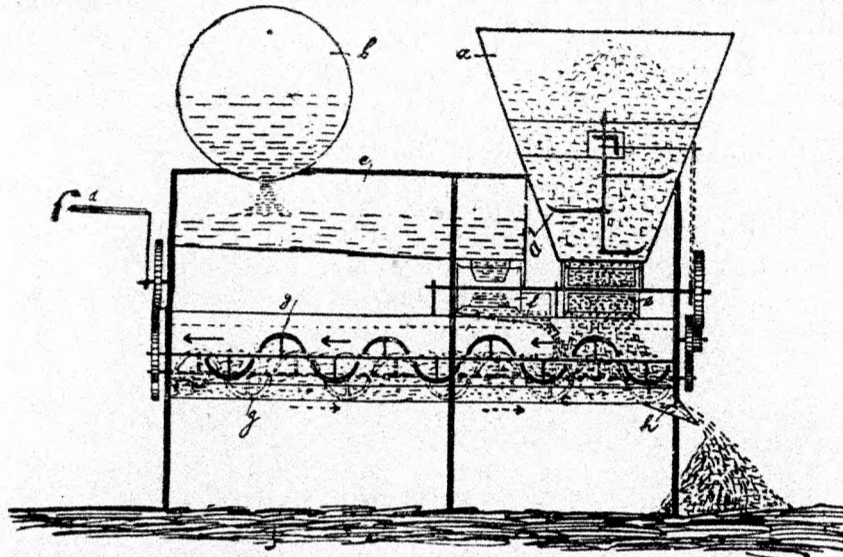
Vibransnak más a nézete. Szerinte a legeszményibb az, ha a melassze a szelettel együtt hagyja el a cukorgyárat, vagyis, ha a cukorgyárak mint szárított szeletmelasszét adják vissza a gazdáknak azt, amire jussuk van. Ő úgy véli, hogy a cukorgyáraknak alig kerülne a szárított szeletmelassze készítése valamijükbe, mert a szeletszáritást ugyanis gyakorolják, s ha a melasszét a szelettel együtt száritanák, akkor már csak a két anyagnak az összekeverése s a melasszéban foglalt víz $\frac{1}{3}$ -részének (körülbelül 7%-nak) az elpárologtatása lenne az, ami némi kiadást okozna, de azt is mérsékelné az, hogy ebben az esetben fölöslegessé válnának azok a hordók, melyekben a melasszét tartogatják.

A cukorgyárak mostanáig elleneztek ugyan a melasszénak a szelettel együttes száritását, mert azt tapasztalták, hogy száritás közben sok melasszeczukor ég el (karamelizálódik), de ennek csakis az eddig használt száritók fekvő dobja volt az oka, míg legújabbán oly szerkezetű száritót sikerült készíteni, melyben legkevésbé sem szenved a cukor s így remélhető, hogy a német cukorgyárak bele fognak a melasszénak a szelettel együttes száritásába menni.

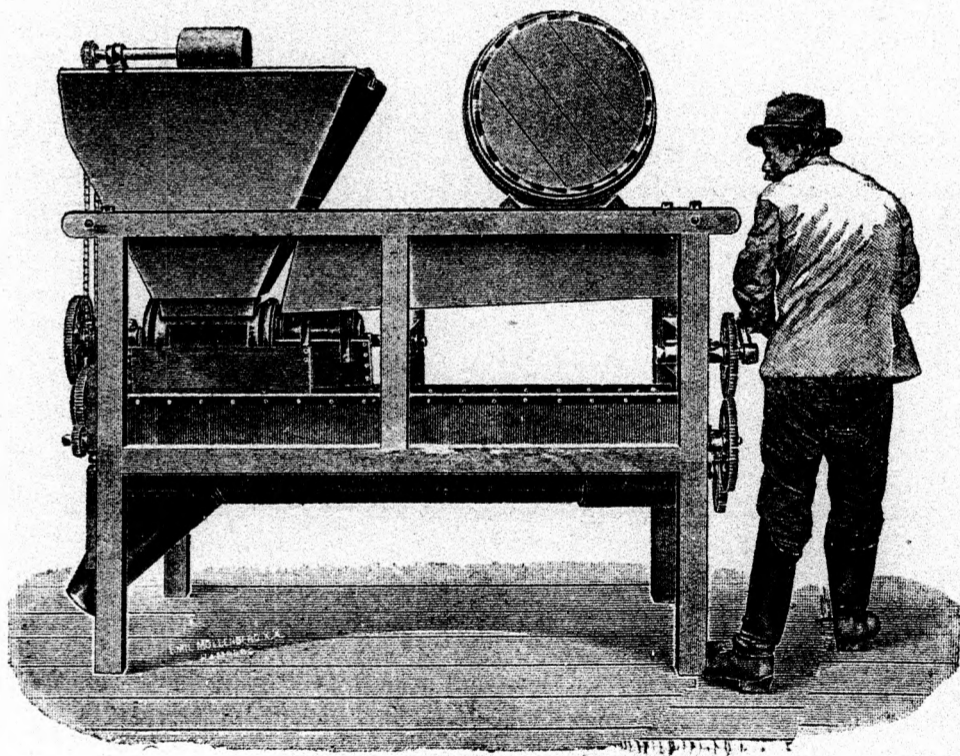
A répatermelők kezébe kerülhető száritott melassze mennyiségét úgy állapítja meg Vibrans, hogy 1 q. cukorrépa 50 kg. friss szeletet és 2.5 kg. melasszét ad, melyből 8.45 kg. száritott szeletmelassze készíthető, ez pedig 2 db. kifejlődött marhának éppen egy napra elég. A friss melasszéról pedig azt mondja Vibrans, hogy aki főleg szalastakarmánnyal legelteti marháját, bátran etethet fejénként s naponta 2 kg. nyers melasszét, de aki hashajtó tartó takarmányt (pl. sok répát, besavanyított répa-levelet stb.) is etet, az használjon kevesebbet.

Schulze nem barátja Vibrans eszméjének, és pedig különösen azért nem, mert ezzel okvetlenül szeletet is kell mindazon állatokkal etetnünk, melyeknek melasszét akarunk adni, sőt a szelet majdnem háromszor annyi, benne, mint a melassze. Mi is azt hisszük, hogyha Schulze úgy valóítja meg a szeckamelassze előállítását, hogy a gazda maga készíthesse azt, hogy akkor Schulze eszméje jobb, mert hábr a szeckamelassze is arra kényszeríti a gazdát, hogy a melasszéval szeckát is etessen, de ez nem jár hátránnyal, mert szeckát vagy szalaszalmát ugyanis mindig etetünk a füvő állatokkal, míg ellenben a száritott szeletet nem szívesen juttatjuk minden állatnak.

Németországban ujabban azon is fáradsnak, hogy a szalmát (szénát) liszté őröljék s így keverjék melasszéval. Kellner (Möckernben) kísérletezett és a buzaszalmalissal s úgy találta, hogy hábr az állat nem emészt meg többet, annak szerves alkotórészeiből, mint a buzaszalmaszecska szerves alkotórészeiből, de a liszt zsírtermelő képessége mégis jelentősen nagyobb, ami a liszt gyorsabb emészthetőségének, vagyis annak tulajdonítható, hogy azon baktériumok, melyek a szénhidrátokat értéktelen légneké (methán-ná) erjesztik el a belekben, rövidebb ideig hatnak a lisztre, s így kevesebb szénhidrátot képesek elerjeszteni, mint a szecka szénhidrátjaiból. Csakugyan a szalmának liszté való őrlése valószínűen költségesebb, mint a mennyivel a táphatása fokozódik s így alig hisszük, hogy ily alakban fogják a gazdák a szalmát a melassze fölítására használni, míg ellenben a szeckamelasszenak jövcét merünk jósolni.

148. ábra. Schradler-féle melasszeszeckát készítő gép keresztmetszetben.

149. ábra. Schradler-féle melasszeszeckát készítő gép oldalnézetben.

alig veszt értékéből. Ezen keverékek némileg egyengették is Németországban a melassze-etetés útját, de annyira mégsem általánosították azt, hogy az a 3 millió q., mely még mindig a szesz- és melasszeczukorgyárakba vándorol, az istállóba terelődött volna.

Ez részint attól van, mert a kész melasszekeverékekben gyakran kétszeres áron fizeti meg a gazda a melasszét, részint pedig attól is, mert azok arra is kényszerítik őtet, hogy a melasszéval együtt oly takarmányt vásároljon, amelyre talán szüksége sincs s mely, ha a melasszeadagot növeli, szintén növelődik, de végre azt is tapasztalták a gazdák, hogy a gyárosok sokszor romlott anyagokkal itatják fel a melasszét, amit a keveréken szabad szemmel észrevenni nem lehet, de ami az állatnak mégis ártalmára van. Így tehát azt

oldotta már és pedig a következő módon: Fel-szivóanyag gyanánt szeckát használjon a gazda, mert szalmája (szénája) minden gazdának van s mert szalmát amugy is etet minden gazda.

Egy német mérnök továbbá egy gépet készített, melynek leglényegesebb része egy végnélküli csavar, mely egy tartánnyal s egy tölcserrel függ össze. A tartány a természetes sűrűségű hideg melasszét, a tölcser pedig a szeckát veszi föl. Ha működésbe helyezzük a gépet, akkor egy forgó hengerhez erősített meritőkamrák apródonként bejuttatják a melasszét s a szeckát a végnélküli csavarba, mely nagyon egyenletesen összekeveri azokat. A meritőkamrák úgy szabályozhatók, hogy tet-szés szerinti arányban juttatják a melasszét s a szeckát a végnélküli csavarba; a gép pedig

Tekint melasszesze valószerűen előbb említe mótörerőre 50 q. melassz egy szabál mennyiségbe sulyrészt vagy végre szeckával melasszesze tehető. A sűrűségében

GAZD

Ro

Védekez cap

Mióta zánkban is tapasztalhat érdeklődéss véleményét a lapok has részt pedig ján értesül.

Az e ismertette a rásokat, m legmegfelelő saját jól felf Bizonyára a szóbanlev Közleménye dülva és eredményt

Bőter jól megtisz ben ember elágazódná kötélt vastá tem körül. kötéseket, időszakban gyűrűkben közismert utolsó felé fakon 20— telepedett oly erősen övet, hogy vehettem le

Vissza kell jegyez elhelyezésé kötés anél lenne, köm gyobb gyün tét megviss kell, ezzel ritható. Az teljesen me kötélt; a s birókra azo nem mindig indulva ajár ábra) kötés tős esőzés séges köté tudjuk, ho szívesen ta

A fer esetre ujak azonnal fel az elmondo

*) Ez a adása éppen művelésügyi r tani Allomás ki azt levele olvashatóan

Tekintettel arra a fontosságra, melylyel a melasszeszeeska házilag készítése a jövőben valószínűen birni fog, rajzban is bemutatjuk az előbb említett gépet, amelynek ára kézierőre 680, motorerőre 780 márka előbbivel 25 q, utóbbival 50 q. melasszeszeeska készíthető naponta. A gép úgy szabályozható, hogy vagy egyenlő súlymennyiségben keveri a két anyagot, vagy 1 súlyrész melasszét 1½ súlyrész szeeszkával, vagy végre 1 súlyrész melasszét 2¼ súlyrész szeeszkával kever össze. E három esetben a melasszeszeeska cukortartalma 24, 19, és 15%-ra tehető. A melasszét hideg úton s természetes sűrűségében keveri a szeeszkával.

Cselkó István.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

Védekezés az almamoly (Carpocapsa pomonella) ellen.

Mióta az okszerű gyümölcstermesztés hazánkban is örvendetes tért hódít, mindinkább tapasztalható, hogy a gazdaközönség fokozott érdeklődéssel fogadja a szakemberek tanácsát, véleményét és utbaigazítását, melyekről részben a lapok hasábjain megjelenő leírásokból, másrészt pedig az ismeretterjesztő kiadványok után értesül.

Az elmúlt évben Jablonowski József ismertette az almamoly elleni védekezési eljárásokat, melyek közül a viszonyokhoz képest legmegfelelőbbet minden gyümölcstermesztőnek saját jól felfogott érdekében alkalmaznia kellene. Bizonyára gazdatársaim is figyelemmel kísérték a szóbanlevő közleményt (lásd a *Kísérletügyi Közlemények 1901 évi száma*!), mely után indulva és szigorúan alkalmazkodva, meglepő eredményt értem el.

Bőtermést ígérő alma- és körtéfáimnak jól megtisztogatott derekait július hó első felében embermagasságban, a hol a korona ágai elágazódnak, fagyapottól közönséges szalmakötél vastagságban készített kötésekkel kötöttem körül. Állandóan figyelemmel kísértem a kötések, azt tapasztaltam, hogy míg az első időszakban, július hó közepén, csak egyes gyűrűkben és elvétve található az almamoly közismert hernyója (almakukacz), addig július utolsó felében és augusztus hó elején kisebb takon 20—25, a közepeseknél 30—40 példány telepedett le, melyek egyrésze bebábozódva oly erősen tapasztotta fa kérgehez a gyapottövet, hogy azt csak több darabra szétvágva vehettem le onnét.

Visszatérve a kötés módjára, még meg kell jegyezni, hogy a jól összesodort fagyapot elhelyezésénél gond fordítandó arra is, hogy a kötés anélkül, hogy szilárdságának rovására lenne, könnyen felbontható legyen, mert nagyobb gyümölcsökben, hol a nagyszámu kötélt megvizsgálásához különben is hosszabb idő kell, ezzel jelentékeny idő és költség megtakarítható. Azon fakon, melyek lombozata ritkább, teljesen megfelelő a 151. ábra szerinti fagyapotkötél; a sűrűbb lombozatu, lehajló ágakkal bírókra azonban, tekintve hogy derekuk majdnem mindig beárnyékolta, saját tapasztalatomon indulva ajánlhatom a papírvédővel ellátott (150. ábra) kötések az oknál fogva, mert a tartós esőzés mellett átázott beárnyékolta közönséges kötések nehezen száradnak ki, holott tudjuk, hogy nedves helyen a hernyó nem szívesen tartózkodik és nem is keresi azt fel.

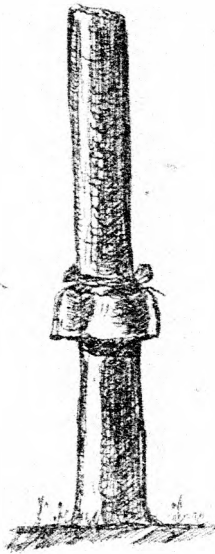
A fertőzött és elégetett kötések esetéről esetre ujjakkal pótoltam, a lehullott gyümölcsöt azonnal felszedve sertésekkel értékesíttettem és az elmondottakat követve, mindinkább kedve-

*) Ez a dolgozat külön is kapható. Második kiadása éppen most készül a sajtó alá. A m. kir. földmívelésügyi miniszter rendeletéből a m. kir. áll. Rovartani Allomás megküldi azt minden gazdának ingyen, a ki azt levelező lapon kéri s a ki a nevét és postáját olvashatóan közli. J. J.

zőbb eredményt állapíthattam meg, úgy, hogy szeptember hó elején már csak igen kevés hernyó került fogásra és a *gyümölcshullás úgy-szólván megszűnt*. Az előző években igen ritkán sikerült gyümölcsömből termést nyerni, jelenleg azonban jó középtermésről számolhatok be és a mi még figyelembe veendő, a megmaradt alma ép, egészséges és így előreláthatólag tartós, jól értékesíthető gyümölcs marad.

A fagyapotkötéleteket a tél beálltáig a gyümölcsfakon hagytam.

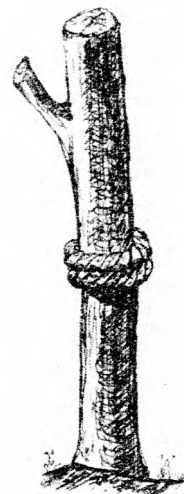
A számos csalódat élt gazda természetesen kételkedve veszi még a legbiztosabb sikerrel kecsegtető védekező eljárásokat is, bizony remélem azonban, hogy bárki is kísérletet

150. ábra. Fagyapotkötés az almafa törzsén papírvédővel.

teend a leírt védekezéssel, felbuzdulva a sikeren jövőben rendszeresen alkalmazni fogja, az aránylag kevés költséggel és fáradsággal járó fagyapotkötéseket, melyekkel gyümölcstermesztését, vagy legalább annak legnagyobb részét megmenetheti.

Hogy az eredmény annál szembetűnőbb és kedvezőbb lesz, mennél általánosabbá válik

151. ábra. Fagyapotkötés az almafa törzsén.

a védekezés, azon bizonyára senki sem fog kételkedni és azért hassunk oda mindnyájan, hogy telhetőleg ismert és alkalmazott legyen az almamoly elleni védekezés. F. J.

A fentebbi közleményhez pótlásképpen még néhány szavam van. A kötéskötéssel csak azokat a kukacokat fogjuk el, amelyek kertünkben már éltek és kárt tettek nekünk; elfogásukkal gátat vetünk a további kártevésüknek. Hogy a kevésbé gondos szomszédok kertjében elszaporodó almamoly ellen is védekezzünk, a mely beözönlésekor igen veszedelmes, ajánlom, hogy termőfáinkat, almát, körtét és birsalmát, virágjuk lehullása után azonnal először és két hétre reá másodsor is megpermetezzük arzénsavas méreggel. E mérget következőképpen készíthjük. 60 (hatvan) gramm arzénsavas rezet

belemosunk száz liter vízbe és hozzá adunk még 60 (hatvan) gramm oltatlan meszet. Az így nyert keverékkel azután megpermetezzük a közönséges peronospora-permetezővel az összes termőfákat. Kis, alacsony dereku fák permetezése könnyű, a magas derekuakat lajtorja segítségével permetezzük meg. A kinek fája kaszálon áll, az a permetezés megkezdés előtt vágassa le és hordassa el a fák alól a füvet, hogy az a lehulló mérges folyadéktól meg ne mérgeződjék, hanem föletethető legyen az állattal. Permetezni természetesen csak esenedes és napos időben kell; a permetezés permetezés legyen, tehát a hulló permét ködszerűen érje a levelet. A permetezésnek esufolt locsolás nem használ sokat, hanem inkább árt a fának. Jablonowski.

GAZDASÁGI IPAR.

Rovatvezető: Zalka Zsigmond.

Néhány szó a pinczeeszközök kezelése- és ápolásáról.

A borkészítésnél használt gépek, kádak, hordók, eszközök stb. nagyobb értéket képviselnek, amiért is azoknak okszerű kezelését és ápolását minden szőlőbirtokosnak ismernie kell, minthogy csakis ez esetben lesz képes azokat az elkorhadás, tönkremenés stb. ellen megvédeni és tartósságukat emelni.

Másrészt azonban, minthogy a tisztaság a borkészítés és pinczekezelés összes műveletein vörös fonálként húzódik végig, ez okból szükséges tudnia azt is, miként óvhatja meg gépeit, eszközeit, edényeit azon káros, apró szervezetek ellen, amelyek a borokba jutva, azoknak betegségeit s így megromlását idézik elő.

Különösen kiváló figyelmet kell fordítani a fából készült edények, eszközök tisztántartására, minthogy a legtöbb esetben ezek kuforrásai a legkülönfélébb borbetegségeknek, mert a fa lyukacsai székkelnek a borbetegségeket előidéző apró szervezetek, amelyek azután a must, vagy borral érintkezve, abban tovább szaporodásukra kedvező tápanyagot találnak és elhatalmosodva kártékony hatásukat már rövid idő alatt kifejtik.

Ha pedig a fa nedves helyen áll, vagy pedig nem lett kellőképp kiszáritva, úgy azon a penészgombák és korhadást előidéző apró szervezetek vernek tanyát, amelyek azután a farszeket rövid idő alatt tönkre teszik.

Ez okból tehát az első feladat: meggátolni, hogy a borbetegségeket előidéző és a fát tönkretevő apró szervezetek a fa lyukacsai tanyát verjenek.

Kiszáritással ezt teljesen elérni nem lehet; egész sikert csak akkor várhatunk, ha a fát kellőképp konzerváljuk, illetve impregnáljuk, azaz oly anyagokkal vonjuk, illetve itatjuk be, a melyek a lyukacsot betömik, elzárják s így a nedvességnek bejutását meggátolják.

E célra sokféle anyag állana rendelkezésre, azonban kevés azoknak a száma, amelyek tényleg felhasználhatók. Az oly konzerváló szerek, amelyek mérges ásványi sókat tartalmaznak, vagy erős szaggal bírnak, nem használhatók. Különösen pedig nem használhatók ily anyagok az oly gépek, eszközök, edények stb. bevonására, amelyek a borral közvetlenül érintkezésbe jönnek. E célra legalkalmasabb anyag a tiszta paraffin, amely a must és bor iránt teljesen semleges, az azoknak sem ízt, sem szagot nem ad s emellett a fa lyukacsai beivódva, azokat eltömi s így a nedvesség beivódását meggátolja. Az edények külső részei, továbbá azon eszközök és géprészek, amelyek a borral közvetlenül érintkezésbe nem jönnek, olajfestékkel vagy lenolajfirniszszel is bevonhatók.

A paraffinali impregnálás könnyen végrehajtható művelet, de sikerre csakis akkor vezet,

ha a beitatandó fa teljesen száraz. Az impregnálás úgy történik, hogy a tiszta, fehérszínű és teljesen szagtalan paraffin vas vagy rézedényben megolvasztatik és folyékony állapotában a már előre jól lemosott és kiszáritott fára egy merevebb ecsettel rákenetik. Minthogy azonban a forró paraffin a hideg fával érintkezve, igen rövid idő alatt megmerevedik és így a fa lyukacsaiba kellőképp be nem hatolhat, ez okból azt a fán újból meg kell olvasztani, ami egy forró vasalóval, vagy még jobban szesz-fújtató lámpa lángjával történhetik. Kisebb fátárgyakat legegyszerűbb a forró paraffinba való bemártás által beitatni oly módon, hogy a tárgyak a forró paraffinba betéteknek s amidőn már légbuborékok fel ne szállanak, kivéteknek s a fölösleges paraffin róluk lecsepegtetve, szárazra letörültenek.

Igy eljárva, a paraffin a fa lyukacsaiba oly mélyre hatol, hogy azokat teljesen betömi s így a nedvesség és az apró szervezetek bejutását meggátolja. Ezzel egyúttal lehetővé válik a lehető legegyszerűbb tisztítás, ami vizeli leöblítés vagy kefével lemosásban áll.

Nagyon czélszerű a szállításra szolgáló boroshordókat és paraffinnal beitatni, mert ezáltal elejét lehet venni a bor nagyobb mérvű apadásának, ami különösen meleg időben és hosszabb uton gyakran tapasztalható.

Oly hordókat azonban, amelyek ujbork eltartására és érlelésére lesznek felhasználva, sem paraffinnal beitatni, sem pedig kívülről olajfestékkel bevonnani nem szabad, minthogy a bor érési folyamata egy oxidáció s ehhez a levegő okvetlenül szükséges. Ha tehát a lyukacsok elzártnak, a borhoz levegő nem juthat s így a borok meg nem érhetnek. Az ily hordókat kívülről be lehet vonni gyenge bóraxoldattal, a mely a fát konzerválja és a penészedést, korhadást meggátolja, azonban a lyukacsokat teljesen be nem tömi s így az érést meg nem akadályozza.

A pinczében igen könnyen romlanak a földön fekvő ászokfák, amiért is ezeket czélszerű rézgálicz, vagy sűrű bóraxoldattal bevonnani.

Ha a hordó vagy kád folyat, úgy azt tömiteni kell. Ha a szivárgás két donga között történik, úgy a nyílást faggyu és sárgaviasz összeolvasztott keverékével kell betömni. Ha a nyílás nagyobb, úgy azt elsőben be kell tömni gyapottal s azután faggyu és viasz keverékével beönteni.

Ha a borral telt hordó fájában lenne nagyobb repedés, úgy azt felfelé kell fordítani s a nyílásba tompa késsel portland-czémentet tömni s azután a hordót ismét helyére visszafordítani, amidőn is a kiszivárgó bor a cze mentet átmedvesíti s rövid idő múlva megkeményíti.

A gépek, edények és eszközök fémrészei szintén ápolásra szorulnak, nemcsak azért, mert a pincze nedves levegőjében gyorsan tönkre mennek, hanem azért is, mert a rozsdásodott vas vagy réz a must vagy borral érintkezve, annak ártalmára válik. Ez okból a fémrészek a használat után azonnal lemosandók és a levegő oxidáló hatásától megvédendők. E czélból a gépek, eszközök, edények azon fém részei, a melyek a borral érintkeznek, olaj vagy lack-festékkel vonandók be, a borral érintkező fényes részek pedig tisztított vazelinnel kenendők be.

A borszivattyúk drága gummitömlői szintén ápolásra szorulnak. A tömlők használat után azonnal vízzel kimosandók, s azután azokat rézsutosan le kell fektetni, hogy a víz belőlük kiszivárogjon. A tömlőket felakasztani nem szabad, mert könnyen megtörnek. Ha a gummi-csőveken repedések mutatkoznak, ezeket gummi-szalaggal kell beragasztani. Minthogy a gummi száraz levegőn és meleg helyen hamar megkeményedik és törékenynyé lesz, ezekből a tömlőket hideg és lehetőleg nedves helyen kell eltartani.

—a —a.

ÁLLATÉRTÉKESÍTÉS.

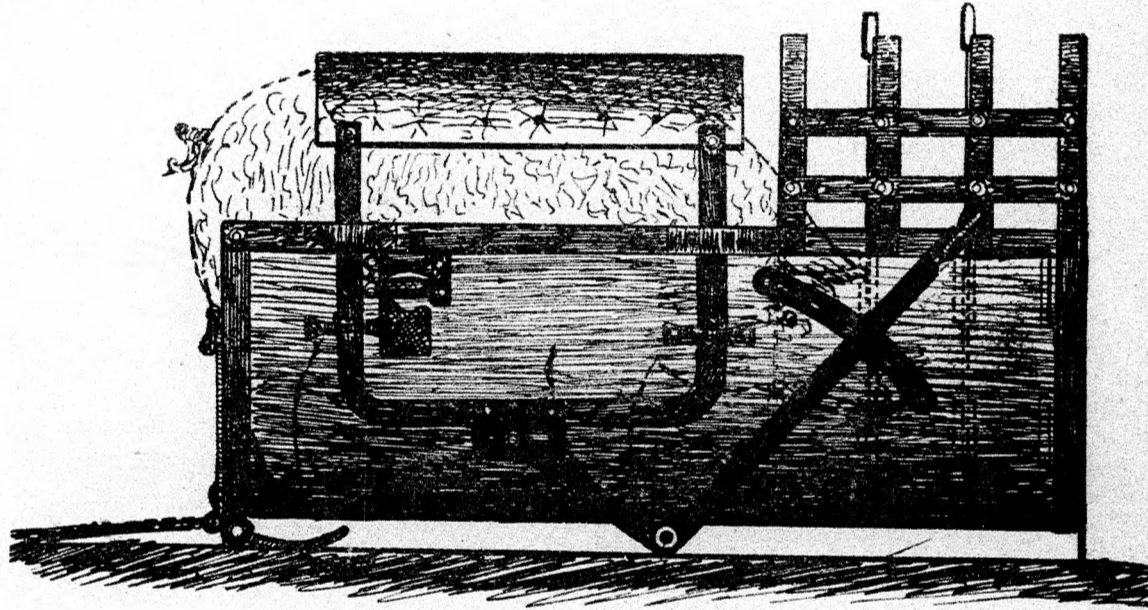
Rovatvezető: Dorner Béla.

Sertésbugató szekrény.

Az intenzív állattenyésztés viszonyaiból folyik, hogy az állatok párzása is mindig jobban az emberi beavatkozással történik s most már az állat párzás ideje alatt is emberi segítségre szorul. Egy készülék keltette fel figyelmemet a mannheimi kiállításon, mely nemcsak állattenyésztési, hanem állatértékesítési szempontból is érdemel figyelmet.

Ezen elmés készülék nemcsak a különböző testnagyságu, koru és testsúlyu állatoknak a párzását teszi lehetővé, hanem főképen az állatoknak értékükben való megtartását, elértékellenedésüktől való megóvását és viszont, az elnehezedsük miatt különben már kimustrálandó apaállatoknak bugatásra való további használhatóságát biztosítja, tehát értékesítési szempontból érdemel figyelmet.

A készülék ugyanis egy apoldai (Thüringia) gyáros találmánya (nevét a szerkesztőség kívánatra közölni fogja) és elég elmés szerkezetű. A kocza, mint azt a 152. ábrán megrajzolt pontozott vonalból kivehető, ezen szekrénybe hajtatik s mögötte az alacsony kis ajtót bezárják, előtte pedig a rácsot leeresztik, hogy sem előre, sem hátra nem léphet.

152. ábra.

A kocza hasa alatt egy kender-keveder (gurtni) van alkalmazva, mely a kocza lefekvését akadályozza meg, de viszont azzal a kocza hátsó része a szükséghez képes főlebb emelhető a kan magasságához képest.

A szekrény a kocza testhosszuságához képest hosszabbra vagy rövidebbre állítható — a fejnél levő rácszat előbbre vagy hátrább való állítása által — s viszont az ábrán látható emeltyűvel az egész szekrény hátulsó része magasabbra emelhető, tehát vele a kocza teste is magasabbra emelhető, vagy lejjebb eresztethető. A kan most a bugatásnál a kocza háta fölött levő kipárnázott tetőzetre (nyerreg) nehezedik s így a kocza a kan testsúlyát egyáltalában nem érzi. Ezen tetőzetet — nyerget — szintén állítani lehet föl vagy lefelé.

Egyáltalán minden mód meg van arra, hogy két különböző testnagyságu állat nemzörészei érintkezésbe hozathassanak. A bugatás bevégzése után a kocza előtt levő rács felhuzatik s a kocza a szekrényen keresztül előre és kifelé sétálhat.

Ezen készülék lovak s szarvasmarhák részére is készítették, de a legjobban a sertések részére készültek vannak Németországban elterjedve. Ez pedig egészen érthető dolog, ha a német állattenyésztési viszonyokat ismerjük. A németek ugyanis sertéseiket istállóban nevelik s így a németek sertése általában véve végteleen puha és kényes állat. A yorkshirevéri és

keresztelésű sertésivadék igen korán 5—6—7 hónapos korban kerül kan alá, tehát igen könnyen állott elő azon eset, hogy az idősebb, tehát elnehezedett kan egy 6 hónapos süldő koczát a bugatás alkalmával „letört”, össze nyomta, eltörte medencecsontját vagy farát, gerinczét stb. test vagy pedig a hatalmastestü yorkshire a kistestü koczát nem volt képes beföldözni. Előállott tehát igen gyakran annak a szüksége, hogy egy különben kitünő tulajdonságu kant azért kellett kiselejtezni, mert el volt nehezedve. Ez pedig egy drága és értékes kannál nagy értékvesztés és pénz pazarlás. Az angolok pl. egy kitünő mént vagy bikát oly hosszú ideig használják földözésre, amíg az utódokat nemzeni képes. Ott az öregség vagy elnehezedés nem akadály, mert ha a rokkant lábak a vén testet már nem bírják, akkor hevederek s esigák segítségével huzzák föl a nőtényre az „öreget.”

Csak nálunk selejteznek ki egy-kettőre tenyészapaállatot „elnehezedés” miatt. Ezen szekrény segítségével egy olyan kant, mely különben elnehezedés miatt kimustrálandó lenne, baj és veszély nélkül lehet még hosszabb ideig lehet bugatáshoz fölhasználni, tehát értékében megtartani.

Ott tehát, hol egy kiváló tulajdonságu, értékes és átörökítő képességü tenyészapaállatnak tenyésztésre való további megtartása a czél s a hágtás amugy is „kézből” történik,

— ezen szekrény igen sok jó szolgálatokat tehet.

Német gazdaktól úgy értesültem, hogy ezen készüléket több helyen használják és gyakorlati eredményeivel meg vannak elégedve. D.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

600. kérdés. Kérem velem tudatni, hogy száraz talajba vetendő páczolatlan buza nem fog-e megüszögösödni és egyáltalán kérem becses nézetüket, milyen eljárást kövessünk száraz talajban a buzapáczolást illetőleg?

F. Gy.

601. kérdés. Kérem sziveskedjenek soraim vétele után azonnal nekem felvilágosítást adni, ugyanis a vetőmagnak szánt búzám üszögös, hogy el lehet-e azt vetni, a búzát kékkövel szoktam páczolni. Sziveskedjenek velem közölni, hogy tíz hektoliter búzához mennyi kékkövel használjak?

B. Gy.

602. kérdés. A „Magyarország” folyó évi július 25-iki „Közgazdaság” című cikkéből olvastam Vozári Pál kataszteri mérnök ur egy cikkét, melyben tudatja, hogy ha a búzát vetés előtt 3—4 óra hosszáig trágyalébe áztatva azonnal elvetjük, feltünő kedvező eredménye-

ket érünk el a termés úgy a s tünően fokozva

Tisztelettel rendszert meg csávázásra nem nem mossa-e üszög ellen pácz nem volna ok vizbe feloldani a búzát ily szá jük, nem lesz-e tással s ha a hány százalékos zán az üszög r

603. kérd

a bérlő jövő e akkor jár le t. világosan ki v mányt, sem szá tarából kivinni szabad. Egyszer trágya a gazda minden kártérít egy a takarmár külön leltár me szerződés egy után ugyananny ingyen általad nemüje értéke intézkedik, hog bérlő és tulaj annak feletetésé egy ideig a bérl hogy saját jósz

Most már leményben vol töreket a bérlő zódésileg jogá kárpótlás nélk doltam ezt ar erről egy szöva ban azt állítja, töreket ad ing leltár szerint minthogy neki szabad — ped

Miután je per fog támad landó szalmáér kérdés tisztázá désemet a „Lev hogy nagybecs lehessek.

604. kérd azért a gazdas akarnék tüzelő

Fűtésre k Tisztelettel lapjában tudor köszönet, vagy mennyi puha családnek adni bában lakik és

605. kér Zsebnaptár 26 puszták és ma felét fizetik. Kö puszták és maj

Az általan ször rovatott n egészben, ami nem volt itt p lévén, a termet kiadásait, e bev titása folytán m

ket érünk el a gyengébb földeken is és ez a termés úgy a szalmában, mint a szemben feltünően fokozva lesz.

Tisztelettel kérem, mivel ezen trágyázási rendszert meg akarom próbálni az üszög elleni csávázásra nem lesz-e káros hatással, a trágyalé nem mossza-e le az oldatot a buzáról, ha előbb üszög ellen páczolok vagy megfordítva? Vagy nem volna okszerűbb a trágyaléba és nem vízbe feloldani a kékkövet; a 4 órai áztatás, ha a buzát ily száraz időben, száraz talajba elvetjük, nem lesz-e a csiraképessegre káros hatással s ha a páczolás egyszerre történne, hány százalékos oldatot készítek, hogy a buzán az üszög ne mutatkozzék? Sz. F.

603. kérdés. Vettem egy birtokot, melyet a bérlő jövő év március hónapban ad át, akkor jár le t. i. szerződése. A szerződésben világosan ki van mondva, hogy sem takarmányt, sem töreket a birtok határából kivinni, felgyújtani vagy eladni nem szabad. Egyszerűs mind az is kimondva, hogy a trágya a gazdaságban ingyen marad hátra, minden kártérítés nélkül. Annak idején a bérlő úgy a takarmányt, mint szalmát és töreket külön leltár mellett vette át, melyre nézve a szerződés úgy intézkedik, hogy bérlő lejárta után ugyanannyi takarmányt és szalmát bérlő ingyen általadni köteles. A fölős takarmány-nemije értékesítéséről a szerződés olyképen intézkedik, hogy amennyiben megállapodás a bérlő és tulajdonos között létre nem jönne, annak felelőssége a gazdasági épületek egy része egy ideig a bérlő rendelkezése alatt fog maradni, hogy saját jószágjával azt feleltethesse.

Most már igen t. szerkesztőség, azon véleményben voltam, hogy mivel a szalmát és töreket a bérlőnek semmiképpen sem áll szerződésileg jogában elidegeníteni, az minden kárpótlás nélkül tulajdonomba megy át, gondoltam ezt annál is inkább mert a szerződés erről egy szóval sem intézkedik. A bérlő azonban azt állítja, hogy ő csak annyi szalmát és töreket ad ingyen vissza, amennyit a külön leltár szerint átvett, a többit értékét — minthogy neki azt sem kivinni, sem eladni nem szabad — pedig tartozom neki megtéríteni.

Miután jelen ügyből kifolyólag esetleg per fog támadni, mivel én nem vagyok hajlandó szalmáért, törekért kárpótlást fizetni, a kérdés tisztázása céljából kérem jelen kérdésemet a „Levélszekrény” rovatában tárgyalni, hogy nagybecsű véleményük felől tájékozva lehessenek. M. S.

604. kérdés. Vidékünkön kevés a tűzifa, azért a gazdasági eseléseim számára kösznet akarnék tüzelőnek adni.

Fűtésre kenyérsütéshez szalmát kapnak. Tisztelettel kérem, sziveskedjék becses lapjában tudomásomra adni, hogy: hány kiló kösznet, vagy hány kiló brikettet és mellé mennyi puha ölfát szoktak egy évre egy-egy családnak adni, ha mindenik család külön szobában lakik és külön takaréktűzhelye van?

605. kérdés. Azt olvasom a „Köztelek Zsebnaptár” 262. lapja 4-ik bekezdésénél, hogy puszták és majorok a községi pótadónak csak felét fizetik. Kérem szives felvilágosítást, mily puszták és majorokra vonatkozik ez?

Az általam kezelt birtok ez évben először rovatott meg 37²⁰/100-os községi pótadóval egészben, ami nagy teher e birtokra. Eddig nem volt itt pótadó, mert a községnek szőlői lévén, a termelt bor árából fedezte a község kiadásait, e bevétele azonban a filoxera pusztítása folytán megszűnt.

A birtok, melyet kezelek két majorból áll; egyik major közvetlen a község mellett fekszik, annak egy részét képezve s a hozzátartozó földtáblák a paraszt birtokok közé ékelve több darabban vannak, a másik azonban — és ez a nagyobb — a falutól 4 kilométernyire van. D. J.

606. kérdés. Egy gazdatiszt, ki Ausztriában végezte tanulmányait, 16 évig Magyarországon mint gazdatiszt működött, magyar honpolgár lett, 1896 óta Horvátországban grófi uradalomban mint tisztartó (intéző) alkalmazásban van, — ha esetleg ugyanazon földbirtokos által át lenne helyezve ugyanannak a grófnak magyarországi birtokára mint gazdasági felügyelő — nem törvényellenes-e ezen kinevezés?

Megjegyeztetik, hogy a nevezett tisztnek a törvény által előírt határozat, mely arról tanuskodik, hogy nevezett tiszt 1901 előtt jogosan gazdas. intézői címet használta és a birtok, melyre esetleg át lenne mint felügyelő helyezve, privátbirtok, tehát sem hitbizomány vagy nyilvános számadásra stb. kötelezett birtok. N. J.

Feleletek.

Száraz talajba páczolatlan buza. (Felelet a 600. sz. kérdésre). Ha a buzát páczolatlanul száraz talajba vetjük, az éppúgy megüszkösödhetik, mint akkor, ha kellőleg átmedvesedett talajba kerül.

Addig, míg a talaj száraz, sem az üszög, sem a mag nem fejlődhetik; akkor azután, ha a talaj átázott, fejlődésnek, csirázásnak indul az elvetett mag, de csirázásnak indul az üszögspóra is.

Ha száraz, meleg időjárásnál száraz talajba veti az ember a buzát, s később a föld jó meleg esőt kap, ilyenkor, mert a buza gyors csirázásnak indul, lehetséges, hogy a páczolás elhagyása daczára, kevés buza üszkösödik meg. De viszont akkor, ha hűvös időjárásnál érik az esőzések a páczolatlanul száraz talajba elvetett magot, biztosan számíthatni arra, hogy a termés nagyon üszkös lesz.

A száraz talajba vetendő magot csakis a közönséges módon kell páczolni, s csupán arra kell ügyelni, hogy a páczból kivett magmielőtt elvetnék, tökéletesen megszáradjon, mert ellenkező esetben a mag a száraz talajban is csirázásnak indulna s azután, mert a továbbfejlődésre már vize nincs, tönkre is menne. Mezey Gyula.

Üszkös buza vetése. (Felelet a 601. sz. kérdésre). Ha a köüszög megannyira beszenyeyezte is a buzát, azt okszerű páczolás után minden félelem nélkül el lehet vetni. Termésünk vagy egészen üszögmentes lehet utána, vagy annyira tiszta, hogy csak elvéve akad benne üszkös kalász.

A nagyon üszkös buzát legtanácsosabb 12—14 órán át $\frac{1}{2}$ /100-os rézgáliczoldatban áztatni, azaz minden hektoliter vízre $\frac{1}{2}$ kgr. rézgáliczot feloldani. Mennél nagyobb kádakban csávázunk, annál gyorsabban megy a munka. A csávázó kádat, belemérve a vizet, csaknem szinig kell tölteni s azután a szükséges rézgáliczmennyiséget feloldani benne.

Ha a rézgálicz feloldódott, a kádból az oldat egyharmadát kimerítjük egy kádba s azután az előbbibe annyi buzát öntünk, hogy ezt az oldat egy tenyérnyire ellepje. A buzát folyton kavarni kell s a felszínen uszó magvakat lemeríteni.

12—14 óra elteltével a buzát kivesszük s helyébe új buzát töltünk a nagy kádba, a melyet (mert az első csávázásnál az oldatból veszendőbe ment) a kis kádból felöntünk. M. Gy.

Trágyalében áztatott buza. (Felelet a 602. kérdésre.) Hogy az olyan vetőmag után, amelyet a vetés előtt 3—4 óra hosszág trágyalében áztattak, a termés úgy a szemben, mint a szalmában feltünően fokozódik, ezt csak azok hihetik el, akik a növényélettanban kellő jártassággal nem bírnak.

Az áztatásnál oly esekély tápanyag ragad rá a trágyaléből a magra, hogy ez számba nem jöhet. Azután a csirázó buzamag fejlődése kezdetén a trágyalénél sokkal jobb anyagkészletből, a magban felhalmozott fehérjéből meríthet, melyet csak lassanként fogyaszt el.

De nemcsak a növényélettan tanításaiból következik, hogy hiába várja a nagy termést az, aki buzáját a vetés előtt néhány órán át trágyalében áztatta, hanem ezt közvetlen kísérletek, ugynevezett magtrágyázási kísérletek is bizonyítják.

Ha a talaj eléggé nedves és az ilyen talajba olyan buzát még duzzadt állapotban vetünk el, a melyet trágyalében áztattunk, ezáltal siettetjük a buza csirázását, minek igen jó hatása lehet a vetés későbbi fejlődésére is. Csakhogy ezt a jó hatást tiszta vízzel éppúgy elérhetjük volna.

Viszont, ha száraz talajba vetjük el a megelőzőleg trágyalében áztatott, még duzzadt magot, ezzel a magban, melyben a csirázás megindulhat, csakis kárt tehetünk.

Ami mármost a csávázást illeti, a trágya és trágyalé üszögspórákat tartalmazhat. Ha tehát mi a buzát először az üszög ellen rézgáliczoldatban csávázunk s azután a csávázott buzát megint trágyaléba áztatjuk be, könnyen megeshetik, hogy a trágyalével megint csak inficiáljuk buzánkat. Ezért, a rézgáliczban már csávázott buzát semmiesetre sem lenne tanácsos a trágyaléba beáztatni. Mezey Gyula.

Szalma és törek megváltása. (Felelet a 603. sz. kérdésre). A bérlő visszaadásakor fennmaradó fölős takarmány-neműek iránt a hasznobéri szerződés világosan intézkedik, a mennyiben ezen eshetőségre két megoldási módot állapít meg.

Az egyik módozat abban áll, hogy a fölős takarmány-neműekre nézve a bérlő és a tulajdonos tetszésük szerint megegyezhetnek, mely esetben tehát a bérlőnek jogában áll ezen takarmányfélék átengedéseért bizonyos kárpótlást követelni; a tulajdonosnak pedig jogában áll ezt a fölős takarmányt megváltani, de erre szerződésileg kötelezve nincs s ezen okból nem is tartozik ő a bérlőnek a takarmány értékét megtéríteni.

A tulajdonos mindazáltal azt sem követelheti, hogy neki a bérlő a fölős takarmányt, illetve szalmát és töreket ingyen, minden kárpótlás nélkül átengedje, mivel a szerződés azt a másik alternatívát is tartalmazza, hogy azon esetre, ha a bérlő és tulajdonos a fölős takarmányra nézve megegyezni nem tudnak, a bérlőnek jogában áll ezt a takarmányt a bérlő megszűnte után a bérbirtokon saját jószágával feleltetni, mely esetben a tulajdonos a bérlőnek az épületek egyrészét átengedni tartozik.

A hasznobéri szerződésnek ezen kikötése tehát nagyon méltányos, mert míg egyrészt a bérlőnek a takarmány eladását vagy elszállítá-

TATAI DARABOS SZÉN TOJÁS BRIKETT

BÁNYÁK: Tata, Királd, Sajó-Szent-Péter, Dorogh, Tokod, Ebszöny. — EBSZÖNYI MÉSZ.

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 19.

lokomobilnál, gőzekénél teljesen pótolják a porosz szenet, e mellett sokkal olcsóbbak, használatuk nagy megtakarítást eredményez.

sát eltölti, módot nyújt neki, másrészt arra is, hogy ezt a birtokon felhasználhassa s ebből a birtokosra a termő erő fentartása szempontjából semmi kár nem háramlik, mivel a szerződésben ki van kötve, hogy a trágya a gazdaságban ingyen marad hátra, minden kártérítés nélkül, minélfogva a tulajdonos csak azon haszontól esik el, melyet a bérlő a takarmány felhasználásánál a trágyán kívül elérhet s mely haszn alkalmasint csekélyebb lesz, mint a tulajdonosnak azon előnye, hogy ingyen trágyához jut.

Hensch Árpád.

Szegődményfának helyettesítése köszönnel. (Felelet a 604. sz. kérdésre.) A szegődményfának köszönnel való helyettesítésénél rendszerint úgy járnak el, hogy a fajárandóságot felnyíre szállítják le és másik felét köszönnel pótolják olyformán, hogy egy köbméter puha fa fejében, tekintettel a köszönn minőségére és árára, 100—125 kg. köszönnöt vagy 150—200 kg. barnaszönnöt adnak.

Hensch.

Puszták pótladoja. (Felelet a 605. sz. kérdésre.) A zsebnaptár idézett pontja úgy értelmezendő, ahogy azt a törvény, nevezetesen a községekéről szóló 1886. évi XXII. t.-cz. 130. §-ának 5. bekezdése előírja, mely szerint: „A közigazgatási költségek kivetésének alapjául a községhez közigazgatásilag csatolt puszták után fizetett egyenes adóknak csak fele része véthetik.”

A kérdésben foglalt 2 birtok közül az a melynek épületei a községben fekszenek, semmi esetre sem felel meg a közigazgatásilag csatolt puszták fogalmának; a másikra nézve a helyi viszonyok határozták meg, hogy mennyiben lehet azt közigazgatásilag csatolt pusztának tekinteni. A törvény erre nézve semmi különös ismérvet fel nem állít. Ha azonban a falutól 4 kilométernyire fekszik, különálló tag jellegével bír és különösen ha azonos a helységnevével, akkor tanácsos lesz a pótlado tekintetében fennálló ezen kedvezményt főtartani és megreklamálni.

Sz. F.

Horvátország. (Felelet a 606. sz. kérdésre.) Az áthelyezés és „gazdasági felügyelő” cím megadása (de ez nem azonos a „jósággal felügyelő” címmel) nem ütközik törvénybe. Csak okleveles gazdatisztnak adhatók meg azonban a következő címek: jósággal felügyelő, gazdasági intéző, gazdasági ellenőr, gazdasági segéd, tisztartó, kasznár és természetesen csak oklevéllel bíró gazdatiszt használhatja az „okleveles gazdatiszt” címet is. Nem-okleveles gazdatisztnak az előbb említett címeket csak akkor használhatják, ha be tudják bizonyítani, hogy ők az illető címet 1900. január 1. előtt jogosan (pl. uradalmi kinevezési okmány, szerződés alapján) használták. A fel nem sorolt címek, pl. ispán, gazdatiszt, számtartó stb. ezután is minden korlátozás nélkül használhatók.

Szövetkezés és közvetítés.

III.

A „Köztelek” folyó évi 55. és 62. számában a termelők szervezkedéséről s a szállítási reformjáról volt szó; ezek mellett az értékesítés kérdése vár-megoldásra. Sem a termelőket, sem a M. Á. V.-ot nem lehet kitenni annak a bizonytalanságnak, mely az élelmiszerek értékesítése tekintetében eddig kísértett. Lehetetlen továbbra is megnyugodni kereskedőink rendszertelen és ideges működésében, mely ma abból áll, hogy az időszakonként tömegesen termelt fölöslegeket a külföldnek egyszer egyik, más-szor másik helyére küldik ki, legtöbbszörre bizonytalanra és silány árak mellett, sehol állandó lefolyási csatornát nem teremtve és viszont ha keresik az árut, e fölött nem rendelkeznek. Az élelmiszerek számára biztos és állandó piacot kell szerezni; ezekkel nem lehet házalni, kísérletezni a végtelékig, mert az ilyesmi ugy a ter-

melőt, mint a fogyasztót súlyosan megkárosítaná. Az áru vesztene értékéből és minőségéből. Meg kell tehát teremteni végre valami szoros nexust a termelés és értékesítés között.

Amíg csak a belföldi fogyasztás ellátásáról van szó, megnyugodhatunk az értékesítő szövetkezetek működésében. Példa rá a Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezet sikere. Itt csak az a teendő vár ránk, hogy a főbb vidéki fogyasztó piacokat is meghódítsuk, s az angol keleti vasut mintájára keressük föl a fogyasztókat. Mert nem elég a piacra vinni az árut, — egy lépéssel előre haladva: egészen a fogyasztó kezéhez kell juttatni. Sok előkelő fogyasztó és sok nagyvárosi háziasszony örömmel fogadná az olyan újítást, melynek révén kifogástalan áruval pontosan el volna látva és mely megkímélné őt attól, hogy a piacot fölkeresse és a vásári alkudozásnak magát kitegye.

A külföldre való kivitel azonban ezidő-szerint még alig teljesíthető pusztán szövetkeze-zi uton. Kereskedőszellem, élelmesség, kockázat s olyan összeköttetések válnak szükségessé, amelyek a szövetkezeteknek nem állanak rendelkezésére.

Eljutottunk tehát ama ponthoz, ahol a szövetkezetek és a közvetítés érintkeznek egymással, kiegészítik egymás működését. Ha kereskedőink ezt észreveszik s föl tudnak emelkedni közigazgatási hivatásuk magaslatára: sokkal elismerésreméltóbb és rokonszenvebb működést fejthetnek ki, mint eddigi szűk üzlet-körükből. Szakítsanak azzal a régi fölfogással, mely a legridegebb önzés szolgálatában semmi más érdeket méltányolni nem képes. Okuk panaszra aligha lesz. Mert dacára annak a számos visszaélésnek, melynek a magyar termelvények jó híre és kedveltsége sokszor áldozatul esett, a rosszakaratnak, melylyel termelőink találkozunk: tisztességes törekvéssel pótolni lehet a veszteségeket és jobb jövőt teremteni.

Külföldi gazdasági tudósítók és konzul-jaink, még inkább az eddig szerzett tapasztalatok meggyőzően igazolják, hogy a magyar élelmi cikkeket a külföldi piacok szívesen fogadják és a jelenleginél sokszorosan fokozott forgalmat lehetne megteremtenünk. Még ahol már más termelő országok megelőztek, a piac-zokat a maguk számára meghódítva, — ott is jövője van kivitelünknek. Részt azért, mert termelvényeink gyakran minőségileg kiválóbbak, részint mert a fogyasztó nyugati piacokhoz közelebb vagyunk.

Ilyen körülmények között valóban szükségét érezzük oly vállalatnak, amely a kivitel emelését a termelővel vállaltva földadatának tekintené. A gazdaközönség volna az első, mely örömmel látná a vállalat létrejöttét. Ennek azonban természetes föltétele a megbízhatóság, tapasztalat, hatalmas tőke, tisztességes kezelés. A kezdet jelentékeny áldozatokat kíván: a kivitelre szánt élelmiszerek a fogyasztóknak bemutatandók. Árucarnokok létesítendő a külföldi piacokon. Mert a fogyasztó közönséget pusztán ígérettel és szóval megnyerni lehetetlen. Ez az első lépés nem történhetik a termelők kockázatára. Ha sikerül a piac bizalmát megnyerni, állandósítani kell a fogyasztó és termelő összeköttetését. Ez pedig másként, mint föltétlen tisztességgel, nem képzelhető el.

Itt az ideje, hogy a társadalom bizonyítékát adja a magasabb gazdasági tevékenység iránti érzékének, amely nélkül a világ gazdasági haladásában meg nem állhatja a helyét.

Röviden összefoglalva a mondottakat, a kívánatosnak jelzett reformok létesítése esetén az élelmiszerek értékesítésének folyamata a következő volna.

A termelők a főbb gőcpontokon gyűjtő-szövetkezeteket alakítanak, amelyek gondoskodnak arról, hogy a megkívánt és értékesíteni óhajtott áruk a megfelelő minőségben és mennyiségben előállítsanak. A szövetkezet a közvetítő vállalat segítségével ellátja a termelőket csomagoló szerekkel, kioktatja őket a

célszerű csomagolásra s végül a becsomagolt árukat a vasuti állomásra összegyűjti, esetleg azokra előleget is ad. A vasutnál megjelenik az egységesen szervezett közvetítés: a vállalat átveszi az árukat s az alkalmassá tett szállítási feltételek fölhasználásával és mindenféle elvámolási és egyéb nehézségek leküzdésével elszállítja azokat a piacokra, illetve jobban mondva azokhoz a vevőkhöz és fogyasztókhoz, akiket próbakiszolgálásai útján megnyert és akiknek szükségleteit állandóan kielégíteni magát kötelezte. Főleg a szállításra és kezelésre, gondot visel az áruk megfelelő voltára, bevételezi kézbesítéskor az árakat s ugy a pénzt, mint a csomagoló szereket a termelőhöz el-illetőleg visszajuttatja.

A szövetkezés és közvetítés ilyen együttműködése kisgazdáink helyzetének alapos javulását eredményezné. A kisgazdaságban jövedelmezőleg alig üzhető tömegárutermeztetés helyett tértfoglalna az élelmiszerek rendszeres előállítását; a csekély eszközökkel küzdő kisember föl volna mentve az értékesítés súlyos gondja alól és megszabadítva a kifosztására törekvő ügynökök hatalmától.

Közgazdasági helyzetünk is állandó javulást mutatna. Hiszen tudvalevő dolog, hogy némely olyan élelmiszerekben is, melyből jelenleg alig értékesíthető mennyiséget termeszünk, behozatali többletünk van; ezt is ama vállalat, amelynél összpontosulna a termelés áttekintése, csakhamar jelentékenyen megszoríthatná.

A kérdés megoldásánál a fődolog az, hogy tovább már ne habozzunk. Útött a tizenkettődik óra: ma még jóvá tehető minden mulasztást. Ki tudja azonban, vajjon — ha késünk — holnap már nem hiába jelenünk-e meg élelmiszereinkkel a külföldön? Tovább megyek s kérdem: nem fog-e idehaza is megelőzni az a bizonyos génuai vagy más czég, nem ragadja-e orruk elől el a falatot az élelmesebb külföldi? Kormánygazdataink együttműködésére méltó e feladat; mert nemesak a gyári kémények füstjében és tömeges termékek versenydobálta áraiban, hanem a százezernyi kistermelők jólétében is rejlik a jövő ereje.

IRODALOM.

„Praktische Rindviehzucht“

von Dr. C. Nörner.

(Nebst einem Anhang der Rindviehstall, seine Anlage und Einrichtung von Prof. Schubert — Kassel 719 Seiten mit 165 in den Text gedruckten Abbildungen. Verlag von J. Neumann Neudamm 1902. Preis geheftet 12 Mk. gebunden 14 Mark.)

Nagymértékű önbizalom kell ahhoz saját szerzeményének címét „Praktische Rindviehzucht”-nak elnevezni, mint ahogy ezt állattenyésztő körökben jól ismert szerző legújabb művével tette. De mondhatom a tisztelt szerző dr. C. Nörner, címével tett ígéretét fényesen beváltotta, mert minden sorában az a gondolat vezérli: Mi szükséges tudnivaló a praktikus tenyésztőnek, hogy egészséges és a kívánalmaknak megfelelő tenyész-állatokat neveljen.

Beesés és értelmes tanai a fajismertetés, takarmányozás és nevelésen kívül, pontos utmutatást nyújt a kezdő tenyésztőknek és a vásároló közönségnek, támpontokat nyujt hol lehet és kell jó és fajtisza állatokat beszerezni azáltal, hogy kimerítően ismerteti a tenyész-egyesületeket (Herdebuch-Genossenschaft) és azok tenyészszabályait.

Az állattenyésztési felügyelő és közegei kitűnő ismertetést találnak a tenyészállat megválasztásának alapszabályai körül, törzskönyvi berendezések, állatbiztosítás stb., miáltal ezen mű egyesületek, tenyészanyagbevásárló kiküldötteknek stb. rendkívül értékes szolgálatokat nyujt.

Kiváló értéket kölesönöz dr. Nörner művének még, hogy oly kiváló szakember mint a

gazdasági építész tanár, foglalkozik berendezésével terén. Így nem talál benne jó talaj istálló építését, valamint régi és új legelő és jó.

Kivánatos, előbb széles körben csak a könyvtár dolgozó asztalán.

Az uzsora nényes kötet a kötet kiadásából áll és a részben a magyar jog Magyar Gazdasági törvény elégtelen annak újjaalkotmányt adjanak.

A legkiváló zunk e részben Kunz Jenő ké magánjogi old angol joggyakorlat ujjabb német módosított alak pontból legnagyobb egyetemi tanár büntető kódex tesz az uzsorátására. Dr. Kr. dr. Sággy Gy tanulmányaira kérdést és min hogy uzsorator-tésre szorulna uzsora fogalma szes visszterhe azok uzsorás k Legterjedelmes mánya, amely a tanulmány t érdeklődésre t ez alkalmat, h lat és az ujjabb és különösen egyenesen a b teszi felelőssé, uzsoratorvényt ben, amelyekre szólnak.

A kötet a szövetség által lását tartalmaz gróf Károlyi S az uzsorás a erkölcsök kivá Dr. Döm

gyakorlatok és mányainak ere Hammersberg J Sággy Gyula, az uzsorakérdé beszélnek meg mának kiterjes goritását kíván Gidófalvy Istvá teményt közöl

A kötet a szövetség felin miniszterhez, novelláris uton goritását kéri tanácskozás a

A kötet

Frigyes könyv A hazai va

Irtá: Dr. Rod került ismét o tól. Örömmel, számunkra, a eső olvasmán vadászat irán fejezetekben beszélő nyelv Érdekes kis szerezni, elő nálunk, hogy

gazdasági építészeti tanára Kasselben, Schubert tanár, foglalkozik benne az istállók legcélszerűbb berendezésével és ad utmutatást az építés terén. Így nem csak tenyésztők, de minden gazda talál benne jó tanácsot s alaprajzokat praktikus és jó istállók építését illetően, melyeket új istállók, valamint régiak átalakításánál előnyére fordíthat. A könyv kiállítása kitűnő, a hozzátett 165 kép elegendő és jó.

Kívánatos volna, hogy ezen mű minél előbb széles körökben elterjedést nyerje, s ne csak a könyvtárt, de minél sürűbben a gazda dolgozó asztalát foglalja el!

Az uszora ellen. Fenti címmel egy gyűjteményes kötet jelent meg a Magyar Gazdaszövetség kiadásában, melynek tartalma három részből áll és pedig az első rész magában foglalja azon jogtudósok tanulmányait, a kiket a Magyar Gazdaszövetség felkért, hogy az uszortörvény elégtelensége és hiányossága folytán annak újalkotásáról és kiegészítéséről nézve véleményüket adják.

A legkiválóbb jogtudósok neveivel találkozunk e részben. Az alapvető tanulmányt dr. Kunz Jenő készítette, aki különösen a kérdés magánjogi oldalát dolgozta ki és részint az angol joggyakorlat eredményeire utal, részint az újabb német törvényhozás alkotásait kívánja módosított alakban recipiálni. Büntetőjogi szempontból legnagyobb apparátussal dr. Balogh Jenő egyetemi tanár dolgozott, aki az összes európai büntető kódexek alapján eklektikus javaslatot tesz az uszortörvény kiegészítésére és szigorítására. Dr. Kralik Lajos, dr. Issekutz Győző és dr. Sággy Gyula mindhárom dr. Kunz Jenő tanulmányaira való vonatkozással tárgyalják a kérdést és mindannyian megegyeznek abban, hogy uszortörvényünk rendelkezései kiegészítésre szorulnak és pedig oly módon, hogy az uszora fogalma nemcsak a hitelezési, de az összes viszályos szerződésre kiterjesztendő, ha azok uszórás kizsákmányolás céljából kötöttek. Legterjedelmesebb Zsigmond-Grosschmid Benő tanulmánya, amely úgy a szerző egyénisége, valamint a tanulmány tartalmánál fogva is a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot. Zsigmond felhasználta ez alkalmat, hogy az egész magyar joggyakorlat és az újabb jogfejlődés feletti pálcát törjön és különösen az uszora jogszolgáltatás terén egyenesen a bíróságokat, magát a kir. Kuriát teszi felelőssé, hogy helytelenül értelmezik az uszortörvényt s nem alkalmazzák oly esetekben, amelyekre a törvény rendelkezései direkte szólanak.

A kötet második része a Magyar Gazdaszövetség által tartott szaktanácskozás felszólalásait tartalmazza. Ezek között kiválóan érdekes gróf Károlyi Sándor megnyitó beszéde, amely az uszorás állapotokat vizsgálja és a gazdasági erkölcsök kívánatos fejlődését írja körül.

Dr. Dömötör László előadó a magyar bírói gyakorlatok és a fentemlített jogtudósok tanulmányainak eredményéről és javaslatairól számol, Hammersberg Jenő, Bercezy Jenő, Zsitray Leó, Sággy Gyula, Csillag Gyula, dr. Doleschall Alfréd az uszorakérdés elméletét és gyakorlati részleteit beszél meg és mindannyian az uszora fogalmának kiterjesztését és a büntetési tételek szigorítását kívánják, Dr. Mihályi Flóris és dr. Gidófalvy István pedig gazdag uszorásetgyűjteményt közölnek.

A kötet harmadik része a Magyar Gazdaszövetség feliratát tartalmazza az igazságügyi miniszterhez, amelyben az uszortörvénynek novelláris uton való sürgős kiegészítését és szigorítását kéri a jogtudósok javaslatai és a szaktanácskozás adatai alapján.

A kötet ára 5 korona, kapható Kilián Frigyes könyvkereskedésében. (Váci-utca.)

A hazai vadászat multjából és jelenéből. Irta: Dr. Rodiczky Jenő. Egy kedves könyv került ismét olvasóasztalunkra Rodiczky Jenőtől. Örömmel, szeretettel fogadjuk, mert a mi számunkra, a gazdaember számára íródott, jól-és olvasmányos, mulattató. Ifjú hűvel, a vadászat iránti szeretettel van megírva, rövid fejezetekben tárgyalja hazai vadászatunkat elbeszélő nyelvvezetben, könnyed tárczaformában. Érdekes kis könyv. Sok gazdaember fogja megszerezni, előre tudom, mert hát ősi szokás az nálunk, hogy a jó gazda szenvedélyes, jó va-

dász is. Már ott, a hol jó vadász is lehet. Am Rodiczky könyve a laikusokat is kielégíti. A régi jó idők szépséges vadászéletét elevenítve fel, visszavezet bennünket abba a korba, amelynek lovagkor a neve. Amikor dőlözeg daliák, gyönyörűséges amazonok puskával a vállukon avagy sólyommal, agárral hódoltak szent Hubertusnak. Nemes mulatság volt, érdekes a megörökítésre. És e könyvnek, melynek lapjait forgatom, sikerült is hű képet adnia a régi idők vadászatairól, sikerült jellemeznie Rodiczky-nak a vadász és a nemes vadak régen mult és ezidőszerűt világot. Nagy királyok, fejedelmek, királyi hitvesek, leányok vadászszervevényei, a vadászat különféle nemei, ideje szép egymásutánban következnek a könyvben röviden leírva, de a dolog mélyére hatóan. A vad és vadászok multjait és jelenét tárgyalja a négy ivre tejedő könyv első, illetve második fejezete, miután bevezetésül egy vadászipistolát irt a szerző. A bölényvadászat története következik azután, régen mult időknek harcias vadászata, hátor vadászok dicsőséges szereplése. A középkor szépséges solymászata szépséges amazonok szervevénye; a mythos homályában elvesző agarasztat multja s az újabb idők izgató vaddisznó vadászatának leírása következik ezután rövid pár lapon mindegyik, de szebbnél-szebb leírásban. Az erdei duvadak, mint a medve, farkas, hiúz, stb. hivatalból való pusztítását, illetve az ezekre való vadászatot, ez állatok életét, szokásait írja le a szerző egy kalap alatt, míg ezután áttér a legnemesebb vadakra s a legnemesebb vadászatokra: a szarvas, zerge, egyáltalán a rótvadák utáni járásra-kezelésre. Még a szárnyas vadakról, ezek életéről s a vizivadászatról ír Rodiczky egy fejezetet, azután ismét egy vadászipistolával s azzal zárja könyvét: vadász üdv! Szívesen olvastam el. Ott képzeltem magam az erdők, a mezők világában, amíg a könyv tartott, s hogy oly rövid ideig, szinte sajnáltam. Mert élvezet olvasni a Rodiczky könyveit, élvezet tartalmánál, nyelvezeténél fogva is. Ajánlom gazdatársaimnak, késő őszi, vagy a téli unalmas esték egyikét élvezetessé tehetik hazai vadászatunk multja és jelenének olvasásával. Az ő számukra íródott, fogadják és olvassák olyan szeretettel, mint a milyennel én olvastam. A szép képekkel diszített füzet ára egy kor. és megrendelhető a szerzőnél. (V., Klotild-u. 22.) *Ajh Endre.*

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

OMGE. közleményei.	Oldal
Az új polgári perrendtartás.	1633
II. országos mezőgazdasági kiállítás Pozsonyban.	1634
Szövetkezés és közvetítés.	1640
Tárca.	
Őszszel.	1634
Takarmányozás.	
A melasszeetesítés jövője.	1635
Gazdasági rovarok.	
Védekezés az almamoly (Carpocapsa pomonella) ellen.	1637
Gazdasági ipar.	
Néhány szó a pincozeeszközök kezelése- és ápolásáról.	1637
Állattérkéskítés.	
Sertésbuzgó szekerény.	1638
Irodalom.	
„Praktische Rindföchzucht“.	1640
Az uszora ellen.	1641
A hazai vadászat multjából és jelenéből.	1641
Levelészekrény.	1638
Vegyesek.	1641
Kereskedelem, tőzsde.	1644
Szerkesztői üzenetek.	1645

Új gazdasági tudósítók. A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Briestjanszky* Endre nagy-bereznai lakost Ung vármegye bereznai, *Schumayer* Béla csertői lakost Somogy vármegye szigetvári,

Grób Jenő törökbecsei lakost Torontál vármegye törökbecsei járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Gyászrovat. Dr. *Pethó* Gyula m. kir. fő-geológus, a magyarhoni földtani és kir. magyar természettudományi társulat választmányi tagja f. hó 14-én munkás életének 55-ik évében budapesten elhunyt.

Darányi miniszter és a M. K. E. *Darányi* Ignác földmívelési miniszter f. hó 15-én délelőtt fogadta a Magyarországi Kárpát-Egyesület küldöttségét a képviselőházban. Az egyesület ugyanis a földmívelési minisztert azért a működéseért, amelylyel az egyesületet, de általában a magyar turisztikát támogatta, még a nyáron disztagijává választotta, mely választásról szóló diszoklevelet nyújtotta át a küldöttség a miniszternek. A miniszter megköszönte a szép kitüntetést, s biztosította az egyesületet, hogy a Tatravidék érdekében mindig szívesen fog közremunkálkodni, melynek megkönnyítése céljából kérte az egyesület hazafias támogatását.

Gazdák Biztosító Szövetkezete. Az alapító és üzletrészes tagok részére a jövő években esedékes alapszabályszerű kamatok felvételére szelvény-ívek lettek kibocsátva. A szövetkezet ezen körülményről az alapító és üzletrészes tagokat körlevélileg értesítette, a melyekben tudatta a tagokkal, hogy ezen szelvényívek a vonatkozó alapító-oklevelek, illetőleg üzletrészes okmányok bemutatásával a szövetkezet irodájában (Budapest, VIII. Baross u. 10.) hétköznapokon reggel 8-1 óráig átvehetők. Együttal figyelmeztette az alapító és üzletrészes tagokat, hogy a kamatok csakis a vonatkozó szelvények eredeti bemutatása ellenében a szövetkezett pénztáránál fognak kifizetelni.

Czukorrépatermesztők sérelmei. Lapunk előző számában megemlékeztünk azokról az üdvös mozgalmakról, melyeket a Nyitrai megyei gazdasági egyesület a czukorrépatermesztők és czukorgyárosok közötti sérelmek orvoslása végett megindított. Örömmel értesülünk, hogy f. hó 15-én a nyitrai megyei czukorrépatermesztők tekintélyes küldöttsége feljött Budapestre a földmívelésügyi miniszterhez *Emödy* József e. elnök vezetése alatt, hogy a czukorgyárosok méltatlan eljárását a földmívelésügyi miniszternek bejelentse és az ellen jogorvoslatot kérjen. *Emödy* a répatermesztők nevében határozottan kijelentette, hogy a gazdaközönség mai elszegényedett állapotában teljesen képtelen arra, hogy a czukorgyárosokat a nyers czukor némi ár-eresése által előidézett jövedelemföbbletért kárpótolja, legkevésbé pedig teheti ezt az erőszakosság, kizsákmányolás azon módszerei mellett, melyek most jobban, mint valaha, napirenden vannak. Annál is inkább, mert a felvidéki gazdákat a sörárpa nagy árbukása folytán amúgy is százezrekre menő pótolhatatlan veszteség érte. Koldusokon nem lehet meggazdagodni s az ilyenféle kísérlet áldás nem követhet. A földmívelésügyi miniszter a töle megszokott szeretettel-méltósággal fogadta a jogos panaszt, elfogadta a benyújtott emlékiratot, mely a konkrét adatokat is részletesen elősorolja s kilátásba helyezte, hogy saját hatáskörében sürgősen fog intézkedni. A küldöttség azzal az impresszióval hagyta el az új országház fényes elfogadó termét, hogy rövid időn belül a miniszter által kiküldött biztosok fogják az ügymenetet az állomásokon ellenőrizni.

Lentermesztő- és kikészítő szövetkezet Nagyváradon. A nagyváradkörnyéki szegény sorsu munkásnép boldogulásának s a gazdaközönség jobb helyzetének előmozdítása céljából Biharmegye legtekintélyesebb számottevő és a közjóért lelkesedni tudó gazdaközönsége *Telegdy* József orsz. képviselő elnöklése alatt

nagyon életrevaló eszmével foglalkozott a napokban Nagyváradon tartott értekezleten. Elhatározták és megállapodtak az értekezleten ugyanis Bihar megye gazdái abban, hogy körülbelül 1000 kat. holdon lent fognak természetesen és a lenszalmának kikészítésére szövetség útján gyártelepet fognak felállítani, melyet esetleg össze fognak kötni a termelt lenmagnak való feldolgozásával is. Az értekezlet lefolyása a következő volt:

Az elnök *Telegyi József* orsz. képviselő felszólította a mozgalmat megindító *Lakatos József* gabonakereskedőt, hogy tervét adja elő. Ezután az ezen ügyben tanácsadásra a földmivelésügyi miniszterium által kiküldött *Füredi Lajos* szaktanár szabatos és bő szakismeretet tanúsító előadásban kifejtette azt, hogy mily előnyök éretnek el azáltal, ha az eddigi magtermesztéshez a szalmatermesztésre is fősúlyt fektetnek a gazdák, mert főjövédelmet csak a kikészítés által lehet elérni, amit bizonyít az is, hogy az utóbbi években egy külföldi vállalkozó 4 ily lenkészítő gyárat alapított a kormányanyagi támogatásával, mely ezen vállalkozás részére is kilátásba van helyezve. *Lakatos József* előadása után, melyben kifejtette a tervek rentabilitását oly alapokon, hogy azt a jelenlevő miniszteri kiküldött végeredményében megfelelőnek találta, a jelenlevők egyhangulag megállapodtak abban, hogy észszerűnek látják az ügy keresztülvitelét mielőbb kézbe venni és miután az egyes érdeklődők kijelentése alapján kitűnt, hogy már a jelenlevő gazdák 760 kat. hold természetét elvállalják, határozatként kimondatott, hogy egy öttagú bizottság, melynek tagjai *Telegyi József* elnöke alatt *Markovits Antal*, *Schwartz Ferencz*, *Szekely Sándor*, *Tóth Mihály*, *Lakatos József* bevonásával az ügyet előkészítse, alapszabályokat kidolgozza, hogy az alakuló közgyűlés ezután mielőbb megtartható legyen. A hozzájárulás alapjául vétetett, hogy minden holdnyi természet után 100 K. lesz egy üzletész, melyet esetleg az első évi természet értékéből lehet beszolgáltatni. A szövetséget korlátozott kötelezettségű, úgy hogy nagyobb kockázatot senkit sem érhet. Az ügy most már megbízható komoly gazdák kezében van, reméljük, hogy rövidesen oly vállalatot gazdagszik Nagyvárad, mely utmutatója lesz annak, hogy helyes uton indulva szép eredményeket lehet elérni, és a környékbeli szegény sorsú munkásnép boldogulását így lehet előmozdítani.

Az állatorvosok száma Magyarországon. Az 1901. évről szóló »Állategészségügyi Évkönyv« adatai szerint az 1901. év végén Magyarország területén működött polgári állatorvosok száma a következő volt: M. kir. állatorvosok: állategészségügyi felügyelő 6, törvényhatósági m. kir. állatorvos 67, városi és járási m. kir. állatorvos 465, egyéb szolgálati beosztással 57. Összesen 595. Helyhatósági állatorvosok: Törvh. és r. t. városokban 114, Községekben 70, Községi körökben 76. Összesen 260. Magánállatorvosok 157. Mindössze 1012. Az elsőfoku állategészségügyi hatósághoz beosztott egy-egy városi ill. járási m. kir. állatorvosra esett: 579 km² földterület, 26 község, 16099 nagy és 29507 kis állat. A megelőző 1900. évben a megfelelő szolgálatot 117 városi és 227 járási állatorvos látta el: eltekintve a nagyon egyenlőtlen elosztástól, egy-egy állatorvosra esett akkor: 813 km² földterület, 37 község, 22598 nagy és 41130 kis állat.

Olasz borkereskedelem és szőlő kivitel. Az olasz borkereskedelem jelenlegi állapotáról a következőket közli Bari-i konzulátusunk: A borárak folyton emelkedőben vannak, miután a szüret Felső-Olaszországban Franciaországban és Ausztria-Magyarországban nem mindenben felel meg a várakozásoknak. A jó és legjobb minőségű borok árai 3—5 lírával drágábbak voltak, mint az előző három hónapban. A gyengébb minőségű boroknál is az irányszó szilárd. A kivitel az egész hónapban esekély volt. Mennyiségre nézve a szüret eredménye különösen a fehér szőlőnél (jobb sikerült a

vörös szőlő) az eredmény alig üti meg a 6, legfeljebb 7 tizedét a rendes termésnek. Ezen körülmény, valamint a szeptember hó utolsó harmadában növekedő vásárlási kedv, arra indította a vásárló közönséget, hogy a termelőknek a szőlőért és a mustért magasabb árakat ajánlanak, ami által a párhuzamos árakat a múlt évi bor és az előreláthatólag kitűnő ideai must között elérték. Bari vidékén a következő árak voltak érvényben: 100 kgrként nettó minőség szerint, kereskedelmi áruért:

	olasz lírában.
fehér szőlő	10.50—12.—
vörös „	8.50—10.50
fehér must	25.50—28.50
vörös „	21.50—26.50

Barletta kerületben, a hol a szüret szeptember hó utolsó napjaiban kezdődött, az árak még magasabbak voltak. Első minőségű vörös mustért 37 lírát fizettek 186 literért. Igen élénk volt a szőlőkivitel Felső-Olaszországban és az európai északi államokban, főleg pedig Németországban. Amint mondják, Biseeglie-ből és Bari-i kerületből naponta 16—17 vagon küldetett az északi országokba. A szőlőkivitel szeptember havának utolsó harmadában naponként 33 tehervonatot (35—40 vagonjával) igényelt. A kivitel gyors lebonyolítására az olasz kormány külön tender kocsikat állított be, melyek után külön illetéket szedtek. Ez az illeték a szüret megkezdésétől október hó 31-ig érvényben van. Ezen illeték minden vagon után a kirakás utáni egy napig 10 centime métermázsánként 6 frank minimális fuvarnál, 20 centime pedig métermázsánként, ha 12 líra a fuvar vagononként ugyanannyi fizetendő minden következő 24 óráért.

Baromfitenyésztés és értékesítő szövetkezetek állami támogatása. A dicső-szt.-mártoni baromfitenyésztő és értékesítő szövetkezetnek a földmivelésügyi miniszter 40 drb. langsan tyukot, 20 drb. bronzpulykát, 20 drb. pekingi kacsa és 10 drb. emdeni ludat ingyen engedélyezett, mely kitűnő tenyészanyaggal a már három év előtt ingyen kapott tenyészbaromfiak vérfelújítását czélozzák. Ezen baromfiak értéke 1000 korona. Most ismét arról értesülünk, hogy a szövetkezet, melynek élén *Csathó Gábor* Kisküküllő vármegye alispánja áll, a vármegye központjában *tojásértékesítő*, illetve gyűjtő központot óhajtat létesíteni s ezen áldásos intézmény megvalósítására a földmivelési miniszter 800 korona segélyt adott. Örömmel tölt el a hír, mert ebből azt látjuk, hogy a vármegyék kormányzói és vezetői végre belátják azt, hogy nemcsak a nagygazdák, de a kis emberek megélhetését elősegítő foglalkozásokra is nagyobb gond fordítandó s ilyen foglalkozás a *baromfi tenyésztés*.

Állatorvostanhallgatók száma. A budapesti állatorvosi főiskola a 1902/03 tanévre beiratkozott: 107 első éves, 62 másodéves, 69 harmadéves és 70 negyedéves rendes hallgató; 1 első éves, 1 másodéves és 4 harmadéves gazdaszallgató; 3 másodéves és 3 negyedéves katonai hallgató; végül 4 rendkívüli hallgató; összesen tehát 327 hallgató, a megelőző tanév téli felében 318 volt a hallgatók száma. A tanfolyam első évére ezuttal első ízben beiratkozott 101 hallgató közül 75-en gimnáziumi, 26-an reáliskolai érettségi bizonyítvány alapján vétettek fel. Katonai gyógykovácsok részére ezuttal nem tartatott elkészítő — tanfolyam és felvételi vizsga alapján az állatorvosi tanfolyamra senki sem vétetett fel.

Szerb szilvákivitel. A szerb közigazgatási miniszter az aszalt szilva megvizsgálásáról új rendeletet bocsátott ki, melyből örömmel győződhetünk meg arról, hogy mi mindent lehet egy kis jóakarattal és szakértelemmel egy keresett s nagy piacot feremtett kereskedelmi czikk forgalomba hozatala és hirnevének megőrzése végett tenni. A szerbeknek követésre méltó szép példája bizonyossága az okos munkálkodásnak, a melyből mi reméljük kedvet fogunk kapni régi

mulasztásaink helyreállítására. A fontosabb határozmányok a következők:

Aszalt szilva Szerbiából ki nem vihető addig, amíg a közigazgatási miniszter által czélra kinevezett bizottság meg nem vizsgálta. Ilyen bizottság van Belgrádon, Sabacban, Obrenovácson és Kragujeváczon és ezek az egész aszalt szilvára kivitelére ügyelnek. Szükség esetén más helyeken is fognak ilyen bizottságot szervezni. Egy-egy bizottság áll egy szakértőből, egy exportőről vagy termelőből és egy vámhivatalnokból; az utóbbit egy rendőrtisztviselő is helyettesítheti. A bizottság tagja egy évre nevezetnek ki és azon tagok, kik nem államhivatalnokok, előbb esküt tartoznak tenni. Mindenki, aki aszalt szilvát kivisz, a megvizsgálás véget a bizottságnál tartozik jelentkezni, ugyanakkor a mikor a kivittelt bejelenti. A megvizsgálásoknál a bizottság jegyzékekbe foglalja a jó és rossz árut. A vámhivatal a kivittelt nem engedheti meg, míg az exportőr azt nem igazolja, hogy a termék a jó árú jegyzékébe vezetett be. Az aszalt szilva megvizsgálása a rakárban és a kiviteli állomásokon történik; az ezen utóbbi helyen történt megvizsgálás után szolgáltatható csak ki az említett elismervény. Ha a kiviteli cég a bizottság ítéletével nincs megelégedve, jogában áll a közigazgatási minisztertől egy saját költségére kiküldendő második bizottságot kérni, a mely a visszautasított árut megvizsgálja. Ha a bizottság azt találja, hogy a szilva éretlen állapotban, vagy túlságosan, elégtelenül lett aszalva, vagy hogy vízben lett áztatva, hogy régi áruval keverték, hogy az homokot tartalmaz, vagy hogy súlyát más módon növelték mesterségesen, hogy megsavanyodott, elrothadt, ezen körülményeket a bizottság a rossz árú jegyzékébe vezeti be erről a vámhivatalt értesíti. Oly helyről jövő áru, a mely messzire fekszik a vasúti vonaltól, Belgrádban vizsgáltatik meg, a feladási állomás az áru elküldéséről értesíti a belgrádi állomást, ez az utóbbi meg a bizottsággal tudatja, a mely a megvizsgálást a vasúti kocsikban végzi. Szeptember elseje előtt senki sem vihet ki és nem hozhat piacra új termésű aszalt szilvát. A községi, illetve rendőri hatóságok e czélra kirendelt közegeik útján kötelesek a piacról az idő előtt hozott árut eltávolítani. A bizottság tartozik minden a kivitelnek szánt szilvaszállítmányt megvizsgálni. A bizottság államhivatalnok tagjai havi 100 dinárnyi fizetést huznak. Többi tagjai minden munkanapra 8 dinárt kapnak. De azt a tiszteletdíjat csak a fő kiviteli idényben (szeptember, október, november) igényelhetik.

Sajtkiviteli konjunkturák. Berlinből értesülünk, hogy a sajtárak erősen emelkednek; 50 kg. sajt 80, sőt 82 frankba kerül és további áremelkedést is várnak, mert úgy Svájcban mint a külföldön kevés volt a takarmány és a tej, úgy hogy a sajtermelés a rendes mennyiségen alul maradt. Egyébiránt a sajtermelők és a sajtkereskedők közt nagy háború dúl a 6°/o-os ráadás miatt, melyet a termelőktől továbbra is megkövetelnek. Mintegy 51 nagyobb cég kötelezte magát arra, hogy csak a 6°/o-os ráaddal vásárolnak. Ezzel szemben 400 sajtermelő arra kötelezte magát, hogy a sajtot csak netto adja, mert a kereskedők kiszámíthatják maguknak, hogy a sajt éreskor mennyit vesz a súlyából és hogy az első minőségű sajtnak mekkora százaléka (20—30°/o) válik selejtté és ehez képest kiszámíthatják, hogy mekkora netto árat fizethetnek. Mindkét kartel súlyos bírságokat rótt ki a megegyezés megszöveire és így a magyar sajt kiviteli cégeknek alkalmuk nyílik a magas árak felhasználásával a világpiacra a svájci sajt kivitel rovására tért foglalni.

A német vámtarifa. A német birodalomgyűlés f. hó 17-én kezdte meg a vámtarifa-javaslat második olvasását; először a vám-törvényjavaslatot fogják tárgyalni. Wangerham, Roesicke és Hahn képviselők, a Bund der Landwirte ismert vezetői a tarifa-javaslat második tárgyalásánál tett indítványait meg fogják újítani a birodalomgyűlésen. A napokban számos paraszategyület Berlinben ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a vám-tarifa-bizottság többsége által beállított vámelemelésekhez ragaszkodnak. A politikai hely-

zet ismerői megbukik hatatlan a gyűlésből.

A magyar ártérhet az ma is, ab nem tartja f. hó 16-iki melyben a itt a kiegyezés két állam fában, az malátát me akariák lesz versenyben. kötelékben a magyar refakciákat határig, 30 f. pedig 50 f. és osztrák sen Németo nak. Ez az most szeptem megújították azonban má osztrák gyá kapni, csak egyenesen refakcia él cziát ugyan mitás szeri bizonyos ál malátagyáral az osztrák rá erre a sz megszabadul maláta gyá Zselénski F ügyben tiszte elnöknel, Ld Ignác földn kormányt, ho érdekeit.

A vasú Ausztria és junius 7-én a szabad, osztr gatósága köz mosítása tárg ezen időben Bács valamint részek között is a kölesör Ezen díjszám téve nem lett tőleg abban osztrák-magy vonalrészrei a való forgalm nak barémje számítottak. hatása az o akkor, ha B összehasonlit előtti és a sz rint volt a osztály díjtét 92, a B-e 7 67, a 2 külön ez így módos C. 39, 1 külö Ha a Budape díjtételeket a Budapest—L összehasonlit hogy ezen díj lők. Ezt a m osztrák-magy Ennek követk az ezen meg kívül helyezte vasutak igaz a Magyarors állott közvet köteléki díjsz 31-ével hatál

zet ismerői azt tartják, hogy a javaslat vagy megbukik vagy pedig a kormányra elfogadhatatlan alakban kerül ki a birodalomgyűlésből.

A magyar maláta leszorítása Ausztriában. Magyarország, mondta miniszterelnökünk, áttérhet az önálló vámterületre bármikor, akár ma is, abban a pillanatban, amint Ausztria nem tartja be a viszonyosságot. A fővárosi lapok f. hó 16-iki számai olyan esetet jelentenek, a melyben a laikus is fölismeri, hogy az osztrákok itt a kiegyezés szellemét megsértették. A kiegyezés szelleme egyenlő elbánást követel mindkét állam termelése számára a vasuti tarifában, az osztrákok pedig most a magyar malátát mesterséges uton, vasuti tarifák által akarják leszorítani az ausztriai malátával való versenyben. Az osztrák államvasutak és a vele kötelekben lévő többi osztrák vasutak évek óta a magyar és osztrák malátaszállítványoknak refakeziákat adtak, még pedi 150 kilométerre a határig, 30 f. 150 kilométernél nagyobb távolságra pedig 50 f. ami lehetővé tette, hogy a magyar és osztrák malátagyárak külföldre, nevezetesen Németországba és Svájcba exportálhassanak. Ez az évről-évre megállapított refakezia most szeptember 30-án lejárt anélkül, hogy megújították volna. Az osztrák malátagyárosok azonban már megkapták az ígéretet, hogy az osztrák gyárak ezután is fognak refakeziákat kapni, csak hogy más rendszer alapján, mely egyenesen kizárja a magyar malátáipart a refakezia élvezetéből. Az új rendszerű refakeziát ugyanis nem az eddigi kilométer számítás szerint fogják adni, hanem csak bizonyos állomásokról, a melyek az osztrák malátagyárak állomásai. Az osztrák kormányt az osztrák malátagyárosok egyesülete vette rá erre a szerződösszegésre, hogy ily módon megszabaduljon a magyar versenytől. A magyar maláta gyárosok egyesületének küldöttégre Zselénski Róbert gróf elnök vezetésével ez ügyben tisztelegni fog Széll Kálmán miniszterelnöknek, Láng Lajos kereskedelmi és Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternek, kérve a kormányt, hogy védje meg a magyar ipar jogos érdekeit.

A vasuti köteleki díjszabások fölmondása Ausztria és Magyarország között. Az 1891. év június 7-én a magyar kormány és a cs. és kir. szabad, osztrák-magyar államvasutársaság igazgatósága között a magyarországi vonalak államosítása tárgyában egyezmény jött létre. Ugyanezen időben a két szerződő fél között a Marchegg-Bécs valamint a Lajta mellett Bruck-Bécs vonalrészek közötti forgalomra vonatkozó díjszámítás is a kölcsönös megállapodás tárgyát képezte. Ezen díjszámításra vonatkozó egyezség közhírré téve nem lett ugyan, de a díjtételekből kivehetőleg abban állott, hogy a cs. és kir. szabad, osztrák-magyar államvasutársaság főntemlített vonalrészei a m. kir. államvasutak állomásaival való forgalmában ez utóbbi vasut díjszabásának barémje alapul vétele mellett körösztül számítottak. Hogy milyen volt ezen tarifaképzés hatása az osztrák-magyar forgalomra, kitűnik akkor, ha Budapest és Bécs közötti díjtételeket összehasonlítás tárgyává tesszük a szerződés előtti és a szerződés utáni időkben. Ezek szerint volt a szerződést megelőző időben az I. osztály díjtétele 188, a II. 127, az A. osztályé 92, a B-é 70, a C-é 55, az I. külön díjszabásé 67, a 2. külön 55 kr. A szerződés utáni időben ez így módosult: I. 150, II. 119, A. 62, B. 47, C. 39, 1. külön 49, 2. külön 39 kr. 100 kg.-kint. Ha a Budapest és Bécs viszonylatában érvényes díjtételeket a Budapest-Marchegg valamint a Budapest-L/m. Bruck viszonylatok díjtételeivel összehasonlítjuk, akkor arról győződünk meg, hogy ezen díjtételek mind egytől-egyig egyenlők. Ezt a megállapodást a cs. és kir. szabad, osztrák-magyar államvasutársaság fölmondotta. Ennek következménye természetesen az, hogy az ezen megállapodásban foglaltak is hatályon kívül helyeztetnek, mívegből a m. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében a Magyarország és Ausztria között eddig fennállott közvetlen díjtételeket tartalmazó összes köteleki díjszabások érvényességét a f. év decz. 31-ével hatályon kívül helyezte. Egyidejűleg

közölte a m. kir. államvasutak igazgatósága, hogy ezen díjszabások helyett a jövő 1902. év január hó elsejével új díjszabások fognak kiadani. Előreláthatólag ezen új díjszabások fölemelt magasabb díjtételeket fognak tartalmazni az eddigiekénél.

Az államvasutak tarifájának felemelése. Információink megerősítik azon hírt, hogy a keresk. m. kir. miniszter a m. kir. államvasutak igazgatóságát megbizta arra nézve, hogy a helyi díjszabás új átdolgozására nézve javaslatot tegyen. A mostani díjtételek mintegy 5%-al emeltetnének, mely 5%-os emelés abban leli indoklását, hogy azon időben, amidőn a jelenleg is érvényben lévő tarifa csinálódott, vagy elfelejtették a kincstári szállítási adót a díjtételhez hozzászámítani, vagy pedig felsőbb utasításra az egységdíjtételekhez nem számították még külön hozzá a szállítási adót. Az tény, hogy a kincstár az öt törvényileg megillető szállítási adó beszédéséről le nem mondott és hogy ezt a m. kir. államvasutak igazgatósága be is fizette és így tényleg nem is kapta meg a m. k. államvasutak szállítási díjtételeit, melyet az egyes árucikkek után bezedni közzétett.

Díjkezdemény a Keeskemétre szállítandó szeszküldeményekre. Magyarország északi és nyugati megyéinek több állomásairól Keeskemétre az „Első alföldi cognagyár részvénytársaság” ezimére szállítandó és denaturált szesz előállítására szolgáló nyers szeszküldemények után kocsi és fuvarlevelenkint legalább 10,000 kg. fizetés mellett a m. kir. államvasutak igazgatósága az I. kivételes díjszabáson alapuló díjtételeket szed be saját vonalain. A mérséklés a rendes viteldíjjal szemben mintegy 50-60%-ot tesz.

A Bächer-féle ekék feltűnő tartóssága számos szerkezeti előnyeiken kívül főképen azon körülményre vezethető vissza, hogy a Bächer-gyár a közönséges kormánylapok helyett a John Lane féle szabadalmazott „compound pánccél-aczel lemez-ből” készíti kormánylapjait. A compound aczel tulajdonképen három aczel rétegnek szerencsés kombinációja. A középső réteg lágy aczel, mely mindig megtartja jellegzetes szívósságát és rugalmasságát, a két külső réteg pedig, amely tulajdonképen surlódásnak van alávetve, üvegkeménységű aczel. Az ilyen izzítás alatt összesajtolt és egymástól soha el nem váló pánccélaczelből készült kormánylap edzés ezéjéből tetszés szerinti hőfokra hevithető, anélkül, hogy a hajlítás alatt nyert alakját elveszítene, és ezen körülménynek tudható be, hogy a compound aczelből készült kormánylapok külső rétegei oly keménynyé válnak, hogy azok vésővel vagy más még oly kitűnő szerszámmal sem karczolhatóak meg. Elképzelhető, hogy az ilyen rendkívül kemény kormánylapoknál kopás még hosszas használat után is alig észlelhető. Másrészt azonban az ilyen finom szemcséjű kemény kormánylapok fényesre csiszoltatván a legtökéletesebb munkát végzik, miután azokra még ragadós természetű agyagföld sem tapad, s ennek köszönhető főleg, hogy a Bächer-féle ekék fordítás és porhanyítás tekintetében páratlanul jó munkát végeznek, soha el nem forkolódnak, és feltűnően kevés vonóerőt igényelnek.

Ehhez járul még azon körülmény is, hogy a Bächer gyár összes ekéit eltörhetetlen tégely-aczel ekefókkal szállítja, ami egyrészt az önsúlyt redukálja, másrészt az ekének hasonlíthatatlanul hosszabb tartósságot biztosít. A Bächer-gyár ezen fontos utasításai a mezőgazdaságban, illetve a talajművelés terén valóban teljes méltánylát érdemelnek, annál is inkább, mert a Bächer-ekék beszerzési ára olcsóbb, és a Bächer-féle ekéknek alkalmazása minden gazdára nézve ugy vonóerőben, mint pénzben jelentékeny megtakarítást biztosítanak. — Megrendelhetők Budapestben Bächer Rudolfnál, VI., Nagymező-utca 68. — Kivánatra az ekék árjegyzéke és leírása készséggel megküldetik.

„Szilágyi és Diskant gépgyáros cég” borsajtó hirdetésére felhívjuk a t. gazdaközönség figyelmét. A pozsonyi mezőgazdasági országos kiállításon e cég sajtói nyerték el az I. díjat az „aranyérmét.”

NYILTTÉR. *)

Szuperfoszfátot

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli=23-24% kénsavaskáli tartalommal

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli=74-76% kénsavaskáli tartalommal

Kovasavas-kálit

(dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb műtrágyaféléket azonkívül

Rézgáliczot

(98-99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

“HUNGÁRIA”

MÜTRÁGYA, KÉNSAV ÉS VEGYI IPAR RÉSZV. TÁRSASÁG
BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8. sz.

1901. évi forgalom: 26000 mm.

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti gyapju-aukeziókra

melyek idei második sorozata f. évi szeptember hó 24-én veszi kezdetét. Az aukeziókra felküdött és „Gyapju-árverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdeményben, valamint ingyen rakározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT
HELLER M. S TÁRSA

BUDAPEST

V., Erzsébet-tér 13.

A „Köztelek” kiadóhivatalában Budapest, Köztelek a következő gazdasági szakmunkák kaphatók:

Egyszerű gazdasági számvitel. II-ik kiadás. Irta Suschka Richárd. Az Orsz. Magy. Gazd. Egyes. által 2000 korona pályadíjjal koronázott pályamű. Bolti ára csinos vászonkötésben 6 korona. A „Köztelek” előfizetőinek és az OMGE. tagoknak portómentesen megküldve 4 korona 60 fillér.

Kis Káté az uradalmi esőzők számára. Ára portómentes küldéssel 40 fill. Összeállította: dr. Balkay Béla. Mindkettő csinos zsebkönyvvalaku kemény táblába van kötve és 20 oldalas jegyzetnaplóval van ellátva.

*) E rovat alatt közlöttékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Árak

(100 kilogr.-kint élőszuliban minden levonás nélkül fillérekben)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	62-68	50-55	40-47
Tarka hizott ökör	64-74	54-64	40-50
Szerbiai ökör	60-65	48-52	38-44
Tehén	61-69	46-54	42-50
Bika	67-73	54-60	44-52
Növendékmárha		48-62	
Bivaly		28-48	

Irányzat: a vásár hangulata lanya, az árak a múlt hetekhez képest a jobb minőség 1 koronával emelkedett, a silányabb minőség 1 koronával csökkent.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1902. október 16.

Főhajtattott:

	Árak	(drb-kint korona)
Jobb minőségű hátszló	—	— drb
Könnyű kocsiló (jukker)	12	340-480
Nehéz kocsiló (hintós)	25	250-400
Igás kocsiló (nyugati vér)	60	200-320
Ponny	—	—
Fuvaroslovak	80	105-200
Paraszlovak	300	48-90
Alárendelt minőség	55	—
Összesen		532 drb

Eladatlan maradt 219 drb

Irányzat: a vásár hangulata közepes.

Budapesti gazdasági és tenyészmárhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1902. október 15.

Főhajtattott:

	Árak	(drb-kint K.-ban)
Elsőrendű magyar jármos ökör	10 drb	790
Másodrendű	70	680
Alárendelt min. magy. járm. ökör	— drb	—
Tarka növendékű	—	—
Fehér tehén	—	—
Tarka fejős tehén	58	220-290
Bonyhádi fejős tehén	109	280-360
Jármos bivaly	—	—
Tenyészbika	3	—
Magyar tehén	—	—
Összesen		247 drb

Eladatlan maradt 30

Irányzat: a vásár hangulata lanyább a múlt hetéhez képest.

Budapesti szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1902. október 15.

Főhözattott:

	Árak	(kilogrammonként élőszuliban vagy vágószuliban fillérekben.)
Magyarországból élő borjú	337 drb	84-98 70-82
„ szurott „	—	—
Ausziából élő borjú	—	—
„ szurott „	—	—
Magyarországból élő bárány	—	— K.p.-ként
„ szurott „	—	—
Ausziából élő bárány	—	—
„ szurott „	—	—
Összesen		337 drb

Irányzat: változatlan.

Budapesti kőbányai sertéspiac.

(A kőbányai m. kir. állategészségügyi hivatal jelentése a „Köztelek” részére.)
1902. október 9-től október 15-ig.

Állomány:

drb	Elszállítás:	drb
Sertésállomány volt	Budapesti fogyasztásra	2453
mult hét végén	Vidéki fogyasztásra	1381
E héten érkezett	Bécsbe	773
Magyarországból	Ausziába	1225
Szerbiából	Zairadékgyárba	26
4769	Összeg	5858
Állomány összege		53586
Elszállítás		5858
Marad állomány		47728

Hizottsertés-árak:

Megállapodás szerinti súly és 4% levonással kgr.-ként.)
Magyar öreg nehéz, párja 400 kg.-on felül 114-116 fill.
300-400 kg.-ig 112-118

(Az alábbi árak páronként 45 kg. súly és 4% levonással kilogrammonként.)

Magyar fiatal nehéz párja	300 kg.-on felül	116-120 fill.
„ közép	250	114-120
„ könnyű	200	110-114
Szerbiai nehéz párja	260 kg.-on felül	110-116 fill.
„ közép	250	106-110
„ könnyű	240	104-108

Irányzat: a kereslet általában élénk.

Soványsertés-árak:

(Az árak 4% levonással élőszuliban értendőek kg.-onként.)

Öreg 2 éven fölül	90 től 100-ig
Öreg 2 éves	100 > 104 >
Süldő vészen átment	100 > 116 >
Süldő vészen át nem ment	100 > 102 >

Irányzat: élénk.
*) A fent jelzett sertésmennyiségből németországi vevők által határszéli vágóhidak útján élő állapotban 248 darab lett Németországba elszállítva.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1902. október 16.

Főhajtás.

Minőség szerint:	Származás szerint:	drb.
Hussertés	Magyarországból husos	7515
Zsirsertés	Magyarországból zsirfajta	4004
	Galicziából	67
Összesen	Összesen	11586

Eladatlan maradt —

Árak: (kilogrammonként élőszuliban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű nehéz magyar	108-110 kiv.
Könnyű és szedett magyar	92-98
Öreg nehéz és közép magyar	100-106
Német és lengyel husfajták	72-94

Irányzat: zsirsertéseknél változatlan, hussertéseknél lanyhább.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1902. október 16.

Főhajtás:

drb	Árak:	fillér
Magyarországból	Angol husos ürök	—
Galicziából	Elsőrendű hizott ürök	49-54
Ösziatraktartományokból	Középm. hizott ürök	40-46
	Kecske	—
Összesen	Bárány	—

(Az árak kg.-ként fillérekben, élőszuliban fogyasztási adó nélkül értendőek.)

Irányzat: a vásáron vidéki és csehországi vevők is megjelentek s ennek következtében a vásár megélénkült.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti tudósítás a „Köztelek” részére.)
1902. október hó 16.

Főhözattal:

	Árak	(kilogrammonként élőszuliban vagy vágószuliban fillérekben, Hestia szuliban)
Élő borjú	358 drb	80-104 80-88
Ölött borjú	3089	100-124
Ölött bárány	98	12-28 páronként
Élő bárány	—	—
Ölött sertés	1678	72-114
Ölött juh	723 drb	80-80
Összesen		— drb

Irányzat: lanya, általában 2-4 fillér árnyattalással.

Ingatlanok árverései (40,000 korona becsértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Okt. 20.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Köpf tóság Jónás	74501
Okt. 20.	Gyöngyi kir. jbiróság	a tkvi ha- Jeszenszky tóság Andor	160286
Okt. 21.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Lázár tóság Benő	268893
Okt. 21.	Munkácsi kir. jbiróság	a tkvi ha- Kroó A. tóság Jakabné	43098
Okt. 21.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Nagy János tóság és neje	396774
Okt. 22.	Aradi kir. tvszék	a tkvi ha- Planer tóság Dávid	45000
Okt. 22.	Nagyszentmiklósi kir. jbiróság	a tkvi ha- Rónay tóság László	105531
Okt. 22.	Kisvárdai kir. jbiróság	a tkvi ha- Somogyi tóság Rezső	48097
Okt. 22.	Vágújhegyi kir. jbiróság	a tkvi ha- ifj. Ócskay tóság Rudolfné	62755
Okt. 22.	Nagykőrösi jbiróság	a tkvi ha- Ádám tóság Szilveszter	48000
Okt. 22.	Bpest I-III. ker. kir. jbiróság	a tkvi ha- Schlessinger tóság Ignác	142136
Okt. 23.	Kiskőrösi kir. jbiróság	a tkvi ha- Krausz tóság Károly	48820
Okt. 23.	Aradi kir. tvszék	a tkvi ha- Sonnenfeld tóság Károly	93550

Okt. 27.	Battonyai kir. jbiróság	a tkvi ha- Id. Verik tóság János	44432
Okt. 27.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Ulmer tóság Rudolf	189838
Okt. 27.	Battonyai kir. jbiróság	a tkvi ha- ifj. Verik tóság János	53743
Okt. 27.	Bpesti I-III. k. kir. jbiróság	a tkvi ha- Török tóság Jánosné	123059
Okt. 23.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Borsodi tóság Jakabné	719012
Okt. 28.	Vadli kir. jbiróság	a tkvi ha- Marosi tóság Péter	44079
Okt. 29.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Haass tóság Adolf	171122
Okt. 30.	Miskolczi kir. tvszék	a tkvi ha- Lang tóság Sámuel és neje	54000
Okt. 31.	Miskolczi kir. tvszék	a tkvi ha- Lusztig tóság Ignác	48960
Okt. 31.	Tordai kir. tvszék	a tkvi ha- gr. Bethlen tóság Bálint	76321
Okt. 31.	Zsolnai kir. jbiróság	a tkvi ha- Pongrácz tóság Géza	255808
Okt. 31.	Török-Kanizsai kir. jbiróság	a tkvi ha- Kerezsevits tóság Mihály	82859
Szept. 31.	Bpesti I-III. ker. kir. jbiróság	a tkvi ha- Balassa tóság Béláné	94087
Nov. 3.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Szabó tóság Márk örökösei	164032
Nov. 3.	Aradi kir. tvszék	a tkvi ha- Turay tóság András	138106
Nov. 4.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Balla tóság Sámuel	115508
Nov. 4.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Strassmann tóság Márk	284029
Nov. 4.	Alsólendvai kir. jbiróság	a tkvi ha- ifj. Ócskay tóság Rudolf	165837
Nov. 5.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Rothmann tóság Ignác	821095
Nov. 6.	Bpesti I-III. ker. kir. jbiróság	a tkvi ha- Schlessinger tóság Ignác	346192
Nov. 10.	Bpesti I-III. ker. kir. jbiróság	a tkvi ha- Peringer tóság Ferenc örökösei	163575
Nov. 10.	Veszprémi kir. tvszék	a tkvi ha- dr. Csekő tóság Imre	58388
Nov. 17.	Kaposvári kir. tvszék	a tkvi ha- Nagy tóság Ákos	435600
Nov. 17.	Szécsényi kir. jbiróság	a tkvi ha- Br. Buttler tóság Henrik	120000
Nov. 25.	Hátszegi kir. jbiróság	a tkvi ha- Barcsay tóság István	87000
1903. jan. 10.	Ujvidéki kir. tvszék	a tkvi ha- Herger tóság Ágoston	61951

Szerkesztői fiizetek.

D. J. urnak *Vajda-Kamarás*. Ismételve tudatjuk, hogy előlegeket egyáltalában nem adunk.

M. V. urnak *Zsigmondháza*. G. Zs. urnak *Hosszúhát*. A magyar mezőgazdasági közigazgatás cz. legújabb kiadvány megküldésért tessék egyenesen a földmivelési miniszteriumhoz fordulni.

L. N. urnak. Névtelen megkeresésekre nem válaszolunk.

MEZŐGAZDÁK FIGYELMÉRE!
Elismert kitűnő hazai gyártmány!
1600 gőzcséplőkészlet üzemben!

Cím: **ELSŐ MAGYAR**
gazdasági gépgyár
RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPESTEN, Váci-ut 19. szám.

Gőzcséplőkészletek
2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12, 16 cserejűek.
Magánjárók
(utli mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimertő és felvilágosító választ.

Az üzemek kiváncsi díjmentesen káldoznak.

Gyárilag javított igen jó, használt gőzcseplőkészletek **BECK és GERGELY-nél** kaphatók: Budapest, V., Váci-ut 12.

Brüder Schmeichler

Wien, II., Gr. Mohrengasse No. 3.

— Alapított 1845-ben. —

Gazdasági magvak nagykereskedés és gabona-üzlet.

Import és export

Vesznek gazdáktól bármely mennyiségben kenyérmagvakat és zabot, lóhere-, luczerna-, baltaczim- és mindenféle fűmagvakat.

Magyar levelezés. 7523

Hirdetések felvételnek a **„Köztelek“** kiadóhivatalában BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 25.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

szokvány minőségben és európai nemes gyökeres és sima vesszők melyen leszállított áron. Öltványok ezre 90-100 frt.

KÉSZLET: Gyökeres fűszőlőtény egy milliókétszázötven. Gyökeres földoltvány huszonegyezer. Sima földoltvány négyszázötven. Európai kétéves gyökeres vessző hatszázötven. Európai sima vessző bor- és csemegefajokból ötszázötven. Mindenik a legkiválóbb bor- és csemegefajokból, fajtisztán, teljes jótállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felelne, úgy az oda- és visszazárlási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszatesszük. Így mindenki ebbeli szükségletét az én költségemen házához szállíttva tekintheti meg.

ÉLŐKERÍTÉS.

Gleditschia csemetek és m. gvak.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövényfajta. Ez az egyedül, melyből oly tökéletes kerítés nevelhető pár év alatt rendkívül csokoly kiadással, melyen nemcsak ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Nagyobb és kisebb birtokok, hegyközségek, legelők, udvarok, majmok, kertek, temetők, stb. stb. a legelőszobában egyszerűsége miatt különösen alkalmas élőkerítésnek. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útmutató és kezelési utasítás mellékeljük. Bővebb tájékoztatás végett szíves fanyomtatott díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül.

Díőcsemetek. Kétéves, óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva ennek tenyészése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Cím: **„Érmelléki Első Szőlőoltvány-Telep“** Nagy-Kágya, n. p. Székelyhid.

Lapunk bekötési táblája
2 kor. 72 fill. (portómentesen)
kapható kiadóhivatalunkban.

Megjelent és a szerzőnél Magyar-Óvárótt és az összes hazai könyvkereskedésben megszerezhető:

ÁLTALÁNOS ÉS KÜLÖNLEGES NÖVÉNYTERMELÉS.

Első kötet: _____
Általános növénytermelés. 565 lap, 218 ábrával.
Második kötet: _____
Különleges növénytermelés. 528 lap, 153 ábrával.

Irta: Cserháti Sándor.

Egy kötet ára 9 korona, bérmentes küldéssel 9 korona 72 fillér.

Minden kötet **külön** is megrendelhető. 7618

Ajánlják nagyraktárukat minden patkolási cikkből és ezen szakmába vágó különlegességekből. — Továbbá ajánlják szabalmazott, kiváló szakférfiak által legjobban ajánlott patkóit igazlovak és paripák, úgy-szintén

ökrökvasalására.

Különösen kiemeljük czégnünknek legújabban szabadalmazott rudvasalásait és kengyeleit.

M. HANN'S SÖHNE
os. és kir. udvari patkolási eszköz-zállítók
WIEN, I., RENGASSE 6. SZÁM.

42386. szám.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A magyar vallásalap tulajdonát képező s Bars vármegyében Uj-Lóth község határában fekvő birtok 1903. évi október hó 1-től 1915. évi szeptember hó 30-ig terjedő 12 évi bértartamra az alulírott miniszterium IX. ügyosztályában (Vadász-utca 33. szám.) 1902. évi november hó 5-én délelőtt 12 órakor tartandó zárt ajánlatu nyilvános verseny utján fognak haszonbérbe adatni.

A mária-családi birtok 840^{888/1900} hold.

A bérelni szándékozók a fent kitélt határnapra azzal hivatnak meg, hogy egy koronás bélyeggel ellátott és a kellő bánatpénz letételét igazoló pénztári nyugtával felszerelt irásos zárt ajánlataikat borítékozva az alóírt miniszterium segédhivatala nak főigazgatóságánál legfeljebb a versenytárgyalási nap délelőtti 10 órájáig nyújtsák be.

Az ajánlatokban a bérelni szándékoló bérgazdaságért egészben felajánlott évi haszonbér számokkal és betűkkel kirandó és kijelentendő azokban egyszerűsággal, hogy ajánlattevő a versenytárgyalási- és bérleti feltételeket ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti. Az ajánlatok boritéka felső részére feljegyzendő az, hogy az ajánlat mely bérgazdaságra vonatkozik.

Bánatpénzt a bérelni szándékoló gazdaság minden holdja után 2, azaz kettő korona vagy készpénzben, vagy biztosítékképpen értékpapirokban, avagy pedig a Pesti Hazai Első Takarékpénztár betéti könyvecskéjében bármelyik közalapítványi, vagy állami (adóhivatali) pénztárnál teendő le és az arról szóló nyugta csatolandó az ajánlatához.

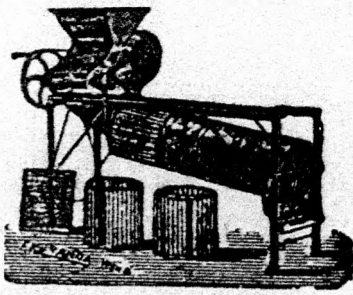
Elkészve érkezett, vagy kellőleg ki nem állított, távirati, avagy fel nem szerelt ajánlatok, valamint utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Oly egyének, kik gyámhatalom, vagy gondnokság alatt állanak, úgyszintén akik az uradalommal szemben hátralekos tartozásban vannak, vagy bármi czímen perben állanak, a versenyből kivannak zárva.

A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek a miniszterium segédhivatalainak főigazgatóságánál és a közalapítványi gazdasági ker. főtitkárságnál Vágsellyén a hivatalos órák alatt tekinthetők meg. 7831

BUDAPESTEN, 1902. október havában.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium.

STAHEL ÉS LENNER TRIEUR- ÉS LEMEZ- LYUKASZTÓ-GYÁR BUDAPEST.

Ajánljuk a DORN-féle UJ TÖREKROSTÁNKAT, mindennemű LYUKASZTOTT és HASÍTOTT LEMEZEINKET. Továbbá TRIEURJEINKET és OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására.

7. számú XVIII. 1903. H. M.

HIRDETÉS.

A honvéd menház részére 1903. évi január hó 1-től december hó végéig szükséges

**étkezési és anyagjárandósági
cikkek szállítására**

pályázat hirdettetik.

A szállításra vonatkozó részletes feltételek a honvéd menház parancsnokságnál betekintheők; az 1 koronás bélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett írásbeli ajánlatok a szállítani szándékolt cikkek után esedékes 5%-al felérő bánatpénz csatolása mellett

1902. évi október hó 29-én d. e. 9 óráig

a honvédmenház parancsnoksághoz (IX. ker., Soroksári-út) benyújtandók.

BUDAPESTEN, 1902. évi október hóban.

7873

Keresek 5-600 holdas bérletet

tavaszi átvételre, lehetőleg nagyváros közelében, teljes instruktóval és urilakkal. Ajánlatokat sziveskedjenek e lap kiadóhivatalának "W. M." jegy alatt küldeni. Az ajánlatokban kérem a birtok közelebbi adatait a szántó föld, legelő, szőlő vagy erdő nagyságát és az évi bérösszeget megnevezni.

Közvetítők kizáratnak.

7818

**Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)**

A "PÁTRIA" IRODALMI VÁLLALAT
ÉS NYOMDAI R-TÁRS-NÁL
Budapest, Üllői-ut 25. Köztelek

KÉSZ NYOMTATVÁNY RAKTÁR VAN:

Suschka Richárd magyar-óvári gazd. akadémiái intéző utasítása szerint összeállított **GAZDASÁGI KÖNYVVITELI NYOMTATVÁNYOKBÓL**. Az összes ivékől minta-collectió 5 K., portómentesen küldünk.

Az 1898. XXIII. t.-cikk alapján alakult **Országos Központi Hitelszövetkezet** megbízásából készült **HITELSZÖVETKEZETI NYOMTATVÁNYOKBÓL**.

Az **Országos Tejgazdasági Felügyelőség** részéről nyert felhatalmazás alapján készült **TEJSZÖVETKEZETI NYOMTATVÁNYOKBÓL**.

„Hangya“ Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet megbízásából készült **FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZETI NYOMTATVÁNYOKBÓL**.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet utasítása szerint összeállított **KÖLTSÉGVETÉSI-, ELŐMÉRÉTI-, HETIBÉRLAJSTROM IVEKRŐL**.

Kívánatra **ÁRJEGYZÉKET** bérmentve küldünk.

Magy. kir. államvasutak Igazgatóság.
134701 sz. C/II.

HIRDETMÉNY.

Felsőszilécia—morva—osztrák—sziléciai kőszénforgalom.
(Díjszábási pótlék életbeléptetése.)

A fenti forgalomban 1901. évi június hó 1-től érvényes kivételes díjszábás-hoz f. évi szeptember hó 15-től való hatálylyal az I. pótlék lép életbe, mely új állomások felvételén kívül mérsékelt díjtételeket és helyesbítéseket tartalmaz. A pótlék az érdekeltektől darabonként 35 filléért megszerezhető. Budapest, 1902. szeptember 12-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.
(Utányomás nem díjaztatik.)

KRAMER LIPÓT, Budapest, V., Akadémia-u. 10. sz.

TELEFON: 38—11.

Sürgöny-cím:

„CERES“ BUDAPEST.

Arjegyzékekkel és részletes külön ajánlattal kívánságra díjtalanul, készséggel szolgálók.

A legjutányosabb áron ajánl:

Oliva gépolajat, repceolajat, ásványkenőolajat, süritett gépkenőcsőt, hengerolajat, lámpaolajat, petroleumot, kocsikenőcsőt, olvasztott szinfagygyút, kenőszappant, kékkövet, kékvirágot, Raffa-háncsot, saponáriát, creolint, carbolineumot, fedéllakot, zsákot, ponyvát, kész kéveket, műtrágyát és minden e szakba vágó cikket. Továbbá: Szalonnát, dísznózsirt a legolcsóbb napi árban. Szalonnáról lerázott só marhahizlalás céljaira. Mezőgazdasági vetőmagvakat, szavatolt jó minőségben

Saját érdeké-
jen tölünk

SZI
minde

Legjobb

Minde

Arjegyzék in-
és bérmen

A k

vonal- szám	óra	perce	v
25	6	20	
604	6	50	
10	6	50	
402	7	15	
302	7	30	
1302	7	30	
1508	7	35	
406	7	40	
318	7	50	
1002	8	00	
606	8	10	
1008	8	15	
408	8	35	
2	8	50	
506	9	00	
306	9	35	

25 6 20

604 6 50

10 6 50

402 7 15

302 7 30

1302 7 30

1508 7 35

406 7 40

318 7 50

1002 8 00

606 8 10

1008 8 15

408 8 35

2 8 50

506 9 00

306 9 35

944 12 00

18 12 25

310 12 35

820 1 30

504 2 00

4 2 15

510 2 20

20 2 25

404 2 35

904 2 40

312 2 40

1902 3 00

1022 3 20

304 3 30

910 3 35

16 4 30

308 5 20

508 5 45

314 6 25

1004 6 50

1706 7 05

22 7 20

30 7 35

1510 8 10

1006 8 30

502 9 15

406 9 40

1304 9 50

608 10 00

908 10 20

12 10 40

328 11 10

Saját érdekében kér-
jen tőlünk ajánlatot

szántóvasakra

BECK és GERGELY
BUDAPEST, V., Váci-út 12.

SZIVATTYUK MÉRLEGEK,

minden neme; házi, nyilvános, mező-
gazdasági és ipari célokra.
Legjobb gummi- és kender-tömlők.
Mindenféle csövek, csapok stb.

legjobb javított rendszerű tizedes futó-
súlyú és hídmérlegek fából és vasból, kereskedelmi,
közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra.
Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommér-
legek. Betéti-társaság szivattyu- és mérleggyártóra.

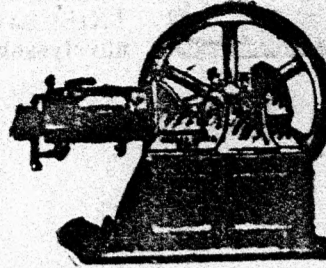
Arjegyék ingyen
és bérmentve.

W. GARVENS, Wien, I., Walfischgasse 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6.

Elismert legjobb és legolcsóbb

Benzin-petrolin gázmotorok

és lokomobilok

villanyos gyújtással és
széles kormányzással a
legnagyobb rendű ke-
zeség mellett minden
szükségletre alkal-
mas. Nem gyorsfutók,
tehát malomüzemek-
re különös előnnyel
használhatók.

Szállítja kedvező ár-
ú feltételek mellett

Osers és Bauer

motorgyára. Magyarországi vezérképviselet és raktár.
DÉNES B. Budapest, VI., Váci-körút 61.
Arjegyék ingyen! 4811
Tisztességes ügynökök keresetnek.

A magy. kir. államvasutak téli menetrendje.

Érvényes 1902. október hó 1-től.

A vonatok INDULÁSA Budapestről.

A vonatok ÉRKEZÉSE Budapestre.

A keleti pályaudvaron.			
vonal- szám	óra	perc	vonat neme
28	6 20		szv.
604	6 50		gyv.
10	6 50		szv.
402	7 15		gyv.
302	7 30		"
1302	7 30		"
1508	7 35		szv.
906	7 40		"
318	7 50		"
1002	8 00		gyv.
606	8 10		szv.
1008	8 15		"
408	8 35		"
2	8 50		gyv.
506	9 00		"
306	9 35		"

Délután			
vonal- szám	óra	perc	vonat neme
944	12 00		tszsz.
18	12 25		szv.
310	12 35		"
320	1 30		"
504	2 00		gyv.
4	2 15		"
510	2 20		szv.
20	2 25		"
404	2 35		gyv.
904	2 40		"
312	2 40		szv.
1902	3 00		gyv.
1022	3 20		vv.
304	3 30		gyv.
910	3 35		szv.
10	4 30		"
308	5 20		"
508	5 45		"
314	6 25		"
1004	6 50		gyv.
1706	7 05		szv.
22	7 20		"
30	7 35		"
1510	8 10		"
1006	8 30		"
502	9 15		gyv.
406	9 40		szv.
1304	9 50		"
608	10 00		"
908	10 20		"
12	10 40		"
328	11 10		vv.

A nyugati pályaudvaron.			
vonal- szám	óra	perc	vonat neme
102	1 00		kel. ost. expv.
150	5 50		szv.
6102	6 35		"
4102	6 45		"
152	6 55		"
6012	7 05		vv.
1404	7 20		gyv.
104	8 00		"
708	8 15		"
712	8 30		szv.
154	9 05		"
110	9 25		"

Délután			
vonal- szám	óra	perc	vonat neme
6104	12 05		szv.
156	12 15		"
128	12 25		"
4108	12 30		"
158	1 15		"
106	1 45		gyv.
402	2 05		szv.
160	2 15		"
120	2 25		"
704	2 30		gyv.
4104	2 40		szv.
720	2 45		"
6002	2 55		"
102	2 15		"
130	4 25		"
716	4 30		"
108	4 15		gyv.
164	5 00		szv.
140	6 15		gyv.
124			"
4106	6 20		szv.
710	6 40		"
6014	6 50		"
160	7 25		vv.
182	7 40		szv.
182	7 50		"
168	8 30		"
118	10 00		"
706	10 10		gyv.
714	10 20		szv.
1408	10 40		"
902	11 20		keleti expv.
702	11 30		kel. ost. expv.

A keleti pályaudvaron.			
vonal- szám	óra	perc	vonat neme
645	5 00		tszsz.
327	5 20		vv.
1707	5 45		szv.
907	6 10		"
47	6 15		tszsz.
405	6 35		szv.
11	6 40		"
907	7 05		"
507	7 10		"
1303	7 25		"
303	7 30		"
501	7 50		gyv.
1021	7 50		vv.
1005	8 10		szv.
1509	8 15		"
311	8 45		"
1008	8 50		gyv.
13	9 00		szv.
509	9 15		"
307	9 45		"
909	10 05		"
27	10 20		"

Délután			
vonal- szám	óra	perc	vonat neme
317	12 15		szv.
301	12 35		gyv.
903	1 05		"
1901	1 30		"
401	1 30		"
1	1 50		"
503	1 50		"
313	3 10		szv.
19	4 25		"
319	5 35		"
15	6 20		"
505	6 40		"
905	6 40		"
305	7 00		"
3	7 15		gyv.
605	7 20		szv.
1007	7 55		"
407	8 30		"
1507	8 50		"
1001	9 05		gyv.
303	9 15		"
9	9 25		szv.
603	9 35		gyv.
1301	9 45		"
403	9 55		"

A nyugati pályaudvaron.			
vonal- szám	óra	perc	vonat neme
701	12 50		kel. ost. expv.
147	5 35		szv.
6101	6 15		"
1407	6 25		"
149	6 35		"
217	7 05		vv. szsz.
709	7 15		szv.
4107	7 25		"
151	7 35		"
117	7 45		"
6011	7 50		vv.
123	8 15		szv.
713	8 25		"
4101	8 35		"
1403	9 40		gyv.
153	10 10		szv.
715	10 55		"
119	11 05		"

Délután			
vonal- szám	óra	perc	vonat neme
155	12 55		szv.
703	1 25		gyv.
103	1 50		"
157	2 00		szv.
159	3 05		"
6001	3 15		"
137	3 55		"
6103	4 15		"
4103	4 35		"
131	5 40		"
115	5 55		"
163	6 50		"
105	7 00		"
711	7 10		"
707	7 40		gyv.
165	8 20		szv.
125	8 45		"
107	9 05		gyv.
4094	9 15		szv.
1405	9 45		gyv.
719	9 55		szv.
4105	10 05		"
167	10 15		"
126	10 30		"
101	11 00		kel. ost. expv.
6013	11 10		vv.
601	11 20		keleti expv.

A vonatok indulása és érkezése Budapest-Józsefváros.

Indulás	Érkezés
324 6 50 szv. Pécelre d. u.	322 6 00 szv. Pécelről d. e.

A vonatok indulása és érkezése Buda-Császárfürdő kitérő.

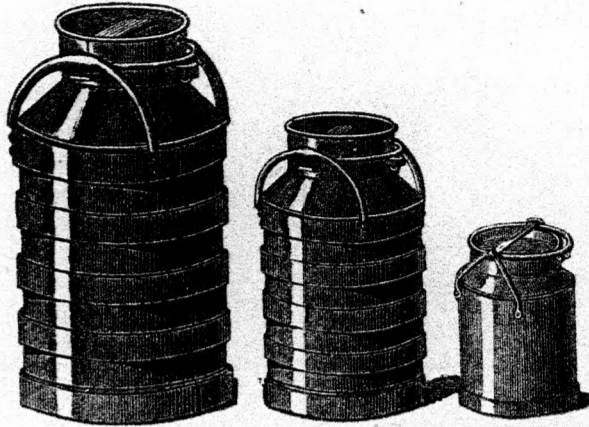
Indulás	Érkezés
4022 6 14 szv. Esztergomba d. e.	4007 7 17 sz. Dorogról d. e.
4008 12 30 " Dorogra d. u.	4001 8 45 " Esztergomból d. u.
4002 1 55 " Pilis-Csabára "	4003 4 43 " Esztergomból d. u.
4004 2 29 " Esztergomba "	4009 9 25 " Pilis-Csabáról "
4006 6 30 " Esztergomba "	4005 10 15 " Esztergomból "

1) Érkezik minden hétfőn és csütörtökön.
2) Ünnepek és vasárnapokon bezárólag november 23-ig közlekedik.
3) Csak október és április hónapokban közlekedik.
4) Minden kedd, csütörtökön és vasárnapon közlekedik.
5) Minden szerdán és szombaton közlekedik.

FUCHS ÉS SCHLICHTER

— első magyar tejgazdasági gép- és eszközgyár —

Budapest, VI. ker., Angyalföld, Jász-utca 7. szám.

Tejszövetkezeti berendezéseket

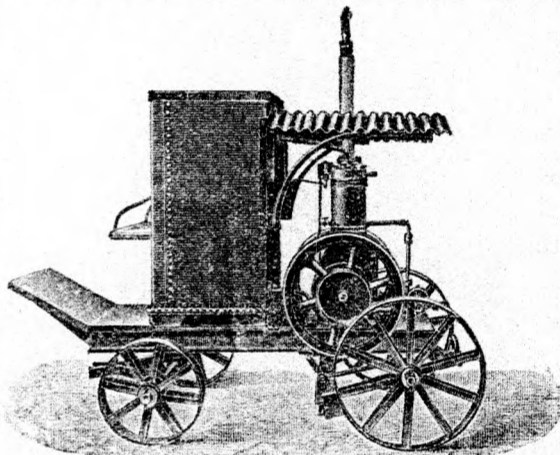
kézi erő- és gőzhajtásra, ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket a legjobb kivitelben és legelőnyösebben szállít.

VAJKIVITEL.

A szövetkezetek és tejgazdaságok által termelt vaját a legmagasabb árakon korlátlan mennyiségben átveszi.

GANZ és TÁRSA vasöntöde és gépgyár r.-társ. BUDAPESTEN.

Petroleummal és adómentes benzinnel hajtott motorok gazdaság céljaira (BANKI szab. rendszere).

Mechwart-féle gőzekék és petroleumekék.

Hengerszékék, kőjratok és teljes malom-berendezések.

Turbinák. — Villamos világítási és erő-átviteli berendezések. Msz. 377.

Részletes árjegyzékeinket kívánatra megküldjük.

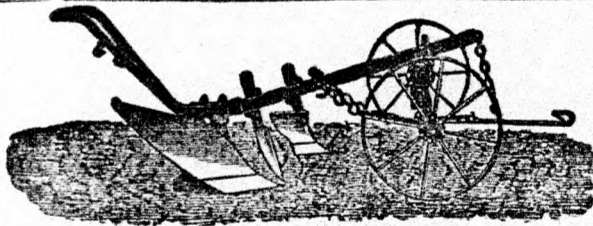
Burgonya

rózsá és sárga, nagyobb mennyiségekben, tavaszi vagy azonnali szállításra megvételnek. Szives ajánlatok intézendők a minőség és szállítási határidő megjelölése mellett 7858

Fürster Ignác urhoz, Budapest, VI., Lovag-utca 6.

HAZAI GYÁRTMÁNYI

HAZAI GYÁRTMÁNYI

"ZALA-DRILL"

sík és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas, hazánk legjobb sorvetőgépeit, szabad kikapcsolható kapocsuklyákkal. Homokos talajra a "ZALA-DRILL" különösen a csúpra készített és kitérőnek bizonyult vetőszaruknál lesz előnyös. "Perfecta" merítőhorongos vetőgépeit le szállított áron.

"Planet" rendszerű lókapát.
"Planet" rendszerű kézi tolókapát 2 kapakéssel 14 kor., töltőgépet külön 6 kor.
"Hollingsworth" lógereblyét.

Kukoriczamorzsolót, szecska- és repavágót, valamint egyéb gazdasági gépek és eszközöket. Árjegyzék szivesen küldetük!

WEISER J. C.

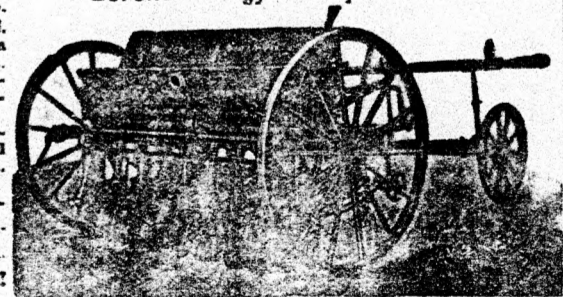
gazdasági NAGY-KANIZSÁN gépgyára,

Ajánlja EGYETEMES ACZÉLEKÉIT

aczelgerendélyvel, 1-6 mm-es minőségű tömöraczel kormányokkal.

KÉTVASU ACZÉLEKÉIT. Az egyetemes aczelhez alkalmazható összes felszerelvényeit.

Boronát és egyéb talajmivelő eszközeit

HAZAI GYÁRTMÁNYI

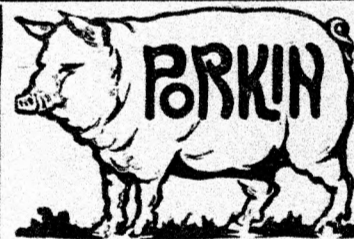
Mabille-rendszerű

gyümölcs- és szőlősajtók folytonosan ha emeltyűszerkezettel és nyomerőszabályozással,

SZŐLŐZÚZÓK

kavaróval, 395 mm. széles rovátkás vashengerekkel, súlykérekkel, vagy anélkül.

HAZAI GYÁRTMÁNYI

Hizlaló szer sertések részére.

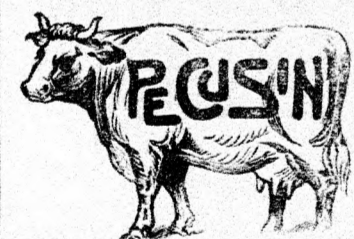
Kitűnő hizlaló szer, takarmány-pótszer, lovak, bikák, ökrök, tehenek, borjak, juhok és tyukok részére.

1/2 kilós csomag 1 korona.

4 próbacsomag bérmentve 4 kor.

Hizlalószergyár:

WIEN, Bleichergasse.

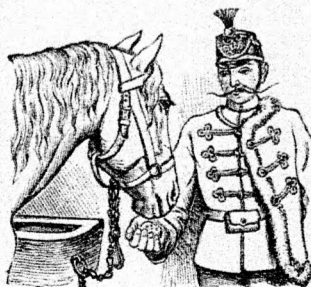

Actiengesellschaft Stahlwerke - Weissenfels

(ezelőtt GÖPPINGER és TRSA)

WEISSENFELS — OBERKRAIN.

Szabadalmazott amerikai

aczellánczok, forrasztás nélkül,

melyek a cs. és kir. közös hadseregnek, valamint a m. kir. honvédségnek is mint kötéfék-lánczok vannak előírva.

Ujdonság: Villamossal forrasztott lánczok mezőgazdasági és ipari használatra. Minden jobb vaskereskedésben kapható.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A legújabb, legj

Szabadalmazva kulturálamban.

Kimerítő leírás

Ferdinand

Magy. kir. álla

A magy. fepezésére 1902. fentartási fak.

Az 1902. Jegenyel

6.5 m³, Szélm Vágott luczfem

Faragott jegeny 314.5 m³, Fara

szükség szerim lécz puhafából oszlop tölgyfál

Szélmetszettel, palló szükség 8400 m., Kerit

mm. átm 3320 32.8 m³, Puh

hosszu 230.000 Ezen bi

kir. államasu A fenti

sorolva, mely vezetőségnek i

csakis-készpé (Budapest, Ar tők meg.

A megr ugyanazon év

Az aján felbontásától 8

után 8 napon Az aján

A szállit sára vonatkoz

tására vonatk mely feltételek

beszerzési es minden tüzlet

Az iver alábbi külczim

évi október h vezetőségének

dendők. Bana készpénzben,

28-iki deli 12 posta utján oc

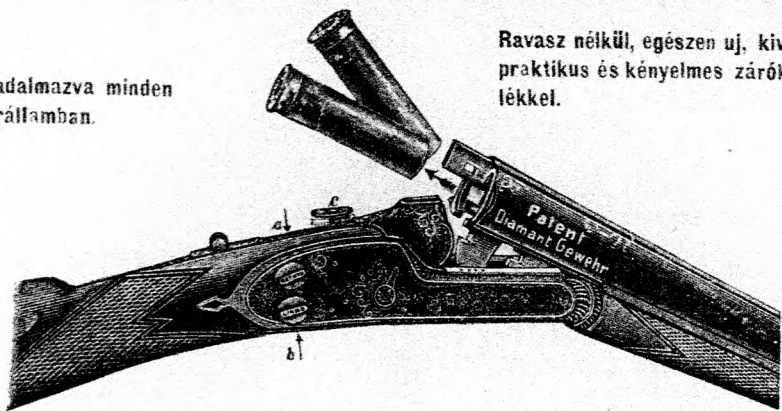
Aradon

Alapi

A Pe Figye mint m azt jól A ki ob biza malo

A fejujabb, legjobb, legkényelmesebb minden modern vadászfegyver közt okvetien a
GYÉMÁNT-FEGYVER!

Szabadalmazva minden kulturállamban.

Ravasz nélkül, egészen új, kiválóan praktikus és kényelmes záróeszközzel.

Kimerítő leírás, rajz és levelek ingyen és bérmentve. Minden más minőségű fegyver szintén csakis a legjobb minőségben szállítatik. 7697

Ferdinand Fückert, fegyvergyár, Weipert (Erzgebirg).

Magy. kir. államvasutak üzemeltetőség Aradon.
 2903/902. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY.

(Pályafenntartási fák szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak aradi üzemeltetősége a vonalai szükségletének fejezésére 1903. és esetleg a következő 1904. és 1905. években szükséges pályafenntartási fák szállításának biztosítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1902. évi szükséglet, mely a tényleges megrendelés alkalmával még felemelhető, vagy lejjebbithető, a következő:

Jegenyefenyő deszka 152.0 m³, Luczfenyő deszka 45.0 m³, Tölgyfa deszka 6.5 m³, Szélmetszetlen jegenyefenyő deszka 23.5 m³, Padolat deszka 60.0 m³, Vágott luczfenyő fa 119.2 m³, Faragott jegenye fenyőfa 12.0 m. hossz 580.0 m³, Faragott jegenye fenyőfa 12.0 m. h. felül 328.0 m³, Faragott tölgyfa 7.0 m. h.-ig 314.5 m³, Faragott tölgyfa 12.0 m. h.-ig 23.0 m³, Faragott tölgyfa 12.0 m. h. felül szükség szerint. Kerítés sűrítési lécz tölgyfából 1.4 m. h. 5000 drb., Kerítés sűrítési lécz puhafából 1.4 m. h. szükség szerint, Vágott puhafa lécz 84800 m., Kerítési oszlop tölgyfából 1350 drb., Erdei fenyő palló 6.0 m³, Jegenye fenyő palló 148.0 m³, Szélmetszetlen jegenye fenyő palló 38.8 m³, Tölgyfa palló 83.2 m³, Vörös fenyő palló szükség szerint, Puhafa rud 11.5 m³, Kerítési rud puhafából 50 mm. átm. 8400 m., Kerítési rud tölgyfából 50 mm. átm. 4000 m., Kerítési rud tölgyfából 80 mm. átm. 3320 m., Kerítési rud puhafából 80 mm. átm. 4000 m., Tölgy szálfa 32.8 m³, Puha szálfa 31.3 m³, Puha széldeszka 1900 drb., Eedő zsindey 470 mm. hosszú 230.000 drb., Fedő zsindey 600 mm. hosszú szükség szerint.

Ezen biztosított mennyiségnél kevesebb megrendelés esetén szállító a magy. kir. államvasutak ellen semmi néven nevezendő igényt nem támaszthat.

A fenti anyagok pontos méretei a részletes méretjegyzékben vannak felsorolva, mely méretjegyzék ajánlati minta és pályázati feltételek az alulírt üzemeltetőségénél ingyen kaphatók, míg az általános és különleges szállítási feltételek csakis készpénzfizetés ellenében a magy. kir. államvasutak nyomtatványtárából (Budapest, Andrassy-út 73-75. sz. alatt) 50, illetve 30 fillérenyi áron szerezhető meg.

A megrendelő fák szállítása minden év február havában megkezdendő és ugyanazon év május hó végéig fejezendő be.

Az ajánlatok fölötti határozathozatal, illetve a szállítás odaitélése az ajánlat felbontásától számított 28 nap alatt várható, míg a letett óvadék ezen határidő után 8 napon belül fog kiutaltatni.

Az ajánlatok a külön e célra szerkesztett ajánlati mintán teendők.

A szállítás a magy. kir. államvasutaknál érvényben levő s anyagok szállítására vonatkozó 122291/96. sz. általános, valamint az épület és vágott fák szállítására vonatkozó 143889/902. számú különleges feltételek értelmében eszközölendő, mely feltételek a pályázati határidőig alóírtott üzemeltetőség anyag- és leltárbeszerzési osztályánál, valamint a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál és minden üzemeltetőségénél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ivenként 1 koronás magy. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok ezen alábbi külső címmel: „Ajánlat épületfák szállítása iránt 29037/902. sz.-hoz.” 1902. évi október hó 29-ikének déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak aradi üzemeltetőségének általános osztálya főnökéhez nyújtandók, vagy posta útján beküldendők. Bántópenz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% készpénzben, vagy árami letételekre alkalmas értékpapirokban 1902. évi október hó 28-iki déli 12 órájáig az aradi üzemeltetőség gyűjtőpénztáránál letendő, esetleg posta útján oda beküldendő.

Aradon, 1902. október havában.

Az üzemeltetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Budapest, VIII., Baross-utca 10.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 úgy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
 Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400,000--	Ker.
Alapítványok	1,268,080--	"
Tartalékok	111,053-60	"
Összesen:	1,779,133-60	"
Első évi felesleg	90,319--	"

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványval és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

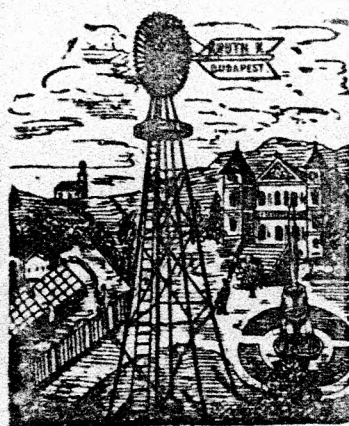
Knuth Károly

mérnök és gyáros.

GYÁR ÉS IRODA:

BUDAPEST,

VII. ker., Garay-utca 6-8. szám.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, closették, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönbön kőszén-, olaj- és petróleum váladékból nyert gázok értékesítését, cselező készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőanyag-csövek raktáron.

Acetylen-lámpák

kocsi-, rud-, Spritzbogen, pózna-lámpák, asztali-, kerti-, udvari, istálló- és kizilámpák.

Szőlőpille - acetylenlámpa.

Automobil- és kerékpár-lámpák.

Éjjeli szántásoknál gőzekre kiválóan alkalmasak, mert nappali fényt adnak.

Bárdi József

Budapest, VI. Gyár-utca 48.

Arjegyzék ingyen.

Pesti Hengermalom-Társaság Budapestben.

Alapított 1839.

Alapított 1839.

Magyarország legelső malmalma.

Minden kiállításon, a melyen részt vett, a legmagasabb kitüntetésekert nyerte el.

A Pesti hengermalmi liszt a **legszebb és legjobb** magyar liszt, **mindig egyenlő kitudó** minőségben. **Figyelmeztetés:** A Pesti hengermalmi liszthez elegendő mennyiségű, de nem nagyon meleg vizet kell keverni, (többet mint más liszt), a tészta igen jó erősen kigyurandó és hosszabb ideig pihentetendő, s csak ha tökéletesen megkelt, kelet jól átfutott, de nem túlforró kemenczébe rakni. A több munkát és türelést bőven téríti meg a több, szebb és jobb sütemény. A ki olyan helyen lakik, a hol a **Pesti hengermalom** gyártmányai lisztelárusítóknál **egyáltalán nem** vagy **megbízhatóan nem kaphatók**, az dara-, liszt- és korpaszükségletének beszerzése végett **egyenesen a malomhoz** forduljon. 7574

A magyar

gazdatisztek és erdőtisztok országos egyesülete ajánlja a földbirtokos és bérleturaknak állásközvetítő osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való minden felvilágosítás és a közvetítés teljesen díjmentes.

Mezőgazdaság

és erdőszellet foglalkozók nyugdíjintézete. Ezközül biztosításokat: nyugdíj, rokkantsági díjra és özvegyi díjra, mezőgazdasági, erdőszellet és ezekkel rokon foglalkozású egyének számára a legolcsóbb díjtételekkel, mert nem nyereszkesedőre alakult vállalat. Kivánatra alapszabály díjtételekkel és bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság: Budapest, Köztelek, Üllői-út 25. szám.

A m. kir. államvasutak téli menetrendje.

Budapest—Hatvan, Budapest—Bicske, Budapest—Párkány-Nána, Budapest—Szolnokra a vonatok érkezése oda és vissza.

Érvényes 1902. évi október hó 1-től.

Budapest k. p. u. — Hatvan.

Állomások	Gy. v. 402 I.—II.	Gy. v. 302 I.—II.	Sz. v. 1508 I.—III.	Sz. v. 318 I.—III.	Sz. v. 408 I.—III.	Sz. v. 306 I.—III.	Sz. v. 310 I.—III.	Sz. v. 320 I.—III.	Gy. v. 404 I.—II.	Sz. v. 312 I.—III.	Gy. v. 304 I.—II.	Sz. v. 308 I.—III.	Sz. v. 314 I.—III.	Sz. v. 1510 I.—III.	Sz. v. 406 I.—III.	V. v. 328 I.—III.
Budapest keleti p. u. indul	715	730	735	750	835	935	1235	130	235	240	330	520	625	810	940	1110
Gödöllő érkezik	—	810	—	853	939	1045	143	238	319	339	409	630	735	921	1050	1228
Aszód indul	×755	810	840	—	930	1045	145	—	319	340	409	631	735	922	1051	1229
Hatvan érkezik	×827	×841	930	—	1023	1136	237	—	355	427	442	725	827	1010	1137	128

Hatvan—Budapest keleti p. u.

Állomások	V. v. 327 I.—III.	Sz. v. 405 I.—III.	Sz. v. 309 I.—III.	Sz. v. 1509 I.—III.	Sz. v. 311 I.—III.	Sz. v. 307 I.—III.	Sz. v. 317 I.—III.	Gy. v. 301 I.—II.	Gy. v. 401 I.—II.	Sz. v. 313 I.—III.	Sz. v. 319 I.—III.	Sz. v. 305 I.—III.	Sz. v. 407 I.—III.	Sz. v. 1507 I.—II.	Gy. v. 303 I.—II.	Gy. v. 403 I.—II.
Hatvan indul	227	433	530	605	656	755	—	1122	1205	110	—	457	633	652	802	833
Aszód indul	306	500	557	631	720	818	—	—	1223	137	—	524	658	719	—	852
Gödöllő érkezik	348	527	626	704	746	844	—	×1155	×11244	206	—	555	725	745	×1835	×1913
Budapest k. p. u. érkezik	520	635	730	815	845	945	1215	1235	130	310	535	700	830	850	915	955

Budapest keleti p. u. — Bicske.

Állomások	Sz. v. 28 I.—III.	Sz. v. 10 I.—III.	Gy. v. 1302 I.—II.	Gy. v. 1002 I.—II.	Sz. v. 1008 I.—III.	Gy. v. 2 I.—II.	Sz. v. 18 I.—III.	Gy. v. 4 I.—II.	Sz. v. 20 I.—III.	Gy. v. 1902 I.—II.	V. v. 1022 I.—III.	Sz. v. 16 I.—III.	Gy. v. 1004 I.—II.	Sz. v. 22 I.—III.	Sz. v. 30 I.—III.	Sz. v. 1006 I.—III.	Sz. v. 1304 I.—III.	Sz. v. 12 I.—III.
Budapest keleti p. u. indul	620	670	730	800	815	850	1225	215	225	300	320	430	650	720	735	830	950	1040
Budapest-Kelenföld érkezik	640	715	746	815	835	906	1245	231	244	315	352	452	705	740	800	851	1011	1105
Budapest-Kelenföld indul	—	720	747	—	—	907	1246	232	245	—	—	454	—	741	—	—	1014	1113
Bicske érkezik	—	819	826	—	—	945	145	310	345	—	—	556	—	843	—	—	1115	1213

Bicske—Budapest keleti p. u.

Állomások	T. v. sz. sz. 47 I.—III.	Sz. v. 11 I.—III.	Sz. v. 1303 I.—III.	V. v. 1021 I.—III.	Sz. v. 1005 I.—III.	Gy. v. 1003 I.—II.	Sz. v. 13 I.—III.	Sz. v. 27 I.—III.	Gy. v. 1901 I.—II.	Gy. v. 1 I.—II.	Sz. v. 19 I.—III.	Sz. v. 15 I.—III.	Gy. v. 3 I.—II.	Sz. v. 1007 I.—III.	Gy. v. 1001 I.—II.	Sz. v. 9 I.—III.	Gy. v. 1301 I.—II.
Bicske indul	435	505	546	—	—	—	742	—	—	1255	305	455	619	—	—	750	848
Budapest-Kelenföld érkezik	544	612	651	—	—	—	840	—	—	133	408	555	658	—	—	856	925
Budapest-Kelenföld indul	547	616	659	720	749	834	845	958	115	134	404	559	659	732	850	902	928
Budapest keleti p. u. érkezik	615	640	725	750	810	850	905	1020	130	150	425	620	715	855	905	925	945

Budapest ny. p. u. — Párkány-Nána és vissza.

Állomások	Sz. v. 150 I.—III.	Sz. v. 152 I.—III.	Gy. v. 1404 I.—II.	Sz. v. 154 I.—III.	Sz. v. 116 I.—III.	Sz. v. 156 I.—III.	Sz. v. 128 I.—III.	Sz. v. 106 I.—III.	Sz. v. 160 I.—III.	Sz. v. 120 I.—III.	Sz. v. 162 I.—III.	Sz. v. 130 I.—III.	Sz. v. 164 I.—III.	Gy. v. 1406 I.—II.	Sz. v. 124 I.—III.	Sz. v. 166 I.—III.	Sz. v. 132 I.—III.	Sz. v. 168 I.—III.	Sz. v. 118 I.—III.	Sz. v. 1408 I.—III.	
Bpest ny. p. u. ind.	550	655	720	905	925	1215	1225	115	145	215	225	415	425	600	615	620	740	750	830	1010	1040
Palota—Újpest ind.	606	711	—	923	939	1231	1241	133	—	231	240	431	438	616	—	632	756	804	845	1015	1053
Vác ind.	—	—	753	érk.	1018	érk.	124	érk.	218	érk.	323	érk.	516	érk.	—	708	844	érk.	844	1190	1139
Nagy-Maros ind.	—	—	—	1050	—	157	—	—	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	—	1133	1204
Párkány-Nána érk.	—	—	836	—	1139	—	érk.	—	258	—	550	—	—	—	—	—	—	—	—	1214	1243

Budapest k. p. u. — Szolnok.

Állomások	Gy. v. 604 I.—II.	Sz. v. 606 I.—III.	Sz. v. +506 I.—III.	Gy. v. 504 I.—II.	Sz. v. 510 I.—III.	Sz. v. 508 I.—III.	Sz. v. +1706 I.—III.	Gy. v. 502 I.—II.	Sz. v. 608 I.—III.
Budapest k. p. u. indul	650	810	—	900	200	220	—	705	1090
Nagy-Káta indul	756	953	—	1043	305	421	—	905	1153
Újszász érkezik	828	1033	—	1123	335	517	—	950	1237
Újszász indul	828	1034	—	1125	336	522	—	951	1238
Szolnok érkezik	846	1056	—	1144	352	549	—	962	1260

Állomások	T. v. sz. sz. 645 I.—III.	Sz. v. 1707 I.—III.	Sz. v. +607 I.—III.	Sz. v. 507 I.—III.	Gy. v. 501 I.—II.	Sz. v. 509 I.—III.	Gy. v. 503 I.—II.	Sz. v. +505 I.—III.	Sz. v. 605 I.—III.	Gy. v. 603 I.—III.
Szolnok indul	1210	224	—	249	337	539	—	500	1144	358
Újszász érkezik	1242	247	—	314	403	557	—	528	1202	417
Újszász indul	1249	248	—	315	405	558	—	530	1203	418
Nagy-Káta indul	234	345	—	415	507	634	—	656	1241	505
Budapest k. p. u. érkezik	500	545	—	610	710	750	—	915	150	640

Jegyzet: * Ezen vonatonál a szomszédos forgalmu menetjegyek használata ki van zárva.
 * Csak október és április hónapokban közlekedik.
 + Az 506., 1706., 607. és 505. sz. vonatoknál a szomszédos forgalmu menetjegyek használata ki van zárva.

Az igazgatóság.

Kitűn

Kitűn
A
Ka
fe
L

Eger, 1902. Borászati kiállítás: I-56 díj, díszoklevél.

Egye
töb
— ger
Mos
Hungaria

Legu

É
%
gosi
gola
ingy
és
Azor
V

Kitünő csöves tengeri darálók drbjá 48 frt. BECK és GERGELY Budapest, V., Váci-ut 12.

Amerikai bérmen,

Kansas Electioneer importált amerikai ügetőmén

fedezésre bérbeadó.

LENGYEL JENŐ Tápió-Ságh, (Pestmegye).

7389

Schneider J. és Társa

Budapest, V. ker., Báthory-utca 12. sz.

Ajánlja különböző minőségű

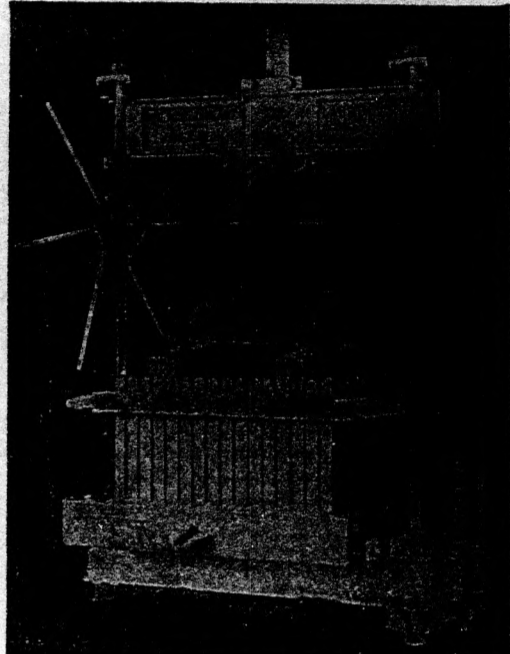
8799

géptisztító kenderét és kóczát.

Kivánatra mintával és árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

TEMESVÁR 901. I-só díj: díszoklevél.

Eger, 1902. Borsajtó kiállítás: I-só díj, díszoklevél.

Szamos első kitüntetés

BORSAJTÓK, ≡

„Kincsem”, „Hegyalja”, „Könyök-szerkezetű”, „Mabille” és „Aczelor-sós” a Tokaj-Hegyalja legkedveltebb borsajtói.

Főelőnye: hogy a must sehol sem érintkezik vasrészekkel. Egyszerű kezelhetőség! Óriási erőkifejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivehető! Egy ember által könnyen kezelhető!

Szőlőzúzó és bogyozó!

— Árjegyzék ingyen! —

SZILÁGYI és DISKANT gépgyára

— MISKOLCZON. —

Ventzki-féle gyorsfüllesztő

legegyszerűbb, legolcsóbb, legjobb készülék.

Több mint 36000 db használatban.

Burgonya osztályozó gép

javitott, a burgonya nem sérti meg, nagy munkaképesség.

Darálómalmok, zuzómalmok, szecskavágók a legolcsóbb kivitelben. 7422/H

JULIUS CAROW,

specialis gyár burgonya termelési gépek előállítására PRAG-BUBNA.

Katalogusok. Ügyes képviselő keresetlik.

A sertés javítása és hizlalása

gazdák és hizlalók használatára.

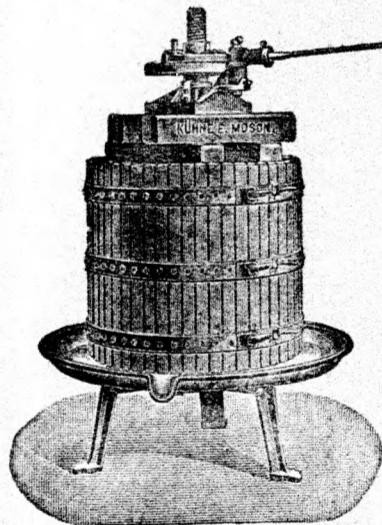
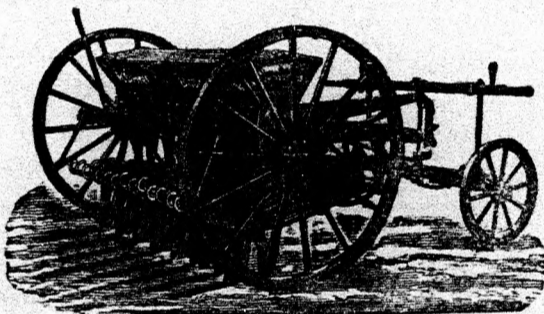
Irtó K. Ruffy Pál.

Ára poriómentes küldéssel I forint 10 krajczár

Egyetemes aczélekék, két- és többvasú ekék, boronák hengerek, műtrágyaszórók.

Mosoni Drill tolókerekes sorvetőgépek.

Hungaria Drill merítőkorongos sorvetőgépek.

Borsajtók, szőlőzúzó és bogyozó.

Takarmánykamra-berendezések,

legjobb szerkezetben és gondos kivitelben szállítanak

KÜHNE E.

mezőgazdasági gépgyárából MOSONBAN

FŐRAKTÁR: Budapest, VI., Váci-körut 57^a sz.

Legújabb: „Perfect” késes borona önműködő kiemelő és tisztogató szerkezettel.

Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előirt % mellett. Felvilágosítást és csomagolási utasítást V ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-elszámolás. V

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK

ELLÁTÓ SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában. SÜRGÖNYCZIM: AURORA--BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: Husmüket, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, V tojást, vaját, halat, burgonyát, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb. V

„KWIZDA”-féle restitutionsfluid

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak részére

Egy üveg ára 2 kor. 80 fill.

40 év óta az udvari istállóban a katonai és polgári nagyobb istállóban használatban nagy megerősítés előtt és után erőstől az inak merevedése ellen, stb. a trainingnél nagyobb munkára képesíti a lovat.

Valódi minőségben csak az itt látható védjeggyel kapható minden gyógyszerárban és droguatüzletben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Főraktár: KWIZDA JÁNOS FERENCZ, cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerésznél Korneuburg, bei Wien. I

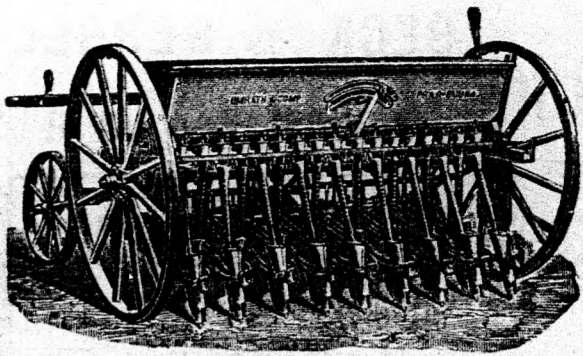
„JOBBAN”-féle MAGYAR BLISTER.

A magyar blistert már eddig is számtalan ménes tulajdonos és lótarló az in bántalmánál évek óta sikerrel használta. Nevezetesen az in vastagodásánál, incoportnál, inthveltyágulatok, egyenlítő szalagok rándulása és vastagodásánál, továbbá csont ujkepleteknél, rossz helyen fekvő és sántaságot előidéző csontkinövésnél, hevony és idült dagasztásoknál, valamint törkeményedés ellen is. Hasonló kedvező eredményt alkalmazható azon szer izületek rándulásánál, bokaizületék lassú összenyúlásának esetében, nyultetem, csánkópók, kaptá és gyűrűtetem ellen, nemkülönbön a csánkon előforduló fokszalagtágulatoknál.

— Ára egy tégelynek 3 korona. — 6982

Kapható egyedül a készítőnél CSELEY PÁL gyógyszerésznél, NAGYMAROSON 2. szám.

Számtalan elismerő nyilatkozat birtokában, csak a következőket sorolom föl: M. kir. közp. honvédelvisekela parancsnokság, Bárá Marschal Gyula őrnagy, Iskola parancsnoktól, Domobrán Kokotovic h.-huszár főhadnagytól, Gr. Degenfeld főhadn.-tól

Egyetemes sorvetőgépek

legjobb tolókerék-rendszer. Magyar és osztrák szabadalom.

Utólérhetlen Tessék
MEGBIZHATÓ! árjegyzéket
CZÉLSZERŰ! kérn!
KÖNNYŰ JÁRATU!
Ekék. Trieurök.

Umrath és Társa Budapest,
V., Váci-körút 60. szám.
Gőzseleplőkészletek 12 lóerőig. — Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

Vöröstartka tinó és üsző

Igen szép, válogatott vöröstartka simmenthali jellegű 1-2, (3) éves
növendék ökor és üsző borjakat
ágyazintén legprimább lekötni való és
jármos ökröket
legjutányosabb áron ajánlanak:
KLEIN és SPITZER
Kis-Czelli kereskedők.
Mén, csikó és gazdasági eszközök 4 drb erős testalkatú telivér mén; — 1-2 éves csikók; — 4 drb 8-as magyar államvasuti cséplőkészlet és különféle gazdasági eszközök eladó és megtekinthetők; öv. Salgó Daniánál, Fuzsata-Turpásztón, vasút-, posta- és távirat-állomás. 7801
Emdeni ludak
pozsonyi kiállításon ezüst éremmel kitüntetve, kaphatók: 12-16 K. Árbán, 4 drb Fehér komondor-kölyök db-kint 20 kr-ért kapható. Lászlólovsky Kálmán-nál, Előszállítás (Féjtem.). 7852
Az ihárosi
tőgazdaságnál iháros, u.p. ihárosberény Somogy megye, egész éven át kapható különböző koru tenyészhalm. m. 1, 2 és 3 nyaras gyorsnövésű csehpony, csuka, csomóp, süllőivadék és süllőkra. 7855
Kitünő tolókerék rendszerű vető-gépek
kerékvázotzatás nélkül.
13 soros ft 185.—
15 " " 200.—
17 " " 215.—
19 " " 230.—
Beck és Gergely Budapest, V., Váci-ut 12. szám.

Megrendelések egyezség szerint bármikorra is elfogadhatnak.

Eladó

az erdélyi római katolikus Status nagy-Imási ösztöndíj alapítványi uradalmában
40 drb 4 éves szépen fejlődött befogásra kiválóan alkalmas erdélyi fajtájú tinó (tulok).
Közelebbi felvilágosítással készséggel szolgál:
Uradalmi intézőség Nagy-Almás
Kolozsmegye. 7796
Tejet
keresek, naponta 5-600 literig Kálmár, Gyuláné Budapest, VII., Almássy-tér 11. sz. 7849

Nemesi birtok
600 magyar hold Gömörben vasút, országút mellett eladó. Bővebbet Glos Barna, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél Budapest, V., Alkotmány-utca 31. 7789

Hizlalásra
való és mindenféle fajta **jármos ökröket** valamint szép 1-3 éves **vöröstartka növendék ökorborjakat** 4882 bármely mennyiségben és szerződéses szállítás mellett eladásra ajánlanak
Récsey és Társai
szarvasmarha-kereskedők **Zala - Szt.-Balázs.**
Nagy-Kanizsa mellett. 7056

ELADÓ
a kistapolcsányi főhercegi uradalom faiskolájában kiváló szép növésű és gyökéretül magas és alacsony törzsű mindenféle **gyümölcsfa.**
Megrendelések alóliért címre kéretnek: —
Jószágfelügyelőség Kistapolcsány, Barsmegye. Ugyanott téli körte, alma és szőlő kapható. 7798

A nemes kosárfűz
fokozott keresletére van szerencsém a tisztelt **gazdaközönseget** felhívni, hogy **fajokban gazdag** telepítésként **600 telephelyes** céljából rendelendő **gyümölcsfa** a pontos kiszolgálás szempontjából magukat már most előjegyeztesse a szőlő- és gyümölcsfa-telepítésre, kiváratára árlappal szolgál **Szekeres János** urad. nemes fizetlepel kezelő **Galgóc, (Nyitram.)** 7711
Veszek
2500-3000 métermáza préselt jó minőségű **régi szénát** és 1000 1500 métermáza préselt **rozso** vagy **buzaszalmát**. Szénáért fizetek 4 kor. 80 fillért, szalmáért 2 kor. 20 fillért, préselve 100 kg. után Budapest jözséfvárosi állomáshoz szállítva készpénzre fizetés a feladási vény ellenében. Zuckermann Ede, Bpest, VIII., Tavaszmező u. 12. 7891

Ziska József
utóda **Rostély György.**
Ajánlja a legmegbízhatóbb **gabona-minőségű tisztes és szárazos hidmérlegeket.** A budapesti gabona- és értéktörzse szállítója.
Iroda és raktár: **Budapest, Eötvös-utca 52**
Alapított 1872.
Javítások pontosan. — Árjegyzék bérmentve. — Ugyanott kevésbé használt mérlegek jutányos áron kaphatók. 7887
Facsemeték
jegényenyár, akácz, nyír, fenyő, hárs, juhar, piroshorog, nyír, továbbá gleditsia, maklura, laurentia, tamariska stb. fajokból jutányos áron eladók. Basahalom, posta Királytelek. Láptay Jenő, tisztartó. 7835
Tejvétel.
100 literen felül évi szerződésre veszek tejet; elegendő biztosíték és edény adok. Ajánlatok mielőbb kéretnek „Sürgős” elige alatt a kiadóhivatalhoz. 7855

A vetési idény előhaladottsága miatt a SZÖSZÖS bükköny
árát **19 kor.-ra**
szállítom le 50 kilónként.

HALDEK
magnykereskedése
Budapest
Károly-körút 9.

Kertfalakításokat,
terv és költségvetés szerint készit, **gyümölcsfák, diszfák, rózsák** és egyéb faiskolai cikkek árjegyzék szerint szállit. 7863
Pecz Ármin
cs. és kir. udvari műkertész
Budapest, VIII. Kálvária-tér 8.

Saját készítményű mindennemű gazdasági ZSÁK
és vízhatlan **kazaitakaró PONYVA**
a legolcsóbb gyári áron kapható a **FISCHER-féle**
zsák- és ponyvadróházban
Budapest, Nagyköröna-u.18.
Minták kíváratra ingyen, bérmentve küldetnek.
Veszek
60-70 kg-os könnyű **buzát, rozso** és **árpaajlakat** mintá az ár megjelölésével ab Budapest vagy ah helyszínén vasúthoz szállitva. Zuckermann Ede Bpest, VIII., Tavaszmező-utca 12. 7892
Uradalmi tejet
500-1000 liter napi terméket januári kötésre megvételre keresek. Szives ajánlatok részletes feltételekkel **Szántó Adolf** tejnygykereskedőhöz Budapest, István-ut 87. kéretnek. 7845

ELADÓ
1896., 1897., 1898., 1899., 1900., 1901.
évfolyam bekötetlen **„KÖZTELEK”**
jutányos áron.
Czím a kiadóhivatalban.

Felhívás!

Mielőtt a földbirtokos birtokaira törlesztéses kölcsönt felvesz, vagy régi kölcsönt konvertál, úgy a jutányos kamat, gyors és szakavatott lebonyolítás, valamint a lehető legmagasabb kölcsönösszeg elérése tekintetében érdeke, hogy alanti bankcégét, ajánlattételre szólítsa fel Czim: Frankl Adolf banküzlete Budapest, VI., Eötvös-u 19. (Eötvös-udvar) saját ház. Interurban telefon szám 25-40.

Posnansky és Strelitz
Budapest, VI., Podmaniczky-u. 27.
Gyár: Erzsébetfalva.
Ajánlanak:
Aszfalt, Fedőpapirlemez, Kátrány, Carbolineum, Carbolsav, Creolin-t stb.
6798
legjobb minőségben, jutányos árak mellett.

Szlavonai vetőmakk

legelsőrendű kocsányos tölgyek (Quercus pedunculata) legelsőrendű fűrtös tölgyek (Querc. sessiliflora) garantált csiraképesseggel őszli vagy tavaszi idényre szállit szlavoniai erdősegekből, a világhírű vinkovcei erdőkerületből
Spitzer Jakob, Vinkovce, Szlavonia.

A ki birtokára
jelzálog-kölcsönt
akar felvenni, forduljon bizalommal
a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez
Bpest, V. ker., Géza-utca 2. sz. (saját ház).
Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főcélja azonban, hogy a közép és kisbirtokosokon segítsen. Ezért
kölcsönöket már 300 koronától kezdve ad.
A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terében. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki a mérsékelt díjért minden, a kölcsön körül, teendőit ellát.
Kölcsönök a földbirtok fele ér ékéig 15, 22, 25, 33 $\frac{1}{2}$, 34, vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek.
Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt fel nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben akár részben bármikor minden díj nélkül visszafizethet.
Az intézet jelenleg 5 $\frac{1}{2}$ -os és 4 $\frac{1}{2}$ -os záloglevél kölcsönöket ad s az 5 $\frac{1}{2}$ -os kölcsönök minden levonás nélkül fizetnek ki.
A kinek kölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levélre bárkinek szivesen ad felvilágosítást. 7839

Hirdetési ár 15 minden szó 4 f... den szó 8... A legkisebb...

Betöltendő á... KIS

BETÖLTENDO AL
Kovácsmest
Tolna-ozorai bér... sába január 1-se... pére kerestetik **Kovácsmester.** Me... tatik, hogy az illető... lopátkoló legyen, a... finom kocsmunkában... jártassággal bírjon... kölcsönös megállapod... rint fog megállapítatn... kozók ajánlatukat s... bizonyítványalk más... melyek vissza nem... Uradalmi Híztartóság Tolna-Ozora, küldjék.

Gépész-ková
1903. január 1-ére a k... feltételek mellé felvétel... korona évi fizetés, 6 l... 18 hl. rozsa, 6 hl. más... árpa, 50 kg. só, 1200 l... koriceza föld, 2 anyadi... téssza a csordában, napo... tej és szabad tűzfel. Me... tatik évente 5 hónapon... segéd s egész éven át o... tartása minden külön... ság nélkül.
Pályázhatnak: kil... szerszámmal rendelke... rendes fizemben és r... valamint vízvezeték ke... jártassal. Bizonyítvány... tokkal ellátott körvény... Antal intéző címére... Nográdmegye küldendő

Kisebb
gazdaságba gépész-kov... a bográr munkát is e... vétetik. Ajánlatok küld... Balog Gyula Pta Alsó-V... utolsó posta Martfű.

Gépész keres
gróf Serényi János bu... uradalmában 1903. janu... a ki a mezőgazd., a... összes teendőiben kel... sítésért bír; kívánato... az illető a villany... územben járatos leg... Fizetése évente 1200 k... tekinthetős conventio... ványasolatok, melyek... nem küldetnek az... ispánsághoz Bukovecz... Temes-Remele címzend

Főbérnökségün
megüresedett segédisz... betöltésére kerestünk... hány évi gyakorlattal... gédítélet. Gazdasági... vagy tanintézetet ve... előnyben részesítnek... tés 490 korona és teljes... Ajánlatok bizonyítvány... tal a „Bátorkezi urad... nökségéhez” Bátorkezi... gom vármegye küldend

Január 1-
okleveles **gépész-k**
ki jó patkó, legény... tartási kötelezettség... tik. Mestorházy Gyula... Mindszent. (Vasm.)

Gépész
kerestetik újvevő, kik... gazdaságokban már al... voltak, szorgalmasak, ... ttek küldjék bizonyít... solataikat, melyek vis... küldetnek, alantí cím... zség P.-Bélahalot... Csécsé, Nógrád.

Magtárkeze
azonnal felvétetik. M... tatik a magyar és nem... irásban és szóban val... **Uradalom, Nagy-V.**

Besenyői
bérgazdaságomban eg... őr. irnok felvétetik, ... gazdaságban jártas, ... bizonyítványok más... mint igényei megjel... hozzám intézendők... vissza nem küldetnek... stein Jakob Besenyő... megye.
Magtárkeze
ki a gazdasági könyv... ki ért. felvétetik 190... 1-ére. Pályázók kérv... bizonyítványmasodlat... szerelvé, melyek vis... küldetnek, küldjék... Meisels bérgazdasá... Tisza-Dadára.

ALLÁST KER
Molnár
nős, ki a malom feláll... ács munkát is elvállal... ciora állást keres. S... renez, Sárbovárd, Fej...

ISTÁLLÓ

szerszám, nyereg- és tisztogató kamrák, kocsiszinek és eleségkamrákat a legmodernebb kivitelben legolcsóbban BERENDEZ

KOVÁCS és SZALAY
Budapest, VI., Rózsa-utca 45. szám.
Arjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legfőbbkétebb szerkezettel és legelőbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

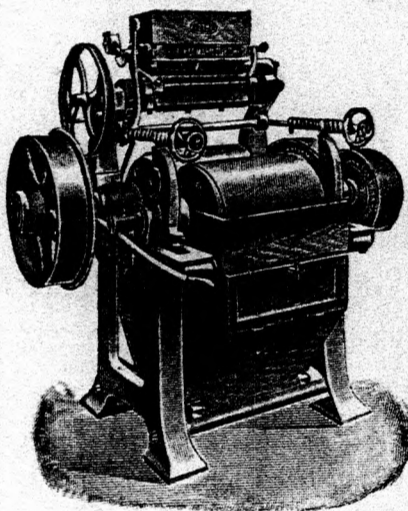
Telefon 42—50. BUDAPEST—KELENFÖLD a vasútiállomásnál szemben.

Iroda, raktár, javítóműhely.

Közlekedés vasúton és villamos vasúton.

WEGMANN MALOMÉPÍTÉSZET

Budapest, II., Horvát-utca 23. szám.

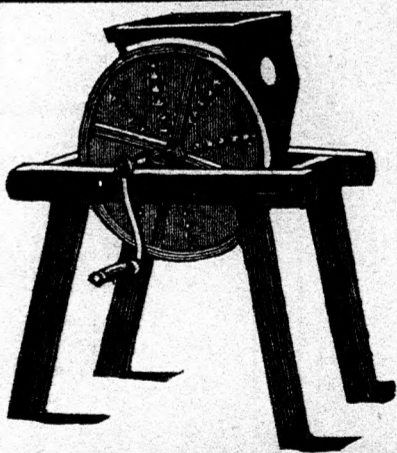
Tervvel és költségvetéssel szolgálunk.

SZÁLLITUNK: hengerszékeket és malmi gépeket. Elvállalunk új malmok berendezését és régiak átalakítását.

▼ Világhírű ▼ 7727

porcellán-hengereink, melyekből több mint 17000 db-ot szállítottunk: darák és derczék kiörlésére nélkülözhetetlenek s előnyeikben minden egyéb gyártmányt felülmúlnak. Hengereinkkel követendő egyszerűsített örlési eljárásunkat a fenti czímen felállított mintamalmunkban bemutatjuk és oktatjuk.

Arjegyzék ingyen. — Számtalan elismerés és kitüntetés.

RÉPAVÁGÓGÉP.

Az eddig ismert e nemű gépek legjobb, legháladosabb szerkezete. Öránként egy 12 éves gyermek erejével 2500 kgr. répa vágható. Ára a Jász-Apáti vas-pálya állomásra feladva 50 kor.

— Kapható: — 7817

Töröcsik Ferencz szabad. tulajdos gépésznél, — JÁSZAPÁTIBAN. —

TAKÁCS OSZKÁR gépgyára

BUDAPEST, Köztelek-utca 6. sz. (Üllői-ut mellett).
RAKTÁRON TART.

kijavított gőzcséplőkészleteket, valamint az Első Magy. Gazd. Gépgyárban készült új gőzcséplőgarnitúrákat, továbbá mindennemű mezőgazdasági gépeket és eszközöket, u. m.: vetőgépeket, rostákat, ekéket, morzsolókat, szecsavágókat

Járgányos- és tisztító cséplőkészleteket.

Csereszékek köttetnek. — Mérsékelt árak, kedvező fizetési feltételek.

A BUDAPESTI ASZTALOS-IPARTESTÜLET
védnöksége alatt álló és a kereskedelmi ministerium által államilag segélyezett

BUTOR-

csarnok és hitelszövetkezet,

mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja, ajánlja tagjainak, budapesti asztalosmestereknek, legjobb kivitelben készített,

József-körut 28. sz. alatti

dusan felszerelt raktárában elhelyezett butorait. A vevőközönség itt szükségletét közvetlen a készítőnél jutányos áron szerezheti be. Tervezetek és lakásberendezések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 7293

Széna-préseket

szénának, szalmának, lennek, gyapotnak, fagyapotnak, bőrpések, gyeptőzeg csomagolására legkitünőbb szerkezetben gyártanak:

Ph. Mayfarth & Co., Bécs, 21.

Arjegyzékek ingyen. 7888

KALMÁR VILMOS, BUDAPEST

VI., TERÉZ-KÖRUT 3. SZ.

a csehországi Thomas-művek magyarországi vezérképviselője ajánl

Thomasfoszfátlisztet (Thomassalak).

"Martellin" dohánytrágyát,

Eredeti stassfurti kálisót és kaimitot.

A műtrágyák beltartal-
maért szavatolok.
Pontos és lelkiismeretes
kiszolgálás.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR R.-T.

BUDAPEST, (Külső-váci-út) Csáklya-utca 3. sz.

Vasöntöde, gép- és rézműgyár.

SPECIÁL-GÉPGYÁR

Szeszgyárak berendezésére.

Elvállalja mindenfajta szeszfőzde, szeszfinomító és élesztőgyár teljes gépészeti berendezését a legnagyobb méretekig, /talakít meglévő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.

TERVEKKEL ÉS KÖLTSÉGVETÉSSSEL KÉSZSÉGESEN SZOLGÁLUNK.

3453